

ŠTEVILKA 61

MENGSAN

GLASILO OBČINE MENGEŠ

LETNIK VI • MAJ / VELIKI TRAVEN • 1999

*Iskrene čestitke
in lepo praznovanje
občinskega praznika!*

KNJIŽNICA DOMŽALE
LJUBLJANSKA 58
1230 DOMŽALE

OPTIK

Martina Škofic

Ljubljanska 87, Domžale

Telefon: 061 714 006

P.E. MENGEŠ

SLOVENSKA 24

Telefon: 061 738 980

GO-PRES trade d.o.o.

Slamnikarska 4

1230 DOMŽALE

KURILNO OLJE

**VEDNO NAJUGODNEJŠE
CENE KURILNEGA OLJA**

061 713 015

041 638 070

PREPRIČAJTE SE!

KURILNO OLJE EL - ekstra lahko kurilno olje odgovarja vsem evropskim standardom. Vsebnost žvepla pod 0,05% dokazujejo o kakovosti blaga.

HITRA DOBAVA

**UGODNI PLAČILNI POGOJI
(popust za takojšnje plačilo!)**

... in zeblo vas ne bo ...

- ◇ zaključna dela v gradbeništvu
- ◇ instalacije za vodovod in kanalizacijo
- ◇ čiščenje objektov
- ◇ izposoja rušilnih kladiv

**IZVAJAMO ADAPTACIJE KOPALNIC, SANITARIJ, KUHINJ,
STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH PROSTOROV**

**UGODNI KREDITI: TOM + 0%
DO TREH LET**

**ZA OBNOVO ALI NOVOGRADNJO KOPALNIC,
SANITARIJ IN KUHINJ**

tel.: 061/738-522
mob.: 0609/630-232
GSM: 041/630-232

KAIRO INŽENIRING d.o.o.

Slovenska cesta 24 • Mengeš

P.E. NEPREMICNINE

Slovenska cesta 35 • Mengeš • Telefon: 738 036, 738 015

- **PRODAMO:** – Radomlje, v neposredni bližini Volčjega potoka in golf igrišča, več dvojčkov s površino (p+m) 170 m² na parcelah do 375 m², zgrajene do III. grad. faze do konca aprila, ali na ključ do konca maja 1999.
 - Ljubljana, več novih hiš.
 - Vinje, Dolsko, več stanovanjskih hiš, zgrajenih do podaljšane III. grad. faze.
 - Mengeš, prodamo stanovanje v hiši, 100 m², 38 m² klet.
 - Domžale, v SPB, delavnico ali skladišče, 130 m².
 - Radomlje, PSO Malin, poslovni prostor 44 m² in 32 m².
 - Kamnik, garsonjero 31,40 m², I. nadstropje, južna lega, 6.134.050,00 SIT.
 - Izola, enosobno stanovanje, 45 m², takoj vseljivo.
 - Piran, enosobno stanovanje 32 m² + klet 2,5 m², telefon.
 - Domžale, dvosobno stanovanje 52 m², vseljivo takoj.
 - Motnik, trisobno stanovanje 70 m², vseljivo avgusta 1999.
 - Kamnik, tri in polsobno stanovanje 107 m², velika loggia.
 - Kamnik, posl. prostor 55 m², primeren za pisarne, več tel. linij, parkirišča.
 - Kamnik, proizvodna hala 900 m², 600 m² pripadajočega zemljišča.
 - Domžale, poslovni prostor, 54 m², tel., mirna lokacija, parkirišča urejena.
 - Gozd nad Kamnikom, zazidljivo parcelo z lokacijsko dokumentacijo.
 - Koreno, več zazid. parcel, ena z grad. dovol., v skupni izmeri 4000 m².
 - Vinje-Dolsko, zazidljivo parcelo z gradbenim dovoljenjem, cca 600 m².
- **ODDAMO:** – Smladnik, ob avtocesti Ljubljana-Kranj, več objektov-skladišč po 750 m² površine.
 - Kamnik, skladiščni prostor 600 in 1500 m².
 - Kamnik, pisarne.
 - stari Trzin, ob glavni cesti, večnamenski prostor, 220 m².
 - Vižmarje-Brod – pisarniški prostor 66 m², centralna kurjava, telefon; skladiščni prostor cca 350 m², telefon, z uredjenim dovozom.
- **KUPIMO:** Mengeš, Domžale, Vodice, zazidljive parcele.

U V O D N I K

Spoštovani!

Tako prijetno mi je zazvenela misel župana sosednje občine Trzin, ki je sredi meseca tudi praznovala, in sicer prvi občinski praznik. Župan je v svečanem uvodniku zapisal: Pogled v preteklost – s ponosom, v prihodnost – s pametjo. Resnica, ki bi jo lahko pripisali še prenekateri naši občini, kraju, dogajanju. Resnica, v kateri pa je tudi veliko simbolike, ki bi si jo ne le usak pisec slovesnega, prazničnega besedila želel, ampak bi jo tudi ponosno zapisal.

Mengeš z občino ter občankami in občani bi se težko bistveno razlikoval od sosednjega Trzina, ko bi se s pogledom ozirali v znano pisno oziroma kulturno in etnografsko preteklost. Ob razmišljanju o jutrišnjem dnevu pa naj obvelja enaka modrost. Saj poznate tisti izrek: Pameten bodi, neumnih je tako že preveč.

Praznik je priložnost, ko si sežemo v roke, ko si izrečemo, brez fige v žepu, lepe in dobre želje, ko brezskrbno pomislimo, da bi nam bilo v prihodnje čim boljše, da bi bili zdravi, da bi bilo čim manj težav in bi s skupnimi močmi uspeli razrešiti vse probleme.

Praznik je lahko priložnost, da se bregovi zblížajo. Priložnost, da se zaveamo, kako nespametno je razmetavanje dragocene energije. Skupno praznovanje je zato tista pozitivna energija, ki ustvarja, spodbuja, ki osvobaja dogajanje očitkov, zamer, turobnih misli in neustvarjalnih početij.

Naj zato zaželim ob tokratnem občinskem prazniku vse najlepše vsem občanom v občini. Naj bo dobra misel resnično dobra misel, naj bo zrno, ki bo bogato in dobro obrodilo. Naj bo praznik res praznik!

Andrej Žalar

kazalo

ŽUPANOV UVODNIK	4
VI SPRAŠUJETE, ŽUPAN ODGOVARJA	4
OBČINSKA UPRAVA	5
OBČINSKI SVET	9
113 POLICIJA	12
POLITIČNE STRANKE	14
DRUŠTVA	18
KULTURA	26
NAŠA ŠOLA	28
PROMET	32
PRAZNIKI, ŠEGE IN NAVADE	33
IZ PRETEKLOSTI	37
ŠPORT	38
VAŠA POŠTA	40
OBVESTILA	40

MENGŠAN

GLASILO OBČINE MENGEŠ

Glasilo ureja uredniški odbor:

Alojzij Janežič, Mateja Jemec,
Terezija Potočar - Korošec, Tatjana Sivec Strmšek,
Majda Trobec, Franc Veider (člani)

Odgovorna urednica Uradnega vestnika:

Irena Podboršek, tel. 737 081

Tehnična urednica:

Sabina Kompare, tel. 737 484

Lektoriranje: Lili Epih

Oblikovanje, računalniški prelom in tisk:

Nagelj d.o.o.

GRAFIČNI STUDIO HERLE

tel. & fax: 713 074

Fotografija na naslovnici:

PETER ŠKRLEP

Izdaja:

Občinski svet Občine Mengeš.

Mengšan izhaja v nakladi 2600 izvodov.

Prejemajo ga vsa gospodinjstva v občini Mengeš
brezplačno na dom.

Distribucija: Primož Kržan, tel. 737 296

Prispevke za naslednjo številko Mengšana
lahko pošljete ali oddate osebno do torka, **8. junija**,
v sprejemni pisarni Občine Mengeš
med uradnimi urami.

Drage občanke, spoštovani občani!

Peti uvodnik pišem bolj zadovoljen. Končno smo sprejeli proračun - 21. aprila - na drugem nadaljevanju 4. seje sveta, ki se je začela 7. aprila. Vsem, ki ste predložili pripombe in predloge, tudi iz javne razgrnitve, ter članicama in članom sveta (skupaj 10), ki so glasovali za proračun, se zahvaljujem. Za to je 19-članski svet porabil celotno nadaljevanje seje, ki je trajala od 18. ure z 18 prisotnimi (eden je manjkal), do 0.30 ure z 12 prisotnimi, torej šest ur in pol. Događanje je bilo žal prežeto z željo, da bi porušili proračun - njegova največja pomanjkljivost, glede na množico dopolnil, je bila neustrezno visoka rezervacija denarja za športno dvorano. Zelo sem vesel, da smo sprejeli proračun, ki je najpomembnejši dokument in osnova za normalno delo. Postopoma ga bomo začeli resno oblikovati za večletno obdobje. Vse, ki imate kakršne koli pripombe in predloge na sprejeti proračun, vabim, da nam jih posredujete. Poskušali jih bomo upoštevati. Proračun za naslednje leto bomo začeli pripravljati septembra. Za sodelovanje in pomoč se vam že vnaprej zahvaljujem.

Kot vidite, je življenje zelo naporno - med drugimi tudi za župana, ali pa predvsem za njega. Zavedati se moramo, da je osnovna naloga, kljub vsemu, čim večja operativnost same uprave - za normalno življenje in realizacijo proračuna. Poleg tega pa mora biti takorekoč vsak trenutek na razpolago občanom, pa 19 članom sveta in sedaj še 18 članom treh odborov občinskega sveta in ne vem koliko članom komisij.

Posebej opozarjam in vas vabim na predstavitve predhodnih pogojev poteka in izvedbe obvoznice Mengeš in glavne ceste Krtina - Vodice na območju naše občine. Trase poteka se bodo v teh dneh potrjevale na Vladi in kasneje v Državnem zboru Republike Slovenije. Kot vam je verjetno znano, so člani sveta Občine Mengeš sprejeli usklajeno stališče o variantah poteka trase glavne ceste (južna - pod tovarno Lek) in obvoznice (B varianta) - morda tudi zaradi dejstva, da je DARS ustavil postopke priprav, dokler Občina Mengeš ne sprejme stališč, ki so usklajena s stališči v projektih.

Tudi to bomo preživeli. Prišel je mesec maj in z njim tudi praznik naše občine. Upam, da je ponudba prireditve in dogodkov dobra. Praznovanje se bo nadaljevalo tudi v juniju. Takrat pa bomo praznovali tudi 115-letnico mengeške godbe in 8. obletnico slovenske državnosti.

Prav lep pozdrav!

Tomaž Štebe

Vsem občankam in občanom želimo veselo praznovanje praznika Občine Mengeš.

Vabimo vas na prireditve, ki jih organizirajo društva in organizacije skupaj z Občino Mengeš!

ŽUPAN OBČINE MENGEŠ IN OBČINSKA UPRAVA

Odgovor g. Janezu Peru in SLS

Mengšan, mali traven 1999, stran 8, 9

Povsem na kratko moram odgovoriti na celo vrsto neresnic. Glede predloga razveljavitve prostorskih planskih aktov, ki so se "sprejemali" štiri leta, sem se podrobno posvetoval z državnimi uradniki in strokovnimi delavci. Pa tudi sam sem preštudiral zadeve, ko smo nekako urejali povsem neurejeno dokumentacijo, ko sem pripravil gradivo s podrobno obrazložitvijo za občinski svet in ko smo pripravljali gradivo na ponovno in ostro zahtevo ustavnega sodišča! Ustavnemu sodišču bi morala Občina Mengeš dostaviti zahtevano dokumentacijo že aprila leta 1998! Nič se ne "ruši". Je pa res, da urejamo zadeve. V primeru razveljavitve prostorskih planskih aktov bomo z dopolnitvijo postopka in dokumentacije prišli do zakonito sprejetega plana. Smo redki v tej državi, ki tako ravnamo. Drugi raje čakajo na odločbe ustavnega sodišča in potem plačujejo za posledice in širijo stanje nezakonitosti in brezpravja. Denar ni nikdar od tistih, ki so odgovorni za nezakonitosti. Če sem hotel delati odgovorno, sem moral to stanje predstaviti občinskemu svetu in predlagati rešitev. S predlaganimi rešitvami so se na koncu strinjali tudi tisti državni uradniki - strokovnjaki in poznavalci zadev, ki so pod političnim vplivom vladnih strank. Moram pa pohvaliti izredno korektno sodelovanje Urada za prostorsko planiranje, kjer je bilo možno vedno pridobiti pomoč z osebnimi pogovori. To mi je vzelo ogromno energije. Pa smo kljub temu normalno pripravili povsem nov proračun in izvedli tudi druge aktivnosti. Nisem pa in ne želim navajati stvari, ki lahko neposredno škodijo Občini Mengeš in tudi nekaterim posameznikom, če jih še lahko uredimo na korekten in pravičen način. Tudi se ne nameravam odločati za sodno razčiščevanje stvari, glede na navedene laži, polresnice in neresnice.

mag. Tomaž Štebe, dipl. ing.

OBČINSKI PRAZNIK 29. MAJ

Vse občanke in občane vljudno vabimo

na osrednjo občinsko prireditev s podelitvijo občinskih priznanj in Trdinovih nagrad,
ki bo v soboto, 29. maja 1999, ob 15.00 uri v Kulturnem domu Mengeš.

Na prireditvi bodo sodelovali:

FANFARISTI MENGEŠKE GODBE, OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA KD SVOBODA MENGEŠ,
NONET VIGRED, NINA KOMPARE IN TOMAŽ PLAHUTNIK

Slavnostni govornik: Mag. TOMAŽ ŠTEBE, ŽUPAN

Povezovalc: NIKO ROBAVS

Scena: MIHA SKOK, ROK BENDA

OBČINA MENGEŠ

SOBOTA, 22. MAJ

- 9.00 Odprt teniški turnir
Športni park – teniško igrišče
(Teniška sekcija ŠD Partizan Mengeš)
- 9.00 Medobčinsko srečanje likovnih umetnikov
OŠ Mengeš • (Likovno društvo Mengeš)
- 19.30 Kiparska razstava Nataše Prestor
Galerija Mežnarja
(KD Franca Jelovška in Muzej Mengeš)

NEDELJA, 23. MAJ

- 15.00 Maša za starejše, bolne in invalide
Cerkev sv. Mihaela v Mengšu
(Župnišče Mengeš in Karitas Mengeš)

PONEDELJEK, 24. MAJ

- 18.00 Otvoritev razstave "Brez čebele ni izdelkov"
Avla OŠ Mengeš • (Čebelarstvo Mengeš)
- 20.00 Okrogla miza:
"Podjetništvo v Mengšu nekdaj in danes"
Skupna društvena soba – Kulturni dom
(Podjetniško združenje Mengeš)

ČETRTEK, 27. MAJ

- 17.00 Športne igre za najmlajše
Športna ploščad v športnem parku
(Vrtec Mengeš)

PETEK, 28. MAJ

- 10.00 Srečanje malih šolarjev
in učencev 1. in 2. razreda
Ploščad pred OŠ Mengeš • (OŠ Mengeš)
- 18.00 Razstava del likovnega srečanja
OŠ Mengeš • (Likovno društvo Mengeš)
- 18.00 Košarkarska tekma veteranov
KK Mengeš : KK Komenda
Igrišče ŠD Partizan Mengeš
(Bivši igralci KK Mengeš)

- 20.00 Večer narodnih in Marijinih pesmi
Cerkev sv. Primoža in Felicijana v Loki
(MKZ Mengeški zvon)
- 20.00 Arzenik in stare čipke – premiera
Kulturni dom Mengeš
(Gledališka skupina KD Svoboda)

SOBOTA, 19. MAJ

- 8.00 Odprto občinsko prvenstvo
Balinišče v športnem parku
(Balinarska sekcija ŠD Partizan Mengeš)
- 15.00 Osrednja občinska prireditev s podelitvijo
občinskih in Trdinovih priznanj
Kulturni dom Mengeš • (Občina Mengeš)
- 16.30 Otvoritev razstave Mengeške godbe
Avla v Kulturnem domu Mengeš
(Mengeška godba)
- 18.00 III. Festival koračnic - Letno gledališče

NEDELJA, 30. MAJ

- 8.00 2. kolesarjenje po spominski poti vojne
za Slovenijo
Štart na parkirišču pri Fit Top-u
(Območno zdr. veteranov vojne za Slovenijo)
- 9.00 Rekreativni turnir dvojic v badmintonu
Telovadnica v OŠ Mengeš
(Sekcija za badminton ŠD Partizan)
- 9.00 Vsi na trim
Trim progna na Gobavici
(Turistično društvo Mengeš)
- 10.00 Nogometni turnir za dečke do 10 let
Nogometno igrišče v športnem parku
(NK Mengo 28)

PONEDELJEK, 31. MAJ

- 18.00 Razstava fotografij ob 100-letnici
rojstva fotografa Petra Lampiča
Knjižnica v OŠ Mengeš • (OŠ Mengeš)

Prireditve '99

- 18.00 Šahovski brzopotezni turnir
MI AMIGO • (Šahovsko društvo Mengeš)

PETEK, 4. JUNIJ

- 9.00 Gasilsko reševalna akcija – prikaz
Ploščad pred OŠ Mengeš
(Gasilska zveza Mengeš)
- 19.45 Otvoritev obnovljenega čebelnjaka
Parkirišče pri mrliških vežicah
(Čebelarstvo Mengeš)

SOBOTA, 5. JUNIJ

- 8.0 Odbojarski rekreativni turnir
Telovadnica v OŠ Mengeš
(Odbojarska sekcija ŠD Partizan Mengeš)
- 16.00 5. gorska dirka "Dobeno 99"
Štart parkirišče pri Fit Top-u
cilj "Kmečki turizem Blaž" na Dobenu
(Kolesarsko društvo Mengeš)

NEDELJA, 6. JUNIJ

- 10.00 Tekmovanje Gasilske zveze Mengeš
za pionirje, mladince in veterane
Ploščad pred OŠ Mengeš
(Gasilska zveza Mengeš)

PONEDELJEK, 7. JUNIJ

- 17.00 Šola se predstavi – prikaz ustvarjalnosti
Učilnice v OŠ Mengeš • (OŠ Mengeš)

PETEK, 11. JUNIJ

- 20.00 Letni koncert
MePZ Svoboda • (Kulturni dom Mengeš)

Problematika vodooskrbe

Župani občin Komende, Mengša in Vodice smo se sestali sedmega maja ter dopolnili in uskladili delovno verzijo projektne naloge, za katero sem zadolžen, da jo pripravim. Projektna naloga ima naslov "Analiza problematike vodovodnih virov in sistemov za odločanje o rešitvi in financiranju dolgoročne oskrbe občin Komenda, Mengeš, Vodice" in bi morala biti osnova za odločanje o dolgoročni oskrbi teh treh občin z zdravo pitno vodo.

Kot predstavnik teh treh občin v projektni skupini in ker smo mi pobudniki za izdelavo analize in smo v najtežjem položaju, sem pripravil naš predlog projektne naloge. Izvedba analize in kasneje projekta ter nereševanje oziroma popolna blokada odločanja o sanaciji krvavškega sistema bo tudi tematika sestanka "Vodooskrba v regiji s sistemoma Kravec in Kamnik" 24. maja 1999 na naši občini. Povabil sem vse zainteresirane ali "prizadete" župane (Komenda, Vodice, Cerklje, Kamnik, Šenčur, Kranj), iz MOP-a ministra gospoda Gantarja, državna sekretarja gospoda Slokana in gospoda Steinmana ter koordinatorja gospoda Zoreta, direktorje komunalnih podjetij Prodnik d.o.o., Komunalno podjetje Kamnik d.d., Komunalno podjetje Kranj ter predstavnika tovarne Lek, Mengeš. Z županoma Komende in Vodice bomo predlagali regijsko povezavo za reševanje

problematike vodooskrbe, ker nam to omogoča boljše možnosti za izvedbo projekta in kandidiranje za sredstva države in EU (npr. Phare ali ISAPA).

V projektni nalogi je poleg analize problematike in predloga, kako usmerjati sredstva v sisteme, zajeta tudi postavitev pravnih in lastniških aktov, ki bodo pomenili varnost za naložbo, celovitost sistemov, pa tudi kalkulativne elemente in cenovno politiko za bodoče normalno obratovanje in vzdrževanje ter zagotavljanje realnih amortizacijskih sredstev za obnovo in sredstev za razširitev. Najbolj pomemben pa je tisti del, ki ga mora zagotoviti država / MOP s predpisi, ki bodo zagotovili celovitost sistemov in pravno varnost solastnikov ter nenazadnje prispevek države (sofinanciranje, ugodno kreditiranje), da bomo projekt sanacije lahko izvedli. Sanacija bi morala zajeti celoten sistem oz. verigo, ki vpliva na kvaliteto, zanesljivost in dolgoročnost: viri, vodi, vodovarstvena območja. Najpomembnejše pa je tisto osnovno: da se začnejo spoštovati predpisi in izvajati sankcije o vodovarstvenih območjih. Žal smo že veliko zamudili. Krvavec je skomercializiran in urbaniziran, naše območje in podtalnica pa degradirana zaradi intenzivne pridelave, odlaganja in sanacije jam z odpadki z enostavnim zasipanjem.

mag. Tomaž Štebe, dipl. ing.

S sestanka treh županov v Mengšu:
na sliki sta še župana Komende gospod Tomaž Drolec in Vodice gospod Anton Kokalj.

Arboretum 99

Na pobudo Arboretuma iz Volčjega potoka je občina Domžale v okviru komisije za turizem posredovala vsem občinam v naši okolici pobudo za skupno sodelovanje na letošnji Cvetlični razstavi.

Ob skupnem sodelovanju občin Domžale, Kamnik, Lukovica, Moravče in Mengeš je potekala ta razstava ves teden, in sicer od 24. aprila do 2. maja v skupnem predstavitevni šotoru. Posamezne občine so opremile svoje razstavne prostore in pripravile predstavljanje svojih dejavnosti, tako, kot so jih napovedale v izdanem katalogu. Ob vsakokratnem predstavljanju je bilo v velikem šotoru precej živahno, obiskovalci pa so z veseljem prisluhnili prijetnim zvokom.

V sredo, 28. aprila se je predstavila tudi naša občina in ko so se naši godbeniki Mengeške godbe odpravili kar na krajši sprehod, je glas njihovih instrumentov razveselil popoldanske obiskovalce. Da pa ne bi sami igrali, so se jim pridružile še pevke Noneta Vigred s predstavitvijo slovenskih narodnih pesmi. Najmlajši člani Folklorne skupine KD Svoboda pa so svoje narodne plesne odplesali kar na bližnji trati. Prizadevni člani Turističnega društva Mengeš so posredovali informacije o Mengšu vsak dan, konec tedna pa so se jim pridružili tudi člani Čebelarkega društva, ki so predstavili nekaj svojih izdelkov in opreme. Naš predstavitveni prostor smo opremili s slikovno predstavitvijo mengeške občine, ki so jo pripravili mladi člani turističnega krožka iz Osnovne šole Mengeš pod vodstvom gospe Nikolaje Mušič, cvetlične aranžmaje je pripravila gospa Zorka Požar, gospa Ulesova pa je prinesla narodne

noše, ki jih sama izdeluje, iz občine pa smo dodali še nekaj prospektnega materiala. Vsekakor je bila letošnja predstavitev uspešna in z nekaj popravki bo lahko drugo leto še boljša.

Mengeška godba med rožicami "s svojimi rož'cami".

Pevke Noneta Vigred – pred nastopom še ena slika z županom.

Razstavni prostor Občine Mengeš.

Mladi folkloristi so zaplesali kar na bližnji trati.

Vabilo

Vabimo na pogovor o stališčih Občine Mengeš o predhodnih pogojih poteka in izvedbe obvoznice Mengeš in glavne ceste mimo Mengša.

Predstavljeni bosta trasi poteka, izvedba križišč oz. krožišč in drugi elementi. Predhodni pogoji so osnova za izdelavo osnutka lokacijskega načrta, ki bo javno razgrnjen in bo nanj možno posredovati formalne pripombe, predvidoma letos v mesecu novembru.

Pogovor bo v sredo, 26. maja 1999 ob 18.00 v Gasilsko godbenem domu Mengeš.

Poročna dvorana v občinski stavbi v Mengšu.

Ko se boste odločili za pomemben korak v vašem življenju, vas obveščamo, da lahko obred civilnega dela poroke opravite tudi v Občini Mengeš.

V ta namen je v občinski stavbi pripravljena čudovita poročna dvorana, kar je razvidno tudi iz fotografije.

V času poročnega obreda je predvidena živa glasba, ki je primerna za to slovesnost.

Mladoporočenca bosta obdarjena s praktičnim darilom.

Pred in po poročnem obredu je možna v posebnem prostoru organizirana pogostitev.

Na željo vam v ličnem albumu to dogajanje ovekoveči priznani fotograf, na videokaseti pa izkušen snemalec.

Poročno dvorano s predprostori si bodoči mladoporočenci lahko ogledajo v času uradnih ur v Občini Mengeš.

Na svidenje bodoči mladoporočenci.

VELIKO pomladansko čiščenje

Zabojnik je bil premajhen.

V letošnji pomladanski čistilni akciji, ki po ustaljeni tradiciji poteka od srede marca do začetka aprila, so sodelovali člani 27 društev, organizacij in javnih zavodov, lastniki individualnih hiš, stanovalci strnjenih naselij, podjetniki, obrtniki. Poseben poudarek letošnje akcije, ki sta jo organizirali Občina Mengeš in Turistično društvo, je bil na urejanju javnih površin, zelenic, celotnega športnega parka, Trim steze, okolice spomenikov, še posebej pa divja odlagališča odpadkov. V času akcije je bilo postavljenih 9 velikih zabojnikov, tako v Mengšu, Loki kot tudi v Topolah in na Dobenem.

Pridni pospravljalci so pospravili kar 377 m³ raznih odpadkov, obenem pa je bil opravljen tudi odvoz kosovnih odpadkov. Skupna ocena je, da je bila akcija uspešna in da je bila odstranjena velikanska količina odpadkov ter da za vsakodnevno čiščenje posameznih predelov v občini poskrbijo tudi delavci, ki so vključeni v program javnih del.

Foto: Zabret

Trim steza je očiščena.

A nekaj kupov je še ostalo.

Sporočilo za javnost

Štab CZ RS poziva državne organe, občine, gospodarske družbe in druge organizacije ter posameznike, da po svojih močeh prispevajo humanitarno pomoč za begunce s Kosova.

Človekoljubno pomoč beguncem na Kosovu, v Republiki Makedoniji, Republiki Albaniji in Črni gori bodo na območju Slovenije zbirale humanitarne organizacije, predvsem Rdeči križ Slovenije in Slovenska karitas. Zato se vsi, ki želite prispevati kakršno koli pomoč, obrnite na sedež Rdečega križa Slovenije, Mirje 19, Ljubljana, številka telefona 061 12 61 200 oziroma na območna združenja Rdečega križa oz. na druge ustrezne človekoljubne organizacije. Pri Rdečem križu Slovenije je odprt tudi žiro račun za pomoč beguncem s Kosova.

Številka žiro računa: 50101-678-51579, šifra 6003, pripis – za begunce s Kosova.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo bo neposredno organizirala zbiranje in pošiljanje državne pomoči. Zbiranje, priprava in organizirano pošiljanje pomoči na ogrožena območja bo potekalo v logističnem centru v Rojah pri Ljubljani.

Državni organi, občine ter gospodarske družbe in druge organizacije lahko svojo pomoč beguncem s Kosova dostavijo neposredno v omenjeni logistični center. O tem predhodno obvestite Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje **po faxu št. 061 171 17 93 ali po telefonu št. 061 171 18 18, 171 18 33 in 171 16 65, vsak dan od 8. do 15. ure, razen v nedeljo.**

Za začasno nastanitev in oskrbo beguncev so trenutno najpotrebnejša sredstva živila, oblačila in obutev, higienske potrebščine, zdravila in druga tehnična oprema.

Humanitarne organizacije, Štab civilne zaščite Republike Slovenije in Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo bodo javnost sproti obveščali o zbrani in odposlani humanitarni pomoči. Štab se že vnaprej zahvaljuje vsem, ki bodo sodelovali v tej pomembni človekoljubni akciji.

Štab civilne zaščite Republike Slovenije

Dobitniki priznanj Občine Mengeš v letu 1999

Občinski svet Občine Mengeš je na svoji 5. seji, 12. maja 1999, sprejel sklep o podelitvi priznanj Občine Mengeš za leto 1999, ki bodo podeljena na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku 29. maja 1999.

**Dobitniki priznanja Občine Mengeš
v letu 1999 so:**

PAVEL KOSEC

zlato priznanje (posthumno)

Gospod Pavle Kosec je v svojem 40-letnem delu v Glasbeni šoli Domžale in Mengeš znal v učencih neprisiljeno vzbujati ljubezen do glasbe, do umetnosti igranja na črno belih tipkah in do skupnega muziciranja. Kot da bi jih vodil z nevidno roko, je učencem odkrival svet glasbe in jih navduševal zanj. Gospod Pavle Kosec je bil pošten in delaven učitelj, ki je tudi vsa leta vodil harmonikarski orkester. Orkester je popestril marsikatero prireditev v kraju in drugje.

Zasvojenost Pavla Kosca z glasbo in njegovo neprecenljivo delo z mladimi v šoli in izven nje, je prav gotovo zapustilo globoke sledi in veliko pripomoglo k temu, kar danes Mengeš pomeni v narodnozabavni glasbi.

JOŽE GORJAN - zlato priznanje

Gospod Jože Gorjan je eden najstarejših še živečih članov KD Mengeška godba in je do leta 1998 aktivno deloval v društvu.

Z delom pri godbi je začel leta 1954. Skozi vse obdobje svojega delovanja, tega je kar 45 let, se je zavzemal za rast in kvaliteto društva. S svojim nesebičnim delom in vztrajnostjo je pripomogel, da je Mengeška godba preživela včasih tudi težavna obdobja svojega delovanja in postala trdno društvo, ki s svojimi nastopi predstavlja naš kraj in občino, ne samo v Sloveniji, pač pa tudi v tujini.

KD Mengeška godba v tem letu praznu-

je 115-letnico svojega obstoja. Zato je primerno, da v okviru praznovanja tega visokega jubileja prejme občinsko priznanje človek, ki je med dolgoletnim članstvom v društvu bistveno pripomogel k uspehu godbe, hkrati s tem pa tudi k ugledu kraja, saj je delo Mengeške godbe in njeno ime tesno povezano s krajem, ki ga predstavlja.

MARA LUŽAR - srebrno priznanje

Gospa Mara Lužar se je organizaciji Rdečega križa priključila kot članica in ji tudi predsedovala od leta 1978 do leta 1996. V svojem dolgoletnem mandatu je v boju za cilje, ki jih ji je postavljala funkcija predsednika humanitarne organizacije na nivoju kraja, porabila veliko časa in energije za pomoč sokrajanom.

Njeno plodno delo se zrcali zlasti v velikem povečanju seznama socialno ogroženih, skrbi za socialno ogrožene družine, nadaljevanju tradicije srečanja občanov, starejših od 70 let, obiskovanju in skrbi za starejše ljudi, izobraževalnih in humanitarnih akcijah.

Vsekakor je gospa Mara Lužar z izjemnim čutom za čoveka in sokrajana ter z dolgoletnim prostovoljnim delom bistveno pripomogla k večji kulturi življenja v kraju in z nesebično pomočjo marsikomu omogočila lažje življenje, tako da je ta podeljena nagrada labko le delno poplačilo za njen trud.

FRANC VEIDER - srebrno priznanje

Gospod Franc Veider se že vse življenje ljubiteljsko in izredno požrtvovalno po-

sveča kulturnemu, predvsem gledališkemu delovanju. Močno je tudi prisoten pri obranjanju, obujanju in zapisovanju etnoloških in narodnih značilnosti in gradiva. Aktiven je že prek 60 let, saj je začel delovati že leta 1936. Prva pomembna naloga je bila mladinska igra "Luč z gora" v Mengšu, ki jo je napisal kot član Katoliškega izobraževalnega društva Mengeš. Med najbolj pomembnimi igrami, v katerih je sodeloval, velja omeniti igro iz leta 1945 "Za svobodo in pravico" ki je bila kot prva odigrana v dvorani sedanje Melodije, sledile so Deseti brat, Divji lovec, Zakleti grad, Pod svobodnim soncem, Celjski grofje, Ženitev in druge. Gospod Veider je začel režirati po letu 1979. Prva vidna režija je bila igra Lumpacij Vagabundus. Režiral je 15 iger, najpomembnejše so Proces, Dve nevesti, Kam iz zadrege, Stari grebi, Lumpacij Vagabundus, Pričarani ženin. Sedaj neumorno pripravlja staro igro iz vaškega življenja pred prvo svetovno vojno, zadnja leta pa zelo rad nastopa tudi kot recitator.

IVAN VIDRIH - bronasto priznanje

Gospod Ivan Vidrih je leta 1953 postal predsednik Avto moto društva Mengeš ter ostal na tem predsedniškem mestu do leta 1982. Še danes pa je častni član te organizacije.

V svojem dolgoletnem predsedniškem delovanju je s pomočjo odbora in inštruktorjev skrbel, da so bile izvedene številne društvene naloge:

- vzgoja voznikov vozil A in B kategorije,
- pridobivanje članstva, od 50 članov se je članstvo v društvu v času delovanja gospoda Vidriha povečalo tudi do tisoč članov,
- organizacija športnih tekmovanj in rallyja,
- pridobitev novih prostorov za društvo.

Gospod Vidrih je v svojem dolgoletnem mandatu vsekakor veliko pripomogel k razvoju AMD Mengeš in k večji kulturi kraja ter prometni osveščenosti.

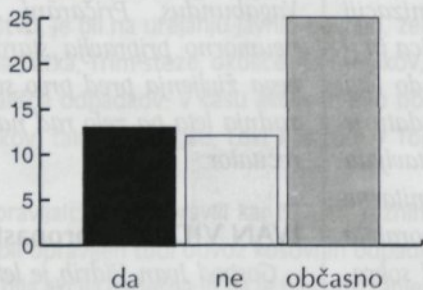
OBČINSKI SVET V OČEH OBČANOV ali

"Ne jezi me pisanje časopisov, temveč to, kar počnejo tam!"

Zanimalo nas je, kaj o delu novega občinskega sveta in uprave menijo občani, ki imajo nemalokdaj občutek, da je predvolilna propaganda sicer obetajoča in vsebuje predloge rešitev za resnične težave, a se nanjo na volitvah pozabi in vrteti se yačne težko mlinsko kolo politike, ki ne more spremeniti svojega vrtenja.

Kakor koli že, 50 naključno izbranim telefonskim naročnikom smo zastavili pet vprašanj. Odgovori se med ženskami in moškimi niso razlikovali, zgodilo se je le, da je kakšna žeska sodelovanje odklonila in ga raje prepustila možu. Pa poglejmo raje zastavljena vprašanja.

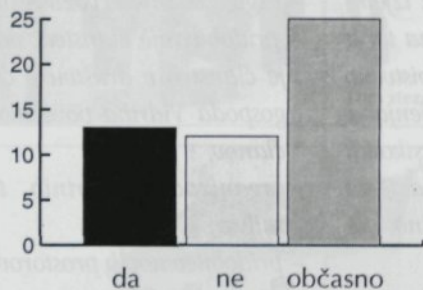
1. Spremljate delo občinske uprave in Občinskega sveta Občine Mengeš v časopisih?

Da	Ne	Občasno
13	12	25
26 %	24 %	50 %

2. V katerih časopisih spremljate dogajanje?

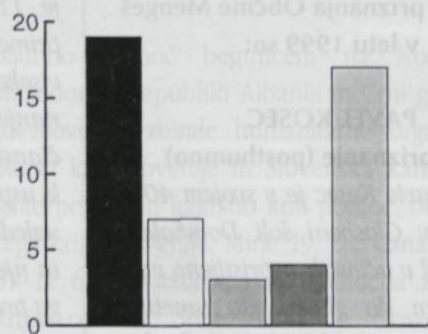
Pri tem odgovoru je bilo seveda možno naštetih več virov, odstotki so izračunani glede na celotno število anketirancev.

Delo	Dnevnik	Mengšjan	Novice	Gorenjski glas	ne spremljam
17	7	31	9	3	11
34 %	14 %	62 %	18 %	6 %	22 %

3. Kaj menite o tem?

To vprašanje je seveda ponudilo najbolj raznolike odgovore, saj je težko zajeti mnenje več ljudi v eno trditvev, kljub vsemu pa so se oblikovale trditve, ki so prevladovala:

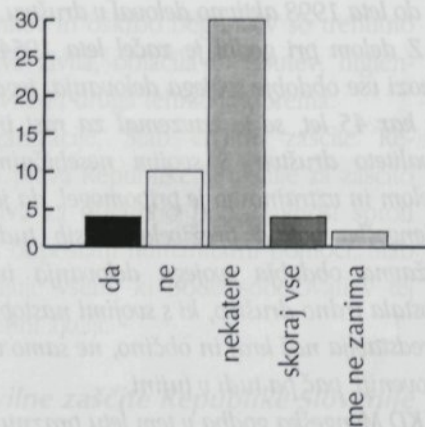

menim, da ustvarja pravo sliko	jezi me delo OS	bolj podrobno bi bilo to treba predstaviti	preveč enostransko	ne spremljam dovolj
19	7	3	4	17
38 %	14 %	6 %	8 %	34 %

menim, da ustvarja	jezi me delo OS	bolj podr. predstaviti	preveč enostr.	ne spremljam
19	7	3	4	17
38 %	14 %	6 %	8 %	34 %

Posamezni anketiranci so dodali, da bi morala biti obveščenost o delu občinskih organov boljša, nekateri spremljajo samo tisto, kar jih še posebej zbode v oči, nekateri pa so dodali, da naj novinarji pustijo čas novi upravi, da se uskladi, saj je lažje "nagajati, kot pa sodelovati in pomagati".

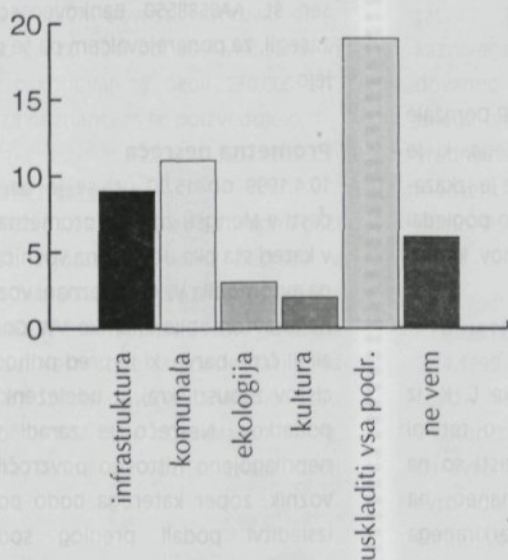
4. Poznate občinske svetnike?

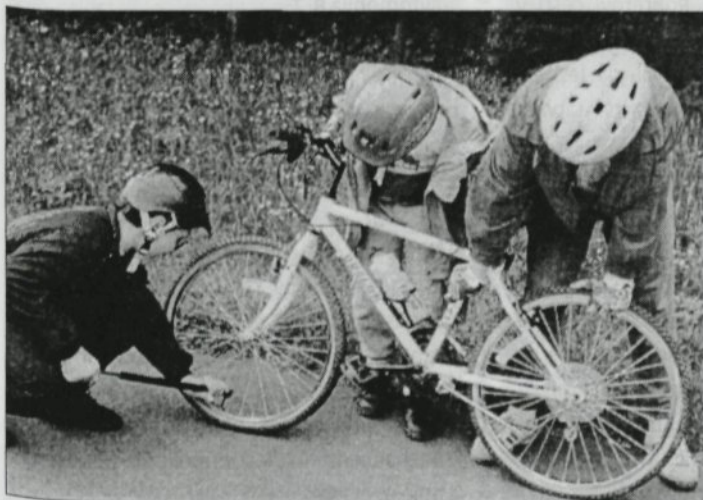
da	ne	nekateri	skoraj vse	me ne zanima
4	10	30	4	2
8 %	20 %	60 %	8 %	4 %

5. S čim bi se moral po vašem mnenju OS predvsem ukvarjati?

Spet je bilo ponujenih več odgovorov, kjer so nekateri anketiranci dodali, da sicer vedo, da občinski svet obravnava določene teme, vendar pa naj bo pri tem bolj učinkovit, drugi pa so izpostavili področja, ki so dejansko redkejši gostje na dnevnem redu občinskega sveta. Večina pa je dodala, da naj svetniki in uprava nikaar ne zanemarjajo kakšnega področja, temveč naj najdejo ustrezno ravnovesje med vsemi, vsem svetnikom pa polagajo na srce, naj se sami najprej (in to čim prej) uredijo.

infrastruktura	komunala	ekologija	kultura	uskladiti	ne vem
9	11	3	2	19	6
18 %	22 %	6 %	4 %	38 %	12 %

Promet s kolesi in kolesi z motorjem

Ko pridejo toplejši dnevi, se pri naših otrocih in mladoletnikih zbudi želja po rekreaciji in vožnji s kolesom. Da bi bila vožnja s kolesi prijetna in varna, se je potrebno zavedati prometnih predpisov, ki urejajo promet s kolesi in kolesi z motorjem.

■ Samostojno lahko vozi kolo otrok, ki je star najmanj 8 let in je opravil kolesarski izpit ali po dopolnjenem 14. letu starosti, prej pa samo v spremstvu polnoletne osebe.

■ Kolo z motorjem lahko vozi otrok, ki je star 14 let in je uspešno opravil tečaj iz cestnoprometnih predpisov.

■ Kolesarji do 14 let in vozniki koles z motorjem morajo med vožnjo nositi predpisano homologirano zaščitno oz. varnostno čelado.

■ Predpogoj za vožnjo s tovrstnimi prevoznimi sredstvi je tehnična brezhibnost vozil (luči, zavore, odsevniki, naprave za dajanje zvočnih signalov).

■ Kolesarji za vožnjo uporabljajo kolesarsko stezo, pot ali pas, kjer pa teh ni, pa cesto, vendar ne več kot 1 meter od roba ceste. Vozniki koles z motorjem morajo voziti po cesti, pri čemer ne smejo voziti več kot 1 meter od roba ceste.

■ Če otrok ali mladoletnik krši cestnoprometne predpise, se z denarno kaznijo za tovrstni prekršek kaznujejo starši, ki so opustili dolžno skrb ali nadzorstvo.

■ Voznike koles z motorjem opozarjamo na morebitne predelave koles z motorjem, pri čemer se spreminjajo tehnični normativi proizvajalca (povečanje hitrosti). V navedenem primeru policisti kolo z motorjem zasežejo in ga pošljejo na pooblaščen servis, kjer vozilo predelajo, tako da ustreza normativom proizvajalca, stroške popravila plača lastnik. Če stroškov ne poravnava v treh mesecih po končanem popravilu, vozilo prodajo.

S skupnimi močmi se potrudimo, da bo mladost varnejša in brez neprijetnih posledic!

Policijska postaja Domžale

KRONIKA

dogodkov za april 1999 na območju občine Mengeš

Obvestilo občana

1.4.1999 ob 07.15 uri je občan iz Mengša obvestil PP Domžale, da na Prešernovi cesti v Mengšu leži neznan moški. Na kraj so odšli policisti in reševalci v reševalnem vozilu ZD Domžale, ki so poskrbeli za alkoholno utrujenega občana.

Vlom

1.4.1999 ob 16.10 uri je občan G. F. iz Mengša obvestil PP Domžale, da mu je bilo vlomljeno v novogradnjo na Ropretovi poti v Mengšu. Policisti so opravili ogled kraja kaznivega dejanja in ugotovili, da je neznanec pregledal prostore po hiši, vendar ni ničesar odnesel. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Intervencija

3.4.1999 ob 02.00 uri je občan S. M. iz Mengša obvestil PP Domžale, da so ga v gostinskem lokalu Skok pretepli. Policisti so ugotovili, da je S. R. v lokalu Skok udaril S. M.. Zoper S. R. bodo policisti podali predlog sodniku za prekrške.

Vlom

3.4.1999 ob 15.35 uri je občanka L. A. iz Mengša obvestila PP Domžale, da ji je bilo vlomljeno v stanovanje. Policisti so opravili ogled kraja kaznivega dejanja in ugotovili, da je neznanec skušal vlomiti v stanovanje, vendar mu dlje kot do vrat ni uspelo priti. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Prometna nesreča

4.4.1999 ob 11.00 uri se je na Slovenski cesti v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebne avtomobila A. M. in voznik osebne avtomobila D. A. Nesrečo je zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo povzročil A. M., zoper katerega bodo policisti podali predlog sodniku za prekrške. V nesreči je na vozilih nastala materialna škoda za okoli 550.000,00 SIT.

Tatvina

4.4.1999 ob 14.20 uri je občan J. J. iz Loke pri Mengšu obvestil PP Domžale o tatvini denarja iz hiše. Policisti so ugotovili, da je neznanec izkoristil nepozornost oškodovanca in iz stanovanja z mize vzel denarnico z denarjem. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Obvestilo občana

4.4.1999 ob 19.00 uri je patrolja PP Domžale pri rednem delu opazila moškega, ki je ležal na cesti. Pri legitimiranju se je izkazalo, da je T. J. iz Trzina pregloboko pogledal v kozarec in omagal na poti domov, kamor so ga odpeljali policisti.

Tatvina

5.4.1999 ob 09.00 uri je občanka L. K. iz Mengša obvestila PP Domžale o tatvini registrskih tablic z vozila. Policisti so na kraju ugotovili, da je neznanec na Slamnikarski ulici v Mengšu iz parkiranega vozila, ki je last M. Š. odnesel registrske tablike LJ F6-12 R. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Vlom

8.4.1999 ob 07.50 uri je občan G. F. iz Mengša obvestil PP Domžale, da mu je bilo vlomljeno v novogradnjo na Ropretovi cesti v mengšu. Policisti so opravili ogled kraja kaznivega dejanja in ugotovili, da je neznanec pregledal prostore in izvršil tatvino gradbenega orodja in alkoholnih pijač. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Intervencija

8.4.1999 ob 23.00 uri je občan K. B. iz Mengša obvestil PP Domžale, da se v lokalu Bohinj nahajajo neznanci, od katerih naj bi bil eden oborožen s pištolo. Na kraj so odšli policisti, ki so v neposredni bližini izsledili vozilo in neznanca. Pri pregledu vozila in potnikov orožja niso našli.

Ponarejen bankovec

9.4.1999 ob 09.10 uri so iz LB Banke Domžale, ekspoziture Mengeš obvestili PP Domžale o ponarejenem bankovcu. Policisti so ugotovili, da je občan S. R. iz Mengša med izkupičkom iz prodajalne prinesel ponarejen bankovec za 10.000 SIT, ser. št. AA8588550. Bankovec so policisti zasegli, za ponarejevalcem pa še poizvedujejo.

Prometna nesreča

10.4.1999 ob 15.00 uri se je na Gorenjski cesti v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznica osebne avtomobila V. K. in neznan voznik osebne avtomobila znamke VW Golf serije II ali III črne barve, ki je pred prihodom policistov zapustil kraj in udeleženci ni nudil podatkov. Nesrečo je zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo povzročil neznan voznik, zoper katerega bodo policisti ob izsleditvi podali predlog sodniku za prekrške.

Prometna nesreča

12.4.1999 ob 08.00 uri se je na Kamniški cesti v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebne avtomobila B. J. in voznik osebne avtomobila B. T. Nesrečo je zaradi vožnje na prekratki varnostni razdalji povzročil voznik B. J., ki so mu policisti na kraju izročili plačilni nalog. Materialna škoda na vozilih znaša okoli 200.000 SIT.

Tatvina

13.4.1999 ob 19.45 uri je PP Domžale obvestil občan Š. T. iz Mengša in neznan tatvino kolesa. Policisti so ugotovili, da je neznanec pred občinsko stavbo v Mengšu izvršil tatvino ženskega kolesa, last Š. T. Za neznanecem in kolesom policisti še poizvedujejo.

Vlom

14.4.1999 ob 08.10 uri je občan B. S. iz Dobena obvestil PP Domžale o vlomu v stanovanjsko hišo. Policisti so z ogledom kraja in zbiranjem obvestil ugotovili, da je neznanec vlomil v stanovanjsko hišo, pregledal prostore in odnesel akustične aparate, športne rekvizite in oblačila. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Tatvina

15.4.1999 ob 08.10 uri je zaposlena v podjetju Semesadike Mengeš obvestila PP Domžale o tatvini sadik. Policisti so z ogledom in zbiranjem obvestil ugotovili, da je neznanec preko noči odnesel več sadik in podjetje oškodoval za okoli 230.000 SIT. Policisti za neznanecem še poizvedujejo.

Prometna nesreča

15.4.1999 ob 14.15 uri se je na Zoranini ulici v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznica osebnega avtomobila S. T. in voznik osebnega avtomobila Č. J. Nesrečo je zaradi nepravilnega premika z vozilom povzročila voznica S. T., ki so ji policisti na kraju izdali plačilni nalog. Materialna škoda na vozilih znaša okoli 200.000 SIT.

Intervencija

16.4.1999 ob 07.30 uri je občanka R. V. iz Mengša obvestila PP Domžale o neznancu, ki je ležal na cesti.

Policisti so ob legitimiranju ugotovili, da je G. M., državljani BiH v R Sloveniji brez bivališča in sredstev za preživljanje, zato so ga pridržali in privedli v postopek sodniku za prekrške Domžale, ki ga je kaznoval z 10-dnevno zaporno kaznijo in varstvenim ukrepom – odstranitev tujca iz države za dobo 6 mesecev.

Prometna nesreča

18.4.1999 ob 23.40 uri se je na Slovenski cesti v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri je bil udeležen voznik osebnega avtomobila K. G., ki je zaradi neprilagojene hitrosti trčil v stanovanjsko hišo. Zoper K. G. bodo policisti podali predlog sodniku za prekrške.

Prometna nesreča

19.4.1999 ob 15.30 uri se je v križišču Janševе ulice in Zavrti v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebnega avtomobila H. T. in voznica osebnega avtomobila Z. Z. Do nesreče je prišlo, ker H. I. ni upošteval prometnega znaka. Policisti so mu izdali plačilni nalog. Materialna škoda na vozilih znaša okoli 60.000 SIT.

Tatvina

21.4.1999 ob 11.20 uri je občan V. J. iz Mengša obvestil PP Domžale o storjeni tatvini. Policisti so z ogledom kraja kaznivega dejanja ugotovili, da je oškodovanec na poštni nabiralnik stanovanjskega bloka odložil mapo z dokumenti in vrednostnimi karticami ter odšel v klet, medtem pa mu je neznanec odnesel mapo. Policisti za neznanecem še poizvedujejo.

Prometna nesreča

22.4.1999 ob 11.30 uri se je na Gorenjski cesti v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebnega avtomobila G. J. in voznica osebnega avtomobila Ž. M. D. Do nesreče je prišlo zaradi vožnje na prekratki varnostni razdalji voznika G. J., ki mu je bil izdan plačilni nalog.

Vlom

24.4.1999 ob 00.15 uri je občan O. J. iz Kamnika obvestil PP Domžale o vlomu v osebni avtomobil, parkiran pred lokalom Oranžerija v Mengšu. Policisti so z ogledom ugotovili, da je neznanec iz vozila odnesel avtoradlo, vreden okoli 40.000 SIT. Policisti za neznanecem še poizvedujejo.

Streljanje z zračno pištolo

24.4.1999 ob 15.40 uri je občan G. M. iz Mengša obvestil PP Domžale, da nekdo iz bloka na Slamnikarski ulici strelja z zračno pištolo. Policisti so z zbiranjem obvestil ugotovili, da je Š. M. streljal z zračno pištolo, ki so mu jo policisti zasegli in svoje početje bo zagovarjal pri sodniku za prekrške.

Prometna nesreča

26.4.1999 ob 20.05 uri se je na Trubarjevi ulici v Mengšu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebnega avtomobila G. J. in voznik osebnega avtomobila M. T. Do nesreče je prišlo zaradi neupoštevanja prometnega znaka voznika G. J., ki mu je bil na kraju izdan plačilni nalog. Potnica J. T. v vozilu M. T. pa je v nesreči dobila sed telesne poškodbe.

Vlom

27.4.1999 ob 22.33 uri je občan S. I. iz Loke pri Mengšu obvestil PP Domžale o vlomu v stanovanjsko hišo. Policisti so z ogledom kraja in zbiranjem obvestil ugotovili, da je neznanec vlomil v stanovanjsko hišo, pregledal prostore ter odnesel denar in bančne čekovne blankete. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Vlom

28.4.1999 ob 14.15 uri je občan S. E. iz Kamnika obvestil PP Domžale o vlomu v počitniško hišo na Dobenu. Policisti so z ogledom kraja in zbiranjem obvestil ugotovili, da je neznanec vlomil v počitniško hišo, pregledal prostore in odnesel prehranske izdelke. Za neznanecem policisti še poizvedujejo.

Poškodovanje tuje stvari

30.4.1999 ob 16.35 uri je občan V. G. iz Mengša obvestil PP Domžale o vlomu v kiosk na Slovenski cesti. Policisti so opravili ogled kraja kaznivega dejanja in ugotovili, da so neznanci razširili električna drsna vhodna vrata in iz predprostora vzeli 5 časopisov, ki so jih zažgali pred lokalom. Za neznanci policisti še poizvedujejo.

Policisti prosimo vse,

ki bi kar koli vedeli o nerazrešenih primerih, naj informacije sporočijo na PP Domžale, tel. št. 721 218 ali na anonimni brezplačni telefon 080 1200.

Policisti PP Domžale

Razpis

Iščemo gostinca, ki bi v času Mihaelovega sejma, to je od 24.9. do 26.9.1999, prevzel gostinske usluge pod šotorom. Vsi, ki vas to zanima, oddajte pisne ponudbe do 15.6.1999 na naslov: **Društvo Mihaelov sejem Mengeš, Slovenska 28, 1234, Mengeš, s pripisom: "Gostinske usluge."**

Informacije

dobite po telefonu (041) 730 382

od 9. do 15. ure, od ponedeljka do petka.

Razpis

Vse Mengšane – obrtnike deficitarnega značaja – vabimo, da sodelujete s svojimi izdelki ali prikazi izdelave na Mihaelovem sejmu, ki bo potekal v času od 24.9. do 26.9.1999.

Prosimo za pisne prijave na naš naslov: **Društvo Mihaelov sejem Mengeš, Slovenska 28, Mengeš, s pripisom: "Deficitarna obrt."**

Prijave pošljite do 30.6.1999.

Ob tej priložnosti vabimo vse, ki želite delati v našem društvu, da se nam javite po telefonu 738 101, vsako sredo od 16. do 18. ure.

*Upravi odbor društva
Mihaelov sejem*

Šolski center Rudolf Maister
Enota Izobraževanje odraslih
Novi trg 41/a • Kamnik
Telefon: 817 210, 817 516, 817 538, 817 494

vabi

k vpisu v naslednje izobraževalne oblike:

1. Tečaje tujih jezikov

- nemščine – 5 stopenj
40-, 60-, 80-urni
- angleščine – 5 stopenj + konverzacija
40-, 60-, 80-urni

2. Računalniške tečaje

- Windows z obdelavo besedil – 10 ur
 - obdelava besedil 1 in 2 – 20 ur
 - Excel 1., 2. – 20 ur
 - baze podatkov Access – 20 ur
- Nudimo vam sodobne računalnike in visoko usposobljen kader ter ugodne cene.

3. Tečaj higienskega minimuma

- osnovni in obnovitveni tečaj

4. Za pridobitev izobrazbe IV. in V. stopnje pa vas vabimo k vpisu v smeri:

- prodajalec (dokončanje šole IV. stopnje), prekvalifikacija iz drugih programov IV. stopnje,
- ekonomsko-komercialni tehnik,
- prekvalifikacija iz poslovske šole v ekonomskega tehnika.

Če bi se želeli izobraževati ali obiskovati katerega od navedenih tečajev, vas vabimo, da se prijavite do 30. junija 1999 ali od 23. avgusta 1999 dalje ob torkih in četrkih med 12. in 16. uro. Predviden pričetek predavanj in tečajev je po 15. septembru 1999.

V tem času lahko dobite podrobnejše informacije tudi na zgoraj navedenih telefonskih številkah ali osebno na šoli. O začetku izobraževanja in začetku tečajev vas bomo pisno obvestili.

LDS

Občinski proračun 1999

Občinski svet Občine Mengeš je v sedemnajsti uri svoje 4. seje z minimalno večino sprejel proračun za leto 1999. Seja bo (je) sicer trajala več kot 20 ur v petih delih.

Proračun Občine Mengeš bo v celoti objavljen v Uradnem vestniku Občine Mengeš. Prebral ga bo lahko vsak občan, ki bo hotel vedeti, kako bo mengeška oblast letos porabila davkoplačevalski denar. Žal letošnje razporeditve proračunskih sredstev nihče ne bo mogel primerjati z lansko porabo in realno oceniti smotrnost porabe občinskega denarja, kot je bilo to razvidno v vseh prejšnjih proračunih. Primerjava je razvidna le na postavkah, kjer je poraba ugodna za porabnike (segment B). Z lanskim letom pa ne moremo primerjati porabe, ki je za oblast oziroma župana neugodna, saj se povečujejo stroški občinske uprave (segment A), zmanjšujejo pa sredstva za investicije in modernizacije (segment C). Najšibkejša točka proračuna je prerazporeditev denarja, prihranjenega za športno dvorano, ki ga je župan porazdelil negospodarno ter popolnoma v nasprotju z njegovimi argumenti, s katerimi je v preteklosti dokazoval nesmiselnost gradnje novega športnega objekta. Niti tolarja iz prihranjenega denarja ne bomo porabili za vodovod, kanalizacijo ali plinifikacijo. Omenjene postavke so letos celo nižje od lanskih.

Opozicija je z dopolnili na proračun uspela zmanjšati stroške občinske uprave, vendar ne v celoti, saj so ta sredstva še vedno višja od lanskih. Večina opozicijskih argumentov za zmanjšanje te postavke je dobila podporo tudi pri nekaterih svetnikih iz županove koalicije, ki pa se niso hoteli odpovedati denarju za županove projektne svete (dodatna podpora 10-članski občinski upravi!). Županova potratnost je razvidna

POLITIČNE STRANKE

tudi iz namena, da bo letos namenil 1 milijon SIT za preučitev možnosti preureditve Zajčeve vile v občinsko stavbo, medtem ko se prostovoljna društva in druge organizacije ubadajo s prostorskimi problemi.

Tako v LDS kot tudi v drugih dveh opozicijskih strankah podpiramo razvoj podjetništva v občini. Ta razvoj želimo z novim odlokom trajno "uzakoniti" na strokovni podlagi, ki bo pokazala produktivnost kreditiranja in bo pomenila konstanten dvig standarda v občini Mengeš. Župan bo v letošnjem letu na hitro razdelil 10 milijonov SIT kot nepovraten prispevek za plačevanje obresti podjetniških kreditov. Taka rešitev je kratkoročna in ne predvideva reševanje te problematike v naslednjih letih. Župan v petih mesecih ni storil nič v zvezi s sistemsko ureditvijo pospeševanja podjetništva. S strani ene od opozicijskih strank (ZLSD) mu je bila celo ponujena pomoč, ki pa jo je zavrnil.

Iz proračuna je razvidno, da bo župan letos začel z odkupom zemljišč, ki so namenjena javnim potrebam, vendar brez evidence, koliko je takih površin v vsej občini in brez določene cene za ta zemljišča. Župan tudi ni predložil informacije, koliko občanov je vložilo zahtevke za izplačilo teh površin. Brez predhodne strokovne analize in programa odkupa z določitvijo enotnih cen zemljišč, teh odškodnin vsem občanom ne bo mogoče enakopravno izplačati. Pri tem je nerazumljiv tudi županov namen nakupa zemljišča za športno igrišče v Topolah, ki ga je občina odkupila v prejšnjem mandatu ter v Loki, ki ga je, po trditvah prejšnjega župana, odkupila že KS Mengeš.

V proračunu je denar, namenjen tudi za urejanje gradbenih dokumentacij za

zemljišča, katerim sta župan in njegova koalicija odvzela gradbeno namembnost z razveljavitvijo odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskega plana..., kot sta na primer igrišči v Topolah in Loki.

Ta postavka torej predvideva sredstva za nekaj, česar letos ne bomo smeli izvajati ter občanom daje nerealno predstavo o interesu občine za gradnjo teh dveh igrišč.

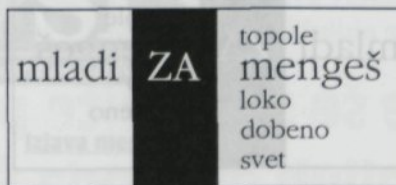
V proračunu se župan zelo neresno loteva financiranja občinskih investicij v naslednjih štirih letih, kjer je že razporedil denar, medtem pa še ne ve, kje ga bo dobil! Po njegovih izjavah bo primanjkljaj pokrival tudi z zadolževanjem občine!

Opozicija je z dopolnili na proračun želela prihraniti denar za gradnjo športnega objekta, ki naj bi bil manjši in cenejši od propadle referendumске dvorane. Ta denar bi bil še kako potreben, saj so iz finančne konstrukcije načrtovane dvorane (zaradi propada projekta v letošnjem letu), izpadla sredstva, ki bi jih dobili od države. Z dopolnili smo uspeli na postavko dvorane vrniti cca. 15 milijonov SIT. Predvideli smo mnogo več, saj smo pričakovali podporo svetniške skupine Mladih za Mengeš ..., ki naj bi v občinskem svetu zastopala svojo generacijo.

Po mnenju LDS Mengeš je proračun naravnano potrošniško (zapravljivo) in si v celoti ne zasluži pozitivne ocene, v nobenem pogledu pa ni evropski, kot to pravi župan.

Ne glede na to, da je proračun slab, je legalen, saj je zanj glasovalo 10 od 19-tih svetnikov (SDS, Mladi..., SKD). S tem so prevzeli tudi vso odgovornost za porabo letošnjega davkoplačevalskega denarja.

LDS Mengeš

Začenja se šesti mesec dela novega Občinskega sveta Občine Mengeš. Doslej namenoma nismo odgovarjali na provokacije v javnih občilih, saj so močno pod nivojem našega delovanja. Ker pa se s tem ustvarja neresnična podoba dejavnosti naše liste, se čutimo dolžne, da se do napisanega opredelimo.

Na predvolilnem letaku smo Vam ob programu zapisali tudi naša načela. Zaradi njih ter zaradi naših številnih udejstvovanj na različnih področjih smo bili deležni tolikšne podpore na volitvah. Imamo jasno vizijo dela in od nje ne nameravamo odstopiti za nobeno ceno. To nam omogočata naša neobremenjenost s preteklostjo in mladostna zagnanost za dobro naše občine. Če tega kdo ne razume, nam je zanj iskreno žal.

Zelo dobro razumemo trenja, ki nastajajo v Občinskem svetu, in nemožne je, da s svojimi tremi glasovi ne bi bili odločilno udeleženi v njih. Kakršna koli je že naša odločitev, sproži plaz obtožb in podcenjevanj nasprotne strani, ki tega ne zna ali pa noče razumeti. Odvratno se nam zdi, da bi morali nam nenaklonjeni krogi s pritiski in nizkotnimi opazkami usmerjati naše odločitve v svojo, kakršno si že bode korist.

Prizadevamo si za strpnost in spoštovanje različnih pogledov v naše skupno dobro. Kljub temu moramo za preteklo obdobje ugotoviti, da smo bili deležni nerazumevanja in raznovrstih

LDS

Ob Trdinovem dnevu, prazniku Občine Mengeš, vsem občankam in občanom želimo prijetno praznovanje!

OO LDS Mengeš

mladi ZA

topole
mengeš
loko
dobeno
svet

(nadaljevanje s prejšnje strani)

podtikanj. Na taki osnovi se ni mogoče tvorno pogovarjati, ker ni programsko usmerjena. Kdor se je seznanil z našim programom, ki je naše temeljno vodilo, je z nami lahko našel skupen jezik.

Z natančnostjo in potrpežljivostjo spremljamo programska izhodišča vseh. Temu pripisujemo tudi izboljšanje odnosov z večino svetnikov v zadnjem času, česar smo od srca veseli, saj nam daje upanje za uspešno programsko sodelovanje v prihodnje.

Razumemo, da smo presenetili in razočarali marsikaterega občana, ki v nas pred volitvami ni verjel. Trdno smo prepričani, da tistih, ki so nam zaupali glas na podlagi našega programa, ne bomo razočarali.

Od naših somišljenikov vseskozi prejemamo številne vzpodbudne besede in sveže ideje, kar nam močno urjuje delovno zagnanost za dobro Mengša, Topol, Loke, Dobena in sveta.

Svetniška skupina

*Mladi za Mengeš, Topole, Loko, Dobeno, svet***SDS**

Vsem

**želimo prijetno
in aktivno
praznovanje
praznika
občine.**

Socialdemokratska
stranka Slovenije
Občinski odbor Mengeš

Peti kongres Socialdemokratske stranke Slovenije

Čas je za Slovenijo

5. kongres SDS v Portorožu je bil točno na 10. obletnico majniške deklaracije, 8. maja 1999. Od več kot 400 udeležencev sva bila dva tudi iz Mengeša – kolega Lojze Miklavčič kot predstavnik mengeškega občinskega odbora SDS in jaz kot predstavnik kluba županov SDS.

To je bil tudi prvi kongres kake stranke v Sloveniji, ki je bil tekoče predstavljen na internetu. Priložene slike so iz globalne predstavitvene strani. www.sds.si. Za pokušino vam posredujem nekaj najnovejših mnenj in rešitev, izrečenih na kongresu ali zapisanih v programu SDS za razvojni izziv za 21. stoletje – za zlato dobo Slovencev. Iz govora Janeza Janše: "Če bomo znali poiskati prave odgovore

na izzive 21. stoletja, potem lahko Slovenci računamo na obdobje, ko bodo lahko narodovi potenciali izkoriščeni v popolnosti. Ko bo lahko vsak njegov član v dobrih pogojih prispeval po svoji moči in hotenju. Slovenci takega časa, takšne zlate dobe, še nismo živeli. Socialdemokrati verjamemo, da je pred nami. Takšno obdobje dolgega in stabilnega vsesplošnega materialnega in duhovnega razvoja ima danes za seboj večina razvitih evropskih držav. Nekatere so takšen razvoj doživele v 60. letih ali 70. letih tega stoletja, druge v zadnjem času. Irska in Finska, v mnogočem primerljivi s Slovenijo, sta takšno razvojno obdobje doživele v 80. in 90. letih. To torej ni nobena utopija." Slovenija je na prelomu stoletja in tisočletja na križišču

dveh poti: Na enem kažipotu piše: smer termoelektrarne in stagnacija, na drugem pa: informacijska transversala, vlaganje v znanje, človeka in razvoj... Skrbeli bomo za najboljšo možno izobraževanje in vzgojo pedagoških delavcev in za plačilo v skladu z uspehi v najpomembnejšem poklicu za prihodnost nacije. Šolski sistem mora usposobiti posameznika, da bo znal v življenju sprejemati odločitve. Privzgojiti mu mora odgovornost za iskanje rešitev in za kritično mišljenje. Slovenija danes potrebuje strategijo gospodarskega in socialnega razvoja. Potrebuje prehod iz stagnacije ali, če hočete, stabilizacije v razvoj. Potrebuje globalne odgovore na razvojni izziv. Potrebuje daljše obdobje hitrega gospodarskega in družbenega razvoja, potrebuje konstanten in predvidljiv napredek. Da pa se ta razvojni ciklus začne, potrebujemo znanje, mnogo več znanja in solidarnosti, kot smo ju ustvarili doslej. To bo prepoved, ki nas bo prestavil na višji nivo. Vendar nas čaka veliko delo.

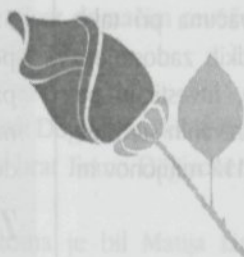
Na sliki si čestitata ponovno izvoljeni predsednik SDS gospod Janez Janša in izvoljen v komisijo za nadzor z največ glasovi Tomaž Štebe; v ozadju je predsednik OO SDS Lukovica gospod France Cerar.

Energija se marljivo zbira in kopiči. Čaka. Vsi smo povabljeni. Nihče ne bo izločen, če sam ne bo hotel. Kulturni boj nas ne zanima. Ne bijemo preteklih bitk, prevelik izziv je pred nami!

Osebnost sem uspel z dopolnilom programa na področju "Prometa in zvez", ki se sedaj imenuje "Informatika, komunikacije in promet", v katerega sem poleg drugih predlagal naslednji tekst: "Zgradili bomo sodobno in močno Nacionalno Informacijsko Infrastrukturo (NII). Ustvarili bomo pogoje za sodobne, vsem dostopne in konkurenčne večpredstavne informacijske storitve. Ustvarili bomo brezplačne in cenovno dostopne digitalne knjižnice in informacijske baze lokalno in globalno. Dostop do informacij mora postati osnova konkurenčnega gospodarstva, demokracije, realnih priložnosti uveljavljanja znanja in sposobnosti posameznika, majhnega in velikega podjetnika, ki mu zmogljiva informacijska infrastruktura omogoča neposreden dostop na svetovno tržišče. S tem so vsem omogočene enake možnosti. Sodobna nacionalna informacijska infrastruktura bo za vse enako dostopna, brezplačna na lokalnem področju in z nizko ceno informacijskih javnih storitev."

Menimo, da je samo v uspešnem tržnem gospodarstvu, kjer morajo imeti vsi enake možnosti, šele možno ustvariti pogoje za visoke socialne pravice in javni standard in kvalitetno družbeno življenje.

*mag. Tomaž Štebe, dipl. ing.
predsednik OO SDS Mengeš*

Izjava meseca:

Od občine nimam drugega kot plačo!

Čim natančneje prebiramo neboljen županov uvodnik v aprilskem Mengšanju, manj ga razumemo, saj se zapleta v protislovja, da te posli smeh. Zbegano deluje v svojem pisanju in poziva občane k potrpljenju – le od kod zdaj to, saj sam kot občan ni znal prav nič potrpeti in je vselej na široko kritiziral, zanj je bilo vse zanič in vredno omalovaževanja.

Med drugim se ob dvakrat izraženi želji, da bi delali kot "ena velika družina" očitno ne zaveda, da še v lastni družini včasih komaj vzdržujemo ravnotežje – kaj šele v občini. Za to je potrebna zanesljiva in trdna osebnost, kar pa za našega župana žal ne moremo trditi, saj degradira vse, kar je bilo narejenega v prejšnjem mandatu. Vedno znova moleduje po občanovih nasvetih, upošteva jih pa ne. Bo morda na novo odkril Ameriko ali zadostuje, da je to naredil pred njim Kolumb?!

Mag. Štebe trdi, da je bil brez možnosti pojasniti svoja stališča v dnevniku Delo. Nasprotno in neresnično. Vse možnosti ima, da ugovarja na članke v omenjenem časopisu ali drugod, če le ima tehtne razloge. Toda sam dobro ve, da jih je res bolje preslišati.

Kardinalna pa je njegova ugotovitev, da nima od občine nič drugega kot plačo. To je tudi edina stvar, ki si jo je zagotovil v prvih stotih dneh županovanja (beri: vladanja). Občan naravnost osupne ob taki izjavi svojega župana, od katerega je pričakoval pospešen razvoj občine.

Se je le zaradi plače, sejnin in kilometrine potegoval za županski stolček? Mimogrede – prejšnji je delal ljubiteljsko kot pravi profesionalac.

Pa še to: Rože na mostovih so po njegovem majavem mnenju ovirale varnost v prometu in jih je dal vehementno odstraniti, medtem, ko nekateri mamutski in skrajno neestetski transparenti čez cesto, ki odvrtačo pozornost voznikov, niso ovira v prometu?!

Pomembno zanj je dejstvo, da zruši vse, čakamo le še to, kdaj se bo lotil podiranja mostov, ki so bili obnovljeni oziroma zgrajeni v zadnjih letih.

Kajti – po uvodnikih in pisunstvu take vrste, kot ga je sposoben producirati naš – svoji funkciji nedorasel župan – nam vse bolj vrida misel pred časom objavljene pesmi:

Podpisuje se magister, v glavi ni prav....

Ni kaj, župan! Dobro si začel s korakom nazaj. Vse bolj se zavedamo, da smo od vseh voljenih kandidatov za župana, izbrali najslabšo možnost. Žal!

SLS - podružnica Mengeš

Županov evropski proračun preko interneta v svet, Mengeš pa ostaja brez obljubljenega vodovoda, kanalizacije, plinifikacije in telovadnice.

Se še spomnite predvolilnih obljub gospoda Štebeta?

Minilo je sto in več dni, županova koalicija je po besednih bojih izbojevala bitko in sprejela evropski proračun za leto 1999.

Že sam osnutek proračuna, ki so ga svetniki prejeli v obravnavo, je bil evropsko nepregleden, brez primerjav z realizacijo preteklega leta, brez indeksacij in brez primernih obrazložitev posameznih postavk. Torej manj ko več, manj sprašuješ – verjemi geslu župana "S srcem, razumom – zaupanje".

Z novim županom je zapihal nov veter. Odpihalje vse stare sklepe in odloke, ki so še veljavni. In če jih odpiha veter, jih očitno ni potrebno razveljaviti in tudi ne upoštevati. Delo prejšnjega občinskega sveta je nepomembno. Bistvo je, kot pravi župan, da smo med prvimi v Sloveniji, ki smo sprejeli evropski proračun. Vsebina proračuna za županovo koalicijo sploh ni pomembna. Strinjajo se s prihodki, ki so dejansko za 8 % manjši od prihodkov v letu 1998.

Planirani prihodki temeljijo predvsem na pričakovanih prihodkih od dohodnine in na davkih. Predvidenih ni nobenih prihodkov od javnih razpisov, ki jih razpisuje država, niti prihodkov od koncesij, kljub temu, da ima PZM podeljeno koncesijo za oglaševanje. Tudi vsi ostali planirani prihodki so glede na lansko realizacijo občutno manjši, kot npr. prihodki od obresti planirani za leto 1999 5.000.000,00 SIT, realizirani v letu 1998 10.070.000,00 SIT. Manj planirani so tudi prihodki od taks CCN za 6 %, komunalni prihodki so manjši za 40 % itd.

Po logiki bi se glede na manjše prihodke v letošnjem letu morale vse postavke odhodkov, ki se iz leta v leto prenašajo, zmanjšati vsaj za 8 %, če hočemo, da bi bil

investicijski del odhodkov

enak odhodkom preteklega leta. Toda ne, odhodki javnega interesa so se v letošnjem proračunu v primerjavi z letom 1998 povečali kar za 75 %, to je za 33 milijonov več. Za 91 % bomo imeli več stroškov s prireditvami občinskega pomena, za 2,5 milijona bomo imeli nov internet, odhodke za podjetnike in zasebnike pa bomo povečali za 186 % iz 9 milijonov na 26 milijonov. Stroški občinske uprave bodo večji za celih 36 % in predstavljajo 1/5 celotnega proračuna.

V predvolilnem boju tako problematična vodooskrba je v letu 1999 postane neproblematična, saj zanjo župan namenja le 5.500.000,00 SIT, za plinifikacijo pa v naslednjih štirih letih le 1.000.000,00 SIT. Vsi, ki čakajo na kanalizacijo, pa jo bodo mogoče dobili sredi tretjega tisočletja. Bolj pomembna kot telovadnica, je po županovem mnenju prestavitev kapelice, saj zanjo namenja 2.500.000,00 SIT. Na koncu proračuna pa je župan namenil tudi sredstva za odkupe zemljišč. Še enkrat bo odkupil zemljišče za športni park Loko in Topole, ki je bilo kupljeno že leta 1996. Odkupovati pa bo začel tudi ceste na Dobeno in na Gobavico. Za odkupe namenja v letošnjem letu 16.000.000,00 SIT, za naslednja leta pa po 36 milijonov SIT.

Prihodki letošnjega proračuna pri tako evropsko planiranih odhodkih zadostujejo komaj za redne odhodke, investicije pa bomo letos delali iz privarčevanih sredstev preteklega leta, ki jih je za 117 milijonov in jih v letu 2000 ne bo več.

Podružnica SLS Mengeš

Taborniške novice

Taborniki smo bili v mesecu marcu in aprilu precej aktivni. Poleg tedenskih vodovih sestankov smo imeli "lov na lisico" na Gobavici, očistili smo kamnolom in se udeležili nočnega orientacijskega tekmovanja, ki je potekal v Vodichah. Zasedli smo solidno 12. mesto (27 ekip).

V aprilu smo šli na Rašico, pomagali lovcem pri njihovi čistilni akciji (s kanuji smo očistili vodno površino bajerja pri opekarni). Počastili smo tudi Dan tabornikov (22. april), in sicer s prisego novih članov na taborniški jasi.

Zelo smo ponosni na našo revijo "Rod", ki je začela izhajati marca. Do danes so izšle tri številke, ki so jih člani prejeli brezplačno.

V rodu smo se odločili, da bomo bolje sodelovali z drugimi rodovi po Sloveniji, zato smo se povezali s taborniki iz Novega mesta. Za to smo se odločili, ker sta mesti Mengeš in Novo mesto pobrateni. Z njimi se bomo pomenili o možnih oblikah sodelovanja (taborjenja, izleti, tekmovanja ...).

Začele so se tudi že priprave za vsakoletno taborjenje, ki bo prav tako kot lani v Bohinju. Taborili bomo od 5. do 15. avgusta. Program bo še bolj pester od lanskoletnega. Organiziran pa bo tudi dan staršev. Za ostale informacije si lahko ogledate našo oglasno desko pri kulturnem domu.

Z naravo k človeku!

RUP – Mengeš

115 let Mengeške godbe

Prvih 100 let

Ob visokem jubileju je prav, da si z nekaj mislimi obnovimo dogodke iz zgodovine delovanja naše godbe.

Iz izvirnih zapisov je razvidno, da je bila Mengeška godba ustanovljena 2. novembra 1884, ko se je 33 Mengšanov odločilo, da ustanovijo godbo.

Njihova prva naloga je bila zbrati potrebna sredstva za nabavo inštrumentov. Odziv Mengšanov za ustanovitev godbe je bil velik. Ustanovitelje so podprli z denarnimi in materialnimi prispevki, kar je bila zadostna osnova za najetje posojila za nabavo inštrumentov. Posebej sta to akcijo podprla Tone in Mihael Stare, menseška graščaka in Peter Majdič, lastnik mlina v Jaršah.

Prvi zapis o Mengeški godbi imamo v poročilu ljudske šole v Mengšu ob zaključku šolskega leta 1887/88.

Prvi predsednik godbe je postal ustanovni član Matija Lipar, tajnik pa Jakob Janežič, kar je razvidno iz prvih društvenih pravil, ki jih je potrdilo Deželno predsedstvo v Ljubljani, 7. julija 1897. Nekaj določil pravil:

1. Društvo se imenuje Mengeška godba s sedežem v Mengšu.
2. Namen društva je gojiti lepo umetno godbo, in sicer narodne in patriotične vsebine, posebno učiti se umetnih skladb slavnih avstrijskih glasbenikov.
3. Društvo ima pravico nastopiti javno, kadar koli je povabljen k cerkvenim ali drugim slavnostim, o čemer odloča društveni odbor z večino glasov, ki določa tudi godbene točke.
4. Denarna sredstva za zabavo pihal in druge, k temu spadajoče oprave, si izbira društvo:
 - a) z darili,
 - b) z udnino.
5. Ud postane lahko vsak v Mengšu stanujoč moški od 15. leta dalje, ki je lepega obnašanja in ima nadarjenost za godbo.
6. Ako se društvo razide, pripade slučajno premoženje njegovo dobrodelnim namenom, in sicer domačim revežem, pihala in druga oprava pa takratnim udom.

Prvi kapelnik godbe je bil Bernard Degischer, ki je vodil godbo 14 let, nasledil pa ga je njegov brat Franc Degischer, ki je godbo vodil do leta 1901.

V veliko pomoč obema kapelnikoma je bil Matija Lipar, menseški organist, ki ju je občasno tudi nadomeščal.

Nasledil pa ju je Peter Lipar, ki je godbo vodil od leta 1901 do leta 1953. Po svojem očetu je podedoval veselje do godbe, saj je tudi on postal menseški organist. Pod njegovim vodstvom je godba dosegla višek razvoja in zaslovela širom po Sloveniji. Že kot 12-letni deček je vstopil v vrste godbenikov, nato končal orglarsko šolo v Ljubljani in kot 17-letni mladenič prevzel mesto kapelnika godbe. Pod njegovim vodstvom je godba igrala tudi težje koncertne skladbe, uverture in potpurije. Hkrati s praznovanjem naše obletnice pa se spominjamo tudi obletnice njegovega rojstva.

V času kapelnštva Petra Liparja je godba nastopala širom po Sloveniji: v Ljubljani, Mariboru, Celovcu, Novem mestu, Rakeku, Logatcu, Vrhniki, Polhovem Gradcu, Kranju, Jesenicah, Goričah, Škofji Loki, Postojni, Kočevju, Celju, Preddvoru, Cerkljah, Brniku, Vodica, Komendi in drugod. Vabili so jo k sodelovanju na gasilske proslave, telovadne nastope, kongrese, veselice, pomembne obletnice itd.

Eden pomembnejših nastopov pa je bilo sodelovanje na masovnem shodu ob proglasitvi države SHS leta 1918 v Ljubljani.

V letu 1919 pa je godba slavila 35-letnico delovanja. Na jubileju je sodelovala še domžalska godba. Na veseličnem prostoru (Šetrvov vrt) pa je Tone Vahtar, ključavničarski mojster iz Mengša, postavil manjši vrtljak.

Leta 1924 je godba praznovala 40-letnico. Sodelovale so godbe iz Domžal, Vrhnike in Vodice.

Kot se spominja Anton Jančigaj, so starejši godbeniki prvič prejeli tudi priznanja: pleten cvetlični venček z obeležjem praznovanja te obletnice.

Leta 1934 je godba praznovala 50-letnico.

Leta 1946 je godba praznovala 60-letnico z dveletno zamudo, ker je zaradi vojne leta 1944 ni mogla praznovati. Pokrovitelj jubileja je bil takratni minister za prosveto dr. Ferdo Kozak. V okviru praznovanja je sodelovala tudi igralska skupina KPD Janez Trdina iz Mengša z uprizoritvijo Desetega brata, pevski zbor in folklorna skupina. Mengeška godba je izvedla slavnostni koncert, na katerem so nastopile še godbe iz Domžal, Svetja in Kamnika. To leto je bilo pomembno zato, ker je godba 14.11.1946 kupila nekdanjo Kebrovo kmetijo. O tem obstaja izvirna kupoprodajna pogodba, overjena na Okrajnem ljudskem odboru v Kamniku med prodajalcem Jankom Deklevo in godbo, in sta jo zastopala predsednik Viktor Dornik in tajnik Anton Šušteršič.

Leta 1954 je godba praznovala 70-letnico, vendar brez dolgoletnega kapelnika Petra Liparja, ki je umrl leta 1953. Zamenjal ga je Ernest Kvartič, ki je tudi pripravil godbo za praznovanje. Na praznovanju so sodelovale godbe iz Domžal, Vevč, Vodice in Medvode.

V letu 1953 je bila v Mengšu ustanovljena glasbena šola, kjer so se šolali bodoči godbeniki. Delovanje glasbene šole je bilo v vseh nadaljnjih letih izrednega pomena, saj je godba iz nje dobivala šolane kadre.

Leta 1964 je godba praznovala 80-letnico. V tem času je godbo vodil kapelnik Anton Mehle, dolgoletni vojaški godbenik. Godbo je vodil vse do leta 1975. Poleg tega pa je poučeval na glasbeni šoli, ker je vzgajal učence in jih je vključil v glasbene vrste. Pod njegovim vodstvom se je godba kadrovske okrepila in kvalitetno zelo napredovala. Ustanovil pa je tudi mladinsko godbo iz gojencev glasbenih šol v Mengšu in Domžalah. Ta godba je nastopila tudi v Slovenski filharmoniji. Praznovanje obletnice pa je ostalo v spominu po izvrstnem slavnostnem koncertu in veliki paradi, kjer so sodelovala vsa društva iz Mengša in godbe iz Domžal, Kamnika in Vevč.

Leta 1974 je godba praznovala 90-letnico. Posebnost svečanega koncerta je bila v tem, da je kapelnik Anton Mehle uvrstil v program samo skladbe skladatelja Gvida Učakarja, ki je bil velik prijatelj naše godbe in je samo za našo godbo skomponiral več skladb. Na koncertu je sodeloval še mešani pevski zbor Svoboda iz Mengša pod vodstvom prof. Tomaža Habeta.

Ob treh priložnosti je godba prejela najvišje priznanje Kulturne skupnosti občine Domžale, zlato Kersnikovo plaketo, ki jo je izročil slavnostni govornik, predsednik Kulturne skupnosti dr. Miroslav Stiplovšek.

V paradi so sodelovala mengeška in okoliška društva, narodne noše, konjeniki in prijateljske godbe iz Domžal, Vevč, Medvode in Metlike.

V letu 1975 je obolelega kapelnika Antona Mehleta zamenjal Josip Grgasovič. Pod njegovim vodstvom je godba začela izvajati tudi več zabavne glasbe, za katero je kapelnik pisal aranžmaje. V nekaterih skladbah pa je nastopal tudi kot vokalni solist.

V juniju 1984 je godba praznovala 100. obletnico.

To ni bilo samo praznovanje godbe, ampak je bil osrednji kulturni dogodek v Mengšu. V okviru praznovanja je bila organizirana v avli Kulturnega doma razstava z zanimivostmi iz življenja in delovanja godbe. Slavnostni koncert pa je bil pod vodstvom novega kapelnika Franca Lipičnika. Na koncertu je bil razvit novi godbeni prapor. Slavnostni govornik je bil takratni župan občine gospod Karol Kušar.

Naslednji dan pa je bil veličasten sprevod s sodelovanjem vseh društev in skupin iz Mengša in konjenikov iz Krumperka. Na okrašenih kmečkih vozovih so se peljale narodne noše, v kočijah pa častni člani in starejši godbeniki – veterani. V spre-

vodu so sodelovale prijateljske godbe iz Vevč, Domžal, Metlike, Vogrškega, Moravč, Kamnika in Tržiča.

Domači godbeniki so na tej slavnostni prireditvi nastopili v novih uniformah in z novimi inštrumenti. Nabavo novih inštrumentov je omogočila takratna občina Domžale z združevanjem sredstev vseh političnih dejavnikov, Kulturne skupnosti, podjetij in posameznikov.

Delo in razvoj Mengeške godbe od 100- do 115-letnice

Po uspešnem praznovanju 100. obletnice je godba nadaljevala z delom. V tem obdobju je pospešeno vključevala številne mlade godbenike in godbenice, ki so se vzgajali v glasbeni šoli, kjer je deloval tudi naš kapelnik gospod Franc Lipičnik.

Ideja Franca Kompareta, Janeza Pera in Ivana Sivca, da bi godba organizirala skupni nastop godbenikov in ansamblov, ki imajo v svojem sestavu vsaj enega člana naše godbe, se je uresničila že leta 1985, s prireditvijo z naslovom "Pod Mengeško marelo". Ta prireditev je postala tradicionalna in letos smo jo organizirali že petnajstič. Na tej prireditvi, poleg vedno novih ansamblov iz vrst godbenikov, nastopajo tudi naši najboljši ansambli narodno-zabavne glasbe in gostje in tujine. Godbeniki so iz izkupička prve prireditve dobili nove letne uniforme: tako imenovana mengeška noša.

V letu 1989 smo proslavili tudi 105. obletnico godbe s slavnostnim koncertom in podelitvijo priznanj. Slavnostni govornik je bil predsednik KUS dr. Miro Stiplovšek.

Vodstvo godbe je po odhodu gospoda Franca Lipičnika leta 1987 prevzel gospod Smiljan Makelja.

S hitrim povečanjem članstva v godbi pa so se pojavile tudi težave. Stari godbeni dom je postal premajhen in neustrezen. Zato se je godba začasno preselila v glasbeno šolo, kjer je gostovala skoraj pet let. Tudi ti prostori niso bili ustrezni, vendar pa so bili boljši od prejšnjih.

Želja po lastnem domu se je pričela uresničevati z izglasovanjem krajevnega samoprispevka za gasilsko-godbeni dom. Slavnostna otvoritev doma, v katerem je godba, skupaj z gasilci, dobila lastne prostore, je bila 15. septembra 1990. Dom je odprl župan občine Domžale Anton Schwarzbartl, blagoslovil pa ga je ljubljanski škof Jože Kvas.

Godbene prostore smo dokončno opremili v letih 1991-1992, po načrtih, ki jih je izdelal domačin gospod Anton Benda, dipl. ing. arh. Godba je tako prišla do lepih in primernih prostorov, ki so v ponos tako godbi in tudi vsem Mengšanom.

Prav pri gradnji doma se je izkazala povezanost godbe s krajani, krajevno skupnostjo, delovnimi organizacijami, podjetniki in obrtniki. Prav vsi so prispevali svoj delež za dolgoročno ureditev

prostorov za godbo in tudi za gasilce, za kar se jim še enkrat iskreno zahvaljujemo. Posebne zasluge imata tudi oba predsednika krajevne skupnosti gospod Peter Janežič in gospod Janez Per in vsi člani gradbenega odbora. Veliko sredstev pa je prispevala tudi občina Domžale.

Po vselitvi je godba nadaljevala delo od vodstvom prof. Alojza Velkavrha. Rezultat dobrega dela je bila zlata plaketa na tekmovanju pihalnih orkestrów B skupine v Mengšu. Godba se je uvrstila v A skupino in pridobila pravico snemanja kaset in nastopov v tujini.

Po odhodu prof. Velkavrha je vodstvo godbe prevzel prof. Janez Petrač. Godbo je vodil le nekaj mesecev, zamenjal pa ga je prof. Franc Gornik. Novi kapelnik se je zavzelo lotil dela. Godba je posnela kaseto z naslovom "Pod Mengeško marelo", nastopala na raznih prireditvah in organizirala srečanje gorenjskih pihalnih orkestrów pred novim domom ter se pospešeno pripravljala na praznovanje 110. obletnice.

110. obletnico smo praznovali s slavnostnim koncertom, na katerem so bila podeljena priznanja, veliko parado in vratno veselico na ploščadi pred osnovno šolo. Godbeniki so na praznovanju nastopili v novih slavnostnih uniformah, nabavili pa so tudi nove zimske plašče. Godba je imela skupne priprave na otoku Krku, organizirala pa je tudi Osino podoknico Nedeljskega dnevnika pri naši častni članici gospe Zorki Požar.

V tem času je godba z izkupički organiziranih prireditev dopolnjevala notni material, nabavljeni pa so bili tudi inštrumenti, ki jih ni imela: piccolo, flauta in dva suzafona. Že prej pa smo nabavili klarinete in flavte, nato pa še krilnice, tenorje in baritone, činele in boben ter baterijo bobnov.

V letu 1995 je godba nabavila narodne noše s soudeležbo vsakega člana godbe. V novih nošah je godba še privlačnejša, kar se kaže tudi v vse večjem številu nastopov, tako doma kot v tujini. Čeprav smo že prej nastopali v tujini, na Beljaških

dnevih, pa nam je prodor v tujino uspel šele v zadnjem času. Tako smo gostovali večkrat v Španiji in Franciji ter Avstriji in Italiji, pa tudi Hrvaški. Dogovarjamo pa se za gostovanje v Angliji.

Aktivno smo sodelovali tudi doma, saj je bila godba eden od organizatorjev oživljanja nekdanjega Mihaelovega sejma v Mengšu, ki je sedaj že tradicionalen.

Leta 1997 je strokovno vodstvo godbe prevzel drugi pravi domačin Primož Kosec. Mladi, ambiciozni dirigent je že s prvimi nastopi dokazal, da je na pravi poti. Godba kvalitetno napreduje, v godbo pa se vključuje vse več mladih godbenikov.

Želje ob 115-letnici

Ob visokem jubileju želimo vsem prijateljem pokazati sadove dela v preteklih letih. Ti se bodo pokazali na prireditvah ob praznovanju obletnice: dveh razstavah, slavnostnem koncertu in prireditvah na Mihaelovem sejmu, kjer bo osrednja tema prav praznovanje našega jubileja. Poleg tega želimo v naše vrste vključiti še več mladih godbenikov, ki bodo garancija za nadaljnje uspešno delo društva in za kvaliteten vzpon, ki bo v ponos tako naši godbi in vsem občanom naše občine.

*Pripravljali odbor za proslavo
115-letnice Mengeške godbe*

V letošnjem letu Mengeška godba praznuje častitljivih 115 let obstoja. Praznovanje te obletnice bo godba proslavila v dveh sklopih, in sicer:

- s slavnostnim koncertom in razstavo v mesecu juniju,
- s praznovanjem v okviru Mihaelovega sejma in razstavo v septembru.

Program prireditev ob 115-letnici

SOBOTA, 29.5.1999

ob 16.30 uri. Otvoritev razstave v avli Kulturnega doma.

PETEK, 18.6.1999

ob 20. uri: Slavnostni koncert pod vodstvom dirigenta Primoža Kosca.

Vljudno vabimo vse občanke in občane, da se nam pridružijo na proslavi visokega jubileja. Vstopnine ni.

Program praznovanja v sklopu Mihaelovega sejma bo posredovan v prospektu sejma v prihodnjih mesecih.

Ponovno v Jabljah - srečanje ljubiteljev stare kmetijske tehnike

V okviru Društva kmetijske tehnike Slovenije (DKTS) deluje tudi Sekcija ljubiteljev stare kmetijske tehnike. Njeni člani smo lani 8. avgusta v Jabljah pri Trzinu organizirali s pomočjo Kmetijskega inštituta Slovenije, Oddelka za kmetijsko tehniko in Kmetijskim poskusnim centrom Jable 1. srečanje ljubiteljev stare kmetijske tehnike v Sloveniji. Srečanje je bilo na prostoru Kmetijskega poskusnega centra Jable pri Trzinu (parcela ob cesti Mengeška Loka – Dobeno).

Na srečanju smo predstavili delovanje starih traktorjev – oldtimerjev (traktorji so bili iz obdobja pred drugo svetovno vojno do konca šestdesetih let), stacionarnih strojev (mlačev pšenice z mlatilnico z začetka stoletja, stacionarni kmetijski motor iz prejšnjega stoletja itn.) in različnih naprav ter traktorskih in vprežnih priključkov. Razen starih strojev in naprav je bilo predstavljeno tudi nekaj sodobnejših traktorjev in kombajnov, modeli traktorjev in kombajnov od najstarejših do najsodobnejših, slike, publikacije in plakati na temo zgodovine kmetijske mehanizacije. V traktorski paradi je sodelovalo tudi 17 starih traktorjev. Komisija, ki so jo sestavljali strokovnjaki s tega področja, je na srečanju ocenila najbolj ohranjene in restavrirane primere na srečanju. Najlepše ohranjeni in restavrirani primeri strojev so bili tudi primerno nagrajeni. Za nagrade so poskrbeli sponzorji srečanja (Petrol, Kmečki glas). Srečanja so se udeležili tudi predstavniki kluba Codelli z več starimi avtomobili in motocikli.

Srečanja, ki je trajalo en dan (v času dopustov), se je udeležilo okoli 500 obiskovalcev iz Mengša, Ljubljane, širše okolice in drugih delov Slovenije. Srečanje smo prenašali tudi na Valu 202 Radia Slovenije, predstavljeno pa je bilo v različnih časopisih (Delo, Slovenske novice, Kmečki glas, Kmetovalec, Avto magazin, Mengšan itn.).

Društvo kmetijske tehnike Slovenije in njegova Sekcija ljubiteljev stare kmetijske tehnike bo tudi letos v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije – Oddelkom za kmetijsko tehniko, Kmetijskim poskusnim Centrom Jable, Tehničnim muzejem Slovenije in Srednjo šolo kmetijske mehanizacije Maribor v drugi polovici junija organiziralo zdaj laho rečemo že tradicionalno "2. slovensko srečanje ljubiteljev stare kmetijske tehnike". Na letošnje srečanje vabimo vse, ki jih zanima zgodovina kmetijske tehnike, pa tudi tiste s starim

traktorjem ali kakšnim drugim starim kmetijskim strojem.

Program srečanja:

- prikaz nekaterih starih traktorjev in strojev v delovanju (mlatilnica, košnja, stacionarni motor itn.),
- traktorska parada,
- razstava slik, dokumentov, publikacij, modelov, fotografij itn. na temo stare kmetijske mehanizacije,
- ocenjevanje starih strojev,
- spretnostna vožnja.

Za aktivno udeležbo s stroji se lahko prijavite na sedežu Društva kmetijske tehnike Slovenije, Hacquetova 17, Ljubljana, tel.: 061 1375 375, fax: 061 1375 413, E-mail: drustvo.kmetijske.tehnike@kis-h2.si

mag. Tomaž Poje, tajnik Društva kmetijske tehnike Slovenije

Avgusta lani je bilo na srečanju 17 traktorjev – oldtimerjev, prikazana pa je bila tudi mlačev pšenice z mlatilnico. Letos jih pričakujemo najmanj dvakrat toliko!

ČISTILNA AKCIJA:

Naravi krademo smeti

Lovska zveza Slovenije je 24.4.1999 s svojimi lovskimi družinami organizirala vseslovensko čistilno akcijo Očistimo polje in gozdove pod geslom Naravi krademo smeti.

Lovska družina Mengeš ima svoje lovišče v občinah Mengeš in Trzin. Tako smo organizirali delovno akcijo v obeh občinah. Za občino Trzin je bilo zbirališče pri gradu Jable. Akcije se je udeležilo deset krajanov, od tega pet lovcev. Na zbirno mesto pri lovski koči je prišlo 27 občanov in 18 lovcev LD Mengeš. Organizirana smo imeli štiri zbirna mesta, in sicer na Drnovem, Topolah, pod Dobenom in pri gradu Jable.

"Plen" iz obronkov pod Dobenim, zbran v pičlih petih urah dela.

Komentar najstarejšega udeleženca akcije Vinka Vahtarja:

"Nisem si mogel predstavljati, da je to mogoče!" Naš komentar: "Še vedno je veliko ostalo."

V peturni akciji smo nabrali 27 m³ smeti, poleg tega pa smo iz doline pod Dobenom s traktorjem potegnili pet avtomobilskih školjk (enega celo z registrsko tablico). Med posebne najdbe sodi osem avtomobilskih akumulatorjev, ki so bili "deponirani" ob bregu Pšate pri kamnitem mostu. Tu smo našli tudi dvajsetlitrsko ročko z odpadnim oljem v njej. Da smo našli vsaj pet ostankov kravjih kož in lobanj v dehtečem stanju, sploh ni potrebno omenjati.

Pred časom smo ob poti Mengeš-Vodice našli dvanajst sodov z oljno vsebino proizvajalca Elf. To je bilo objavljeno v časopisu Delo, ki pa ga tisti, ki to počne, očitno ne bere, saj smo ponovno našli nov sod na istem mestu. Morda pa še bolj kot ti nevarni odpadki človeka razbesni malomaren odnos nekaterih posameznikov, ki v polivinilno vrečo naložijo kamenje, zemljo in druge naravne odpadke in jih vržejo skupaj z vrečo na travnik ali v gozd.

Seveda pa so največji "kriminalci" okolja tisti, ki puščajo v naravi nevarne odpadke. Te je potrebno obravnavati in kaznovati kot ljudi, ki nam kradejo čas, denar in zdravje!!! Nazadnje moram še napisati, da kljub uspehu v količini nabranega materiala, akcija ni uspela. Akcija je bila namenjena predvsem vzgoji mladine. Imeli smo zavarovano delo v primeru nesreče, pripravljeno strokovno vodstvo, malico in nagrade za mladino (majice z logotipom akcije), vendar se žal šola in šolska mladina našim pozivom niso pridružili. Morda lahko rečemo, prihodnjič bo boljše, z mislijo, da ne bomo ostali samo pri besedah. Vzgajajo namreč dejanja, ne besede!!! Občini Mengeš pa po tej akciji predlagamo, da v dogovoru z lastniki zemljišč zapre določene dohode v skrite dele gozdov in poti ter postavi vsaj tri kontejnerje na določena mesta, v katere bodo krajani odlagali smeri (upamo?) namesto v gozd ali na polje. Ceneje bo, morda pa komu le vzbudimo zavest, da tako ne gre več naprej.

Vsem krajanom, ki so se odzvali našemu povabilu, pa se zahvaljujemo za sodelovanje in podporo naši akciji.

Za LD Mengeš - Jože Vahtar

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO LOKA PRI MENGŠU

razpisuje

**12. meddruštveno člansko gasilsko
tekmovanje za**

“Pokal Loke”

**pod pokroviteljstvom GZ Mengeš
in Občine Mengeš.**

Tekmovanje bo v soboto, 26. junija 1999, z začetkom ob 14.30 uri na prireditvenem prostoru v Loki pri Mengšu (ob cesti Na gmajni).

Tekmovalni program za ženske in moške desetine:

1. Vaja z motorno brizgalno (str. 81)
2. Štafeta na 400 m, brez ovir (str. 111)

Označba v oklepaju se nanaša na knjigo: Gasilske in gasilsko-športne tekmovalne discipline.

Osebna oprema tekmovalcev po pravilih GZS – brez sekirice, dodatek na starostni sestav ne bo upoštevan.

Nagrade tekmovanja za “Pokal Loke”:

Prve tri uvrščene desetine prejmejo pokale, zmagovalni desetini v obeh konkurencah pa še prehodna pokala.

Prijave sprejema društvo predhodno oz. na dan tekmovanja do 17. ure, lahko pa se predhodno prijavite po telefonu.: **061/ 73 88 38 ali 73 01 90** (g. Robert Ručigaj).

Razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov in diplom bo po končanem tekmovanju na prostoru pri gasilskem domu.

Ob prijetnih zvokih priznanega **ansambla Stopar** ter dobri postrežbi loških gasilcev, pa se boste zabavali še pozno v noč.

Vabijo loški gasilci!

DOBENO '99 VABI

V organizaciji

Kolesarskega društva Mengeš

bo letos potekala že tradicionalna

5. gorska dirka Dobeno '99

s skupinskim štartom

v soboto, 5. junija, ob 16. uri

pred dvorano Fit-Top v Mengšu

**in ciljem pri Kmečkem turizmu Blaž
na Dobenem.**

Prireditvev, ki je namenjena počastitvi praznika Občine Mengeš, ima poleg športnega tudi turistični značaj. Po asfaltirani progi (dolžina 6 km, v r. 240 m) se bodo cilju naproti podali tekmovalci v kar 15-tih kategorijah. Zbiranje prijav bo na štartu od 14.30 dalje. Štartnina znaša 1.500 oz. 700 SIT (do 15.leta). Po koncu dirke bo podelitev priznanj najboljšim (medalje, pokali) in žrebanje praktičnih narad ter družabno srečanje. Vsak tekmovalec dobi malico in napitek.

V času tekmovanja bo cesta zaprta za ostali promet. Dirka bo v vsakem vremenu. Zaščitna čelada je obvezna.

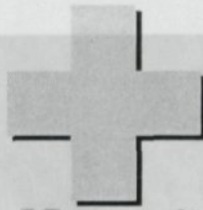
Organizator pričakuje okrog 150 kolesarjev iz vse Slovenije, med katerimi bo tudi številna ekipa domačega kolesarskega društva.

**Vabjeni tekmovalci, njihovi navijači in
ostali ljubitelji tega športa.**

U.U.

URA ZDRAVJA

pri občinskem Rdečem križu Mengeš

Letos februarja je minilo leto, kar so se v okviru akcije Za promocijo zdravja do leta 2000 pri Rdečem križu Mengeš odločili, da tudi nekaj zares storijo. Ves ta čas se s pomočjo patronažnih sester ZD Domžale-Mengeš in neutrudnih prostovoljcev RK Mengeš dobivamo pri uri zdravja in vedno več vas je, ki vam ni vseeno, kako pomembno je že danes nekaj storiti zase, da bi jutri ne bilo prepozno...

Mnogo je seveda tudi takih, ki zamahnejo z roko in modrujejo, da "dokler ne vedo, kakšen krvni pritisk imajo ali kako visok je njihov krvni sladkor, se pač počutijo bolj zdrave, se ne sekirajo...". Kaj pa, če bi vedeli? Mogoče bi pa kaj ukrenili! Zase! Še danes!

Znano je dejstvo, da visok krvni tlak kot zvišan krvni sladkor pravzaprav nič ne bolita, prihajata tiho, zahrbtno in prav zato so posledice tako pogubne.

Ravno to zanašanje, da nas bo bolezen že opozorila nase, je zmotno. Ker stvari ne odkrijemo, ne moremo seveda storiti ničesar. Visok krvni tlak le redko povzroča slabo počutje ali težave, kot so glavobol, težko dihanje, razbijanje srca, vrtoglavico ali katerega koli drugih znakov, pa vseeno hudó kvari zdravje, saj se že vsak četrti Slovenec srečuje s to nevšečnostjo. Vsaka izmerjena vrednost nad 130/85 se šteje za zvišano in zahteva našo pozornost in obravnavo. Vemo tudi, da visok krvni tlak okvarja stene arterij, z leti tako delovanje poveča nevarnost za usodne okvare na ožilju, pogoste so možganske kapi, srčni infarkti, krvavitve v mrežnico (slab vid, do slepote), odpovedi ledvic...

Nevarnost, da zbolite, se močno poveča, če imate sladkorno bolezen in če obenem še kadite. Zvišan krvni pritisk se ugotavlja pri bolnikih s sladkorno boleznijo dvainpolkrat pogosteje kot pri zdravih ljudeh. To pomeni, da ima približno 50 % sladkornih bolnikov tudi zvišan krvni pritisk. Obe bolezni skupaj pa pomenita še večje tveganje za razvoj težkih zapletov (poleg že zgoraj omenjenih so zelo pogoste amputacije udov).

Če imate zdrave življenjske navade – ohranjate normalno telesno težo, uživate malo maščob in soli, le tu in tam popijete kaj alkohola, ne kadite, telovadite in se vedno gibljete v naravi, vaša prehrana je bogata z žitnimi izdelki, sadjem in zelenjavo, pa je vaš pritisk še visok – jemljite redno predpisana zdravila! Ne recite: "Saj mi nič ni!" ali pa "Čutim, kadar imam visok tlak." To je zmota! Odmerek zdravila in katero zdravilo, naj odloča vedno in samo vaš zdravnik – ne ukrepajte sami in malo po svoje...

Ugotavljamo, da je v Sloveniji do 80.000 registriranih sladkornih bolnikov in nekaj deset tisoč tistih, ki za svojo bolezen ne vedo. Ste med njimi tudi vi?

Kdaj si izmeriti krvni sladkor?

Morda boste opazili, da ste pogosteje utrujeni, nenehno žejni, pogosto hodite na vodo ali hujšate, kar naprej ste lačni. Mogoče boste imeli pogoste okužbe sečil, nadlegovalo vas bo srbenje spolovila, lahko pa ne bo nič od tega... Pomislite še morda na dejavnike tveganja, ki povečajo nagnjenost k nastanku sladkorne bolezni tipa 2:

- sladkorna bolezen v družini
- starost 55 let in več
- telesna teža, ki za 20 % presega idealno telesno težo
- nepravilna prehrana
- testacijska sladkorna bolezen med nosečnostjo
- rojstvo otroka s porodno težo preko 4 kg

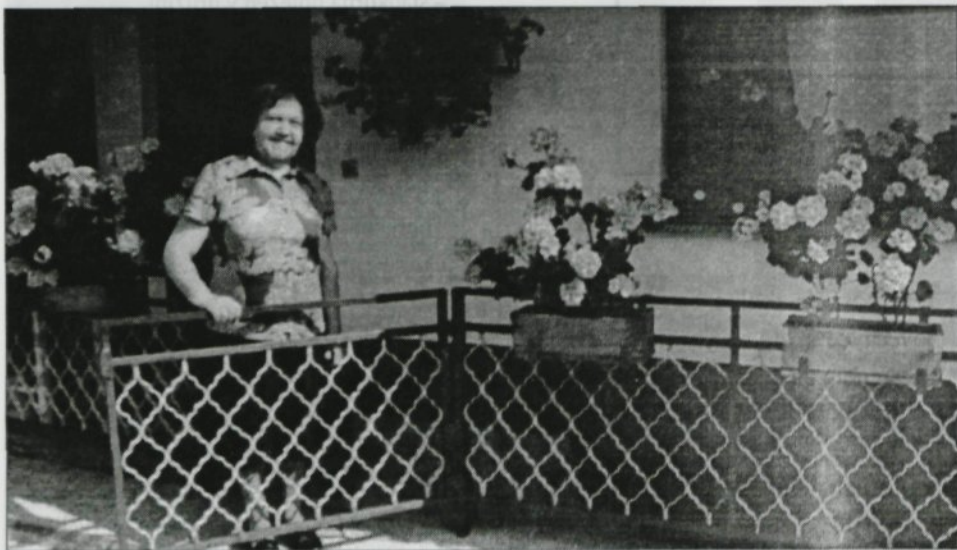
Če sta vsaj dva dejavnika za vas pomembna, sodite med bolj ogrožene. Najboljši varnostni ukrep – testiranje! KAKO? Priporočamo, da bi vsi odrasli pri 45. letih opravili določitev krvnega sladkorja na tešče (Ameriško združenje za diabetes – ADA). Če je izvid normalen (med 3,8 – 5,5 ali med 4,0 – 6,0 mmol/l), naj bi takšen pregled opravili na 3 leta. Raven glukoze med 5,5 oz. 6,0 in 7,0 mmol/l pomeni večjo ogroženost z diabetesom, kar zahteva pogostejše, skrbno spremljanje. Če pa glukoza na tešče ob dveh zaporednih merjenjih presega 7,0 mmol/l, imate sladkorno bolezen. Le-ta se ne deli na "bolj hudo" in "manj hudo", temveč na urejeno in neurejeno.

Tudi zato smo vsak četrtek ob 8. do 9. ure na svojem delovnem mestu (garaža ZD Mengeš), da imate možnost preveriti, kako je z vašimi rezultati. Ne tvegajmo z nevednostjo! Pridite, izmerili bomo vrednosti in pogovorili se bomo!

Morda nam v jeseni uspe, da začnemo meriti tudi holesterol v krvi. Vemo, da je holesterol eden glavnih "krivcev" za nastanek arterioskleroze in posledično obolenja srca in ožilja, ki so najpogostejši vzrok obolevanja in umiranja.

Vida Čeb, patronažna sestra

Občinski Rdeči križ Mengeš vsako leto organizira tudi KRVODAJALSKE AKCIJE. Bodite pozorni na obvestila in postanite tudi vi krvodajalec! Kdo ve, morda bo tudi vam že jutri kri prostovoljca rešila življenje! Vsak četrtek vpisujemo pri Rdečem križu tudi DAROVALCE ORGANOV. Če želite, da to postanete, se javite in dobili boste navodila.

Z gospo Drago Bevk sva obiskali gospo Francko Aljaž, ki je lani dopolnila 80 let. Člani naše organizacije sicer obiskujemo 90 let stare občane, a Francka Aljaž je bila članica Odbora RK kar 30 let.

Najinega obiska je bila zelo vesela in nama je pripovedovala o svojem življenju in delu.

Rodila se je 20.8.1918 v Topolah. S 15. leti je šla v Repnje v gospodinjstvo šolo. Ker doma niso imeli denarja, je morala šolanje odslužiti z dvoletnim delom v Repnjah. Šolske sestre so ji priskrbele službo v Kranju, kjer je delala v kuhinji tovarne Jugo-Češka. Kuhali so za 200 ljudi. Imeli so tri jedilnice. V prvi so jedli vodilni delavci, v drugi delavci z zahtevnejšim delom in v tretji "navadni" delavci. Pozneje ji je stric priskrbel službo v Nišu, kjer je bila do leta 1942. Nato je bila izseljena za 3 leta in 8 mesecev v Nemčiji.

Po osvoboditvi je prišla v Mengeš. Z očetom sta stanovala nekaj časa v župnišču in nato pri Sirčevih. Potem je 25 let živela pri Mesarjevih (Flerinovih), dokler si ni zgradila svoje hiše, kjer prijetno in mirno živi tudi sedaj.

Na obisku...

Službovala je v Mengšu, v tovarni Melodija, potem v trgovinah pri Šušteršiču, pri Kandušarju in v Domžalah. Nato pa se je zaposlila v Domu počitka Mengeš, kjer je bila prva civilna sestra. V domu je delala od leta 1962 do leta 1992. Tam je dočkala upokožitev. Ob upokožitvi je imela 49 let službe.

Pri RK je začela delati že leta 1968 in je bila članica odbora do leta 1998, sedaj pa je naša častna članica. Dobro se spomija dežurstev pri Rejljih, vaj civilne zaščite, tečajev prve pomoči, sodelovanja v povorkah ob državnih praznikih, pomoči ljudem ob poplavah in drugih težavah, zbiranja oblačil in številnih drugih akcij. Tudi sama je 25-krat darovala kri. Za dolgoletno delo je prejela srebrni in zlati znak RK.

V imenu Območne organizacije RK Mengeš ji želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let v njenem prijetnem domu!

*Predsednica
Območne organizacije RK Mengeš
Majda Trobec*

Priprave na letni koncert

39. območno srečanje odraslih pevskih zborov v Kulturnem domu v Radomljah, de 26. marca 1999, je tudi nas pevke in pevce mešanega pevskega zbora Svoboda Mengeš navdajalo s prijetnim pričakovanjem. Nastopile so Ljudske pevke, 7 pevskih zborov in Oktet Tosama.

Izjemno nas je navdušil nastop Mešanega pevskega zbora Svežina KD Mlin iz Radomelj, saj je v celoten program dejansko vnesel mnogo mladostne svežine in znanja. Čestitamo, le tako naprej!

Naš program, pripravila ga je zborovodkinja Nataša Stopar, je zajemal tri pesmi, in sicer: Kresna pesem, Rožici in Marko skače. Odločitev o tovrstnem izboru je rodila sadove. Ne glede na to, da so bile pesmi po tematiki različne, so bile zapete z občutkom, kar so poslušalci z navdušenjem pozdravili.

Strokovnih ocen je bila deležna tudi izvedbena plat našega nastopa in z veseljem povzemamo ugotovitev, da je bil sam program dobro izbran, izvedba pa kvalitetna, taka, kot si jo pravzaprav vedno želimo. Seveda nam je vsem zato zelo "zrasla motivacija".

Vsa ta srečanja sicer res pokažejo, kaj nam pri delu uspeva ali ne, gre pa predvsem za spoznavanje, druženje, izmenjavo mnenj in kar je najvažnejše – nadaljevanje in nadgrajevanje dela in tradicije zborovskega petja. Teh srečanj si vsi, ki nas zborovsko petje zanima, želimo čim več.

Trenutno se pripravljamo na tradicionalni letni koncert, ki bo v sklopu proslav in prireditev ob občinskem prazniku. Zato z velikim veseljem še posebej Vas, dragi ljubitelji lepih zborovskih pesmi, in vse občanke in občane Mengša ter okolice

**vljudno vabimo na letni koncert,
ki bo v petek, 11.6.1999, ob 20. uri
v Kulturnem domu v Mengšu!**

Vstop bo prost, zato ne zamudite priložnosti!

Jerneja Behrič in Mateja Totter

Oče in hči - novi izzivi

Na vabilu, ki smo ga dobili po pošti, je pisalo, da je potrebno prihod na predstavitev zadnjega projekta Nine in Franca Kompareta iz Mengša najaviti. Na vprašanje organizatorju, ali bo kaj panike, če bomo prišli kakšno minuto kasneje, kot je bilo uradno napisano, je ta rekel, da bo panika prisotna, vendar tista, pisana z veliko začetnico. Panica records iz Kranja je namreč založnik projekta Med nebom in zemljo.

Naslovna skladba avtorja univerzitetnega prof. Janeza Marolta je ponovno zaživela v vsej svoji veličini. Franc in Nina povezujeta glasbo, romantiko, erotiko in veličastno poslanstvo glasbe v pravem pomenu besede. Janez Repnik z orkestralno podlago je dodal piko na i vzdušju in uživanju tistega večera na Šmarjetni gori nad Kranjem.

Oče in hči sta napovedala že tudi nov projekt, za jesen, pravita – "amazing grace".

Začel in zaključil pa je večer že svetovno znani mladi Klemen Leben, tudi Mengšan, ki je Ekartovi harmoniki vdihnil novo podobo in nove sprehode s prsti po tipkah.

Tatjana S. Strmšek

Foto: Polona Leskovec

Koncert

Nina Kompare, sopran in Tomaž Pirnat, klavir, sta za glasbene sladokusce pripravila presenečenje. Sredi maja sta v Kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah povabila na koncert v organizaciji ZKO Domžale, gospoda Lojzeta Stražarja, ki se je ponovno dokazal kot odličen organizator kulturnih prireditev širše domžalske občine.

Obe imeni sta že znani, zato smo si obetali prijeten večer. Razprodana dvorana, elegantno oblečeni gledalci, preprosta scena, ki je poudarjala pomembnost obeh nastopajočih, je med zbranimi naredila posebno pričakovanje.

Suverena Nina Kompare v spremstvu Tomaža Pirnata je s prihodom na oder dvignila razpoloženje. Klavir, kateremu ubrano sledi sopran in se sprehaja od francoskega, nemškega, češkega, italijanskega do domačega jezika – prvi del se zaključi s Prešernovo Nezakonsko materjo. Odmor. Drugi del je za amatersko uho bolj živahen – Handel, Mozart, Donizetti, Verdi, Puccini. Občudujemo zbranost obeh nastopajočih, nič ju ne zmede. Nina le nekajkrat pogleda v note, vse ostalo ima v spominu. Nisem je vprašala, kako uri svoj spomin – verjetno z velio vaje in dela ne samo pri glasbi, tudi sicer pri rednem študiju na Filozofski fakulteti, kjer je tik pred diplomom, je vzorna študentka. Tudi Tomaž Pirnat zaključuje študij, on na Akademiji za glasbo, smer glasbena pedagogika.

Rdeče dlani in skoraj otrpli prsti gledalcev so dokaz, da smo resnično bili zadovoljni z nastopom, čeprav smo si morali podaljšek izboriti. Odlomek iz Mozartove opere Cosi fan tutte, odlomek arije Despire z nasovom In uomini in soldati, smo slišali dvakrat pa bi še tretjič, če bi bilo po volji poslušalcev.

Bilo je lepo, v ponos vsem, ki smo to videli in slišali, v ponos našemu kraju in deželi...

Tatjana S. Strmšek

Foto: Polona Leskovec

UNIČEVANJE šolske lastnine v času počitniškega dolgočasja

Dober mesec je še do poletnih počitnic in že zbuja strah misel, da se bo zopet ponovilo staro pravilo, ko nekateri zelo radi "hodijo v šolo tudi, ko to ni potrebno". Očitno jim je zelo prirasla k srcu ali pa se jim je tako zelo zamerila, da ji želijo povzročiti bolečino. Ampak šola kot objekt vzgoje in izobraževanja vendarle ni kriva za temne misli osnovnošolcev, ki so deležni takih ali drugačnih neuspehov. Šola je vendarle mesto, ker se zgodi toliko lepih stvari; prav tu dobimo svoje prave prijatelje, ki nam stojijo ob strani še kasneje v življenju, doživljamo prve ljubezni, izmenjamo prvi poljub. Zakaj bi bili jezni na šolo, ko pa nam nudi toliko lepih spominov, ki se jih kasneje najraje spominjamo?

Uničevanje šolske lastnine zagotovo ni pravi način, da bi si pridobili priljubljenost med vrstniki. Toda otroci odrasčajo in na prehodu iz otroštva v odraslost je obdobje, ki mu radi rečemo puberteta. Ampak učenci so že tako siti te pubertete, ki je vedno vzrok vseh nesoglasij med njimi in odraslimi. Toda, hočeš nočeš, je to obdobje tisto, ki nosi tudi delež krivde. Pomembna značilnost, ki opredeljuje to obdobje je, da mladostnik odklanja zapovedi in zapada pod močan vpliv svojih vrstnikov in včasih nekritično prevzema njihove načine ravnanja.

Vendar pa tisti, ki so korak pred drugimi, več razmišljajo, dvomijo in niso pripravljeni avtomatično narediti vse, kar skupina od njih zahteva. Za te bi lahko rekli, da imajo oporo pri starših, in sicer ne v obliki dirigiranja in ukazovanja, pač pa v obliki pogovora, prevzemanja načina razmišljanja od odraslih, razpravljanja o utemeljenosti raznih pravil. V nekem obdobju želi mladostnik najti mesto v svetu in razne stranpoti so lahko zunanji znak mladostnikove stiske. Razne stranpoti se pogosto dogaja-

jo pri mladostnikih, katerih starši sami nimajo trdnih moralnih načel ali so svoje otroke zanemarjali in imeli do njih hlade, odklonilen odnos.

To so mladostniki, ki se niso na nikogar tesneje čustveno navezali, kar bi bila pomembna osnova za sprejemanje pravih vrednot. Rešitev tudi ni železna disciplina s strogimi kaznimi. Ugodna atmosfera medsebojnih odnosov v družini, čustvena varnost in toplina so zagotovo temelj moralne vzgoje. Osnove osebnostne strukture se oblikujejo že v predšolski dobi, za nadaljnji moralni razvoj pa je izredno pomembna družinska vzgoja. Potrebni so demokratični odnosi v družini, usmerjanje otroka in obenem dajanje tolikšne svobode in samostojnosti, kolikor je je otrok glede na svojo zrelost sposoben prenesti. Pomemben je tudi dober zgled pri starših, ujemanje med besedami in dejanji in občano razpravljanje o moralnih vprašanjih, a ne v smislu "moraliziranja". V družini prehajajo do otroka splošne vrednote.

Šola torej pri moralnem oblikovanju ni edina in vsemogočna institucija. Njen prispevek je zelo velik. Otrok si vrsto vrednot in interesov oblikuje v stiku z učitelji, sošolci, z učno snovjo, v situacijah, ki zahtevajo različna čustvena odzivanja. Še vedno pa je pri oblikovanju vrednot in stališč temeljnega pomena družina, čustvena varnost, spoštljivost in toplina v odnosih.

Preden zaželim vsem učencem OŠ Mengeš lepe in brezskrbne počitnice, jim moram sporočiti še tole: "Brez šole bi vam bilo dolgčas. K njej se vedno radi vračate, pa naj še kdo reče, da ne zaradi lepih spominov."

Erika Uršič, šolska svetovalna delavka

Šola tako in drugače

*To pesmico malo
zapel bom za šalo
porednim otrokom v pozdrav.
Za vse razgrajače,
ki trgajo hlače
in vedno počno, kar ni prav.
Ej, buče nabrite,
prefrigate, zvite,
naj sreča vas spremlja povsod!*

Tako pravi Fran Milčinski-Ježek, na prireditvi Šola tako in drugače, pa so si ga sposodili za predstavitev dela učencev Osnovne šole Mengeš. Ravnatelj gospod Branko Lipar je nastopajoče in gledalce pozdravil ob zaključku sproščenega programa, ki je nastajal ob dbudnem očesu učitelja gospoda Gorana Završnika in seveda sodelovanju učiteljskega zbora naše domače osnovne šole.

Napovedovalka Špela je v dvorani povzročala nemir, svojo vlogo pa je opravila v stilu "... šola drugače".

Razigrane četrtošolke, glasba, ples, zabava ...

Spretno igralko so v trenutku spremenile svojo vlogo. Igra je nastajala sproti.

Otroški zborček, violina, flavta, igra, ki nastaja sproti, bonboni, ki letijo z odra v dvorano – "dvorana" poskoči dva metra v višino, ples, Štefanija osveži spomin na čase, ko je še ona trgala hlače v mengeški šoli, pa Spajsike, deklamacije pesmi, kitara, "reperji", gimnastika, ki se prepleta s plesom, velike skupine nastopajočih – skoraj ves razred ali le predstavniki razredov oz. prostočasnih skupin...

Veliko lepega in prijetnega za uho in oči, malo tako, kot smo vajeni, malo bolj drugače, bolj "odštekano", malo ...

Pa ne pozabimo na domačo nalogo! Saj res! Če se gremo šolo, je naloga sestavni del. Do naslednje prireditve moramo ponoviti bonton obnašanja in spremljanja nastopajočih, brez klepetanja, neprimernih vzklikov, žvižganja, tuljenja, mobitele moramo izklopiti v predverju, ploskati ob pravem času, ...

Tekst in foto:
Tatjana S. Strmšek

Portret g. Jožeta Mlakarja

Občina Mengeš letos že tretje leto zapored podeljuje priznanja posameznikom in organizacijam za posebne dosežke v daljšem časovnem preteklem obdobju.

V letu 1998 smo na slavnostni podelitvi ob občinskem prazniku naše občine videli na odru g. Jožeta Mlakarja dvakratč prvič...

Srebrno priznanje Občine Mengeš dobi Jože Mlakar za 20-letno delo z mladimi. V obrazložitvi je pisalo: G. Jože Mlakar je bil pred 20-imi leti eden izmed idejnih vodij pri snovanju invalidnih delavnic pod posebnimi pogoji. V iskanju najboljše rešitve organiziranosti dela za duševno manj razvite je pomagal uresničevati obliko dela po načelu, da vsak nekaj zmore, skupaj pa lahko naredimo vse. Aktiven je že več kot 30 let tudi v športu. Od leta 1983 je predsednik Športnega društva Partizan Mengeš, katerega delo vodi in usmerja tako, da je društvo med najbolj množičnimi v občini Mengeš. Njegovo delo pa sega tudi na področje kulture, saj je predsednik in soustanovitelj Likovnega društva Mengeš.

Tako so rekli prvič. Pa so g. Jožeta Mlakarja poklicali na oder še enkrat. Takrat pa: Bronasto priznanje Občine Mengeš Centru za usposabljanje in varstvo invalidnih oseb - INCE Mengeš za 20 let delovanja: Center za usposabljanje in varstvo invalidnih oseb, ki v letošnjem letu praznuje 20-letnico delovanja, nudi z ustreznimi zaposlitvijo učinkovito pomoč, ki jo družba lahko in mora nuditi invalidnim osebam. Prvih dvanajst invalidov je bilo sprejetih v skromne prostore novembra 1978, veliko dela in iznajdljivosti pa je bilo vložena v sedanji izgled zgradbe. V letih, ko so bili takšni centri še redki, in tudi danes, je bil INCE Mengeš vzor začetnikom.

Če bi naredili anketo in vprašali naše občane, kdo je g. Jože Mlakar, verjetno ne bi bilo nikogar, ki bi se obotavljal in iskal odgovor. G. Mlakar je z dušo in telesom predan svojemu delu dopoldne v INCE med odraslimi duševno manj razvitimi, popoldne, zvečer in veliko "vikendov" pa nameni razvoju mengeškega športa.

Pa pojdemo kar po vrsti.

... še podelitev zasluženih medalj, potrdil, pa bo...

G. Jože Mlakar, na kratko orišite svojo pot do Mengša! Niste rojen Mengšan, z Mengšem pa živite v koleziji in sožitju že dolgo let. Rojen sem v Slovenski Bistrici, leta 1968 pa sva se s soprogo Cvetko preselila v Mengeš, kjer sva naredila hišo. Šport je vedno bolj omikana dejavnost, s katero naj bi se ukvarjalo čim več ljudi. Vi ste predsednik Športnega društva Partizan Mengeš že 20 let.

V tem športnem društvu sem bil aktiven že prej. Sodeloval sem pri organiziranju različnih prireditev, zato so me prosili in izvolili za predsednika.

Predsednik ste še vedno. Kako je potekal razvoj športa v Mengšu od vašega prihoda do sedanjih vidnih uspehov, zlasti namizno teniške sekcije...

Ob mojem prihodu je bila dejavna ženska košarka, tekmovala so že v 2. državni ligi, pa ženska in moška rekreacija ter cicibani, pa gimnastika. Že v dveh letih smo obogatili program z odbojko, gradili smo teniška igrišča v okviru ŠD Partizan.

Najprej, pred 25-imi leti smo začeli s ping-pongom v šoli. Skoraj 30 učencev 1. in 2. razreda se je zbiralo v krožku.

Nekateri vaši učenci so sedaj trenerji, izhajajo pa iz vaših vrst...

Igor in Darko Tisaj, Gregor Gostiša, Boštjan Vrhovnik in drugi so bili zelo dobri na občinskih prvenstvih. Uspehi so se množili, potrebno je bilo nakupiti opremo, uvesti redne treninge, celo namiznoteniško šolo smo organizirali, tako pa smo se usmerili v tekmovalni del športa.

Uspehi niso izostali!

V lanske sezoni smo tekmovali v drugi članski namiznoteniški ligi pri ženskah, moški pa v 3. članski ligi.

Plani in načrti?

Računamo na uvrstitev v 1. ligo pri članicah, pri članih pa v 2. ligo. Sicer pa moram povedati, da imamo v naši občini državno prvakinja med posameznicami v kategoriji pionirk (Špela Burgar - osvojila je vsa prva mesta, kolikor je možno v državi), prvo mesto pa smo osvojili tudi v ekipnem tekmovalju pionirk in pionirjev. Špela Burgar je kategorizi-

rana pri Olimpijskem komiteju kot perspektivna športnica, čeprav je šele v 7. razredu osnovne šole.

Vi ste jo sprejeli v prvem razredu?

Bila je drobna, a zelo perspektivna deklica. Dnevno pridno trenira, včasih celo večkrat na dan.

ŠD Partizan Mengeš je znano po Sloveniji kot zelo dober organizator. Tudi po vaši zaslugi.

Letno organiziramo in se udeležujemo 56 turnirjev, organizirali pa smo tudi že več državnih prvenstev za mlajše in starejše pionirje. Žal ta tekmovanja organiziramo v Domžalah, saj v Mengšu ni primerne dvorane. Našo organizacijo in izvedbo vedno pohvalijo.

Poleg namiznega tenisa lahko ponudite zagretim športnikom v Partizanu še odbojko, ...

Odbojka je zelo razširjena, imamo pa tudi aerobiko, fitness, kot samostojne sekcije pa delujejo balinanje, tenis, rolkanje in badminton.

Vsak dvanajsti občan je vaš član.

V koledarskem letu smo imeli 532 članov.

Če pride na koncert hkrati toliko ljudi, jih je težko sprejeti v dvorano Kulturnega doma Mengeš. Vi imate dovolj prostora v športnih objektih? Spomnim se zapletov pred leti, ko je bilo denarja premalo v ta namen s strani naše občine!

V letošnji sezoni imamo pet naših skupin, ki se zbirajo v telovadnici Osnovne šole Mengeš. Kjer so teniška igrišča, je zemlja v postopku denacionalizacije, ni še vse rešeno. Tudi sicer imamo večno pomanjkanje denarja

za vzdrževanje športnih objektov, ki niso naša last, še manj moja osebna. Ti objekti so občinski, zato bi jih morala vzdrževati občina. V lanskem letu ni bilo v ta namen nič denarja.

Že dolgo časa se trudimo, da bi Občina Mengeš sprejela normative za financiranje vseh društev, pa nimajo dovolj posluha za to. Merila za športne dejavnosti je že pripravila Športna zveza Slovenije, pri nas pa ne dobijo zelene luči. Potem bi bilo lažje, saj ne bi imeli občutka, da se denar deli po občutku in naklonjenosti.

Športna dvorana v naši občini še vedno buri duhove.

Že od začetka trdim enako in ponavljam, da mora biti osnovna vadbena površina dvorane velika vsaj kot rokometno igrišče. Tako bi se lahko naredile tudi tri manjše telovadnice, ki bi jih lahko uporabljali tudi za šolsko telovadbo.

Poteg tega bi morali tekmovanja organizirati doma, sedaj vedno gostujemo drugje, ker za tekmovanja potrebujemo dovolj veliko telovadnico.

Kdo pa so vaši člani?

Zajeli smo vse generacije, celo srednješolsko mladino smo pridobili s košarkarskim maratonom.

Še in še bi se lahko pogovarjala o športu, marsikateri nasvet in izkušnjo vzeli za dobro, saj je g. Jože Mlakar res čudovit sogovornik in zelo izkušen organizator.

Pa pogledjmo, kaj pravi o INCE! Kaj se je v INCE dogajalo od začetka do današnjih dni, smo v Mengšanu že pisali.

Kakšni so vaši načrti za naprej?

Pred dnevi smo se vrnilo z Nizozemske, kjer smo bili z našimi strokovnimi sodelavci na ekskurziji. Veliko so nam povedali in pokazali, zlasti pa glede načrtovanja in planiranja. Mi smo še vedno preveliki improvizatorji, kar je za njih nepojmljivo. Socialna vprašanja so urejena na bistveno višjem nivoju.

Pred 20-imi leti ste "sanjali" o dnevnom centru, kjer bi se odrasli duševno manj razviti ljudje zbirali in delali. Ta enota na Ropretovi bo kmalu dobila še bivalno enoto.

Zdaj to niso več sanje, pač pa realnost. Po planu naj bi se odprtje Naše hiše, kot jo imenujemo, zgodila 2001. leta, vendar mislim, da bo to še prej, saj že čakamo sprejem lokacijskega dovoljenja. Bivalna enota Naša hiša na robu mengeške občine, točneje v neposredni bližini trgovskega objekta Vistra, bo sprejela 32 duševno manj razvitih odraslih oseb. S še sedmimi strokovnimi delavci bodo delovali po principu velike družine z minimalnim vodenjem. Kuhinja, pralnica, likalnica, dnevni prostori, v prtiličju možnost vožnje z vozički, ...

Projekt je verjetno zelo drag. Kako to zmorete?

Največji delež (80 %) financira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Razlike do pokritja bodo prispevale občine in Rotary club, ki bo pomagal pri zaključnih delih.

Včasih slišimo nesramne pripombe, češ, kaj pa je treba takih objektov, saj veliko stanejo, pa ...

Zasedenost oz. popolnitev tega objekta sploh ni vprašljiva, saj je precej naših varovancev brez staršev ali pa so starši ostareli in zanje težko skrbijo oz. sami potrebujejo pomoč. Dolgoročno pa že razmišljamo o domu za ostarele duševno manj razvite odrasle osebe, vendar to so zaenkrat samo razmišljanja in vizija.

Mi bomo z zgraditvijo naše bivalne enote poskrbeli za ljudi iz okoliških občin, nekateri pa so v domžalsko občino prišli kot rejenci, sedaj pa se nam bodo pridružili, čeprav so sicer lahko doma celo iz Tolmina, Kopra, ...

INCE ni le Center za usposabljanje in varstvo invalidnih oseb.

Zajemamo tri segmente. Zelo pomembno je delo, kar uresničujemo v naših delavnicah.

Drugo zelo pomembno področje je prosti čas. Tega pokriva društvo Sožitje (društvo za pomoč duševno manj razvitim osebam) s športnimi in kulturnimi dejavnostmi. Naše varovance pa vključujemo tudi v redna društvena dogajanja. Dekleta in fantje hodijo jahat, sodelujejo v dramski sekciji, celo v disko gredo. Pohvalimo se lahko z evropskim prvakom v suvanju krogle - bili smo namreč na specialni olimpijadi. Tretji zelo pomemben segment našega delovanja pa je naš zadnji projekt, ki je v gradnji. To je bivalna enota, saj bomo skupaj zadovoljevali tudi potrebe po bivanju in skrbi zase na drugačen način. Z vodjem skupine bodo sami skrbeli za čistočo, prehrano, nakupe in zapolnitev prostega časa.

Zakaj je ta, prva v Sloveniji namensko zgrajena hiša, oddaljena od hiše INCE?

Zaradi prevoza na delo, ki je lokacijsko oddaljen, bomo poudarili socializacijo in integracijo vključenih oseb v normalno okolje.

Strokovni sodelavci v našem programu so izredni ljudje, predani poklicu, s tem predani ljudem, s katerimi delajo. Jasno se to odraža tudi pri odzivu naših varovancev, saj ti ne priznajo "bleferjev" in hlinjenja prijaznosti.

... ni le direktor, v prvi vrsti je prijatelj vsem varovancem v INCE Mengeš ...

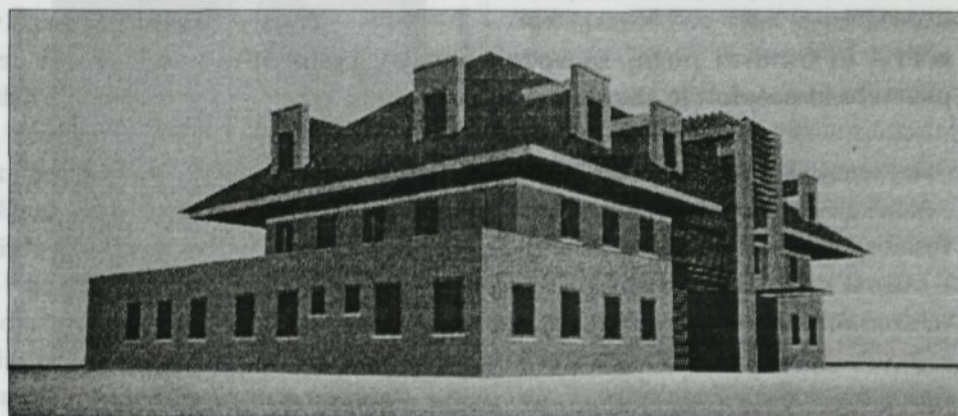

Še vaše sporočilo javnosti namesto zaključka: Osebe s trajnimi motnjami v duševnem razvoju niso zmožne za samostojno delo in življenje, zato potrebuje pomoč. Za polno in srečno življenje potrebujejo enake pogoje kot zdravi vrstniki, zaradi svoje drugačnosti pa dodatno še vse tisto, kar pripomore k njihovem uspešnemu razvoju in življenju. Za vse to se v INCE Mengeš trudimo.

Srečo je potrebno deliti - če to zmoremo, smo srečni vsi.

Tatjana S. Strmšek

Izleti in ekskurzije so sestavni del življenja ljudi v INCE.

Lastniki in vozniki traktorjev, delovnih strojev, motokultivatorjev -

POZOR!

Pomlad je tu, že so zabrnili traktorji, delovni stroji in podobna mehanizacija. Pri tem policisti PP Domžale ne moremo mimo opozoril, nasvetov in predstavitev posledic, ki so z uporabo teh delovnih pripomočkov že nastale ali pa lahko še nastanejo.

Leta 1998 se je v Sloveniji zgodilo 383 prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi vozniki traktorjev in 78 prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi vozniki delovnih strojev. V delovnih nesrečah (nesreče na gradbiščih, poljih...) je bilo udeleženih 47 voznikov traktorjev in 145 voznikov z delovnimi stroji.

7 voznikov traktorjev je izgubilo življenje, 12 jih je v nesreči dobilo hude telesne poškodbe, 24 pa se jih je lažje poškodovalo. Traktoristi so bili v 291 primerih povzročitelji prometnih nesreč. Vse nesreče, ki so se zgodile s smrtnim izidom (sedem), so povzročili vozniki traktorjev. Pri tem tudi ne moremo mimo grozljivega dejstva, da je bilo v prometih nesrečah 57 voznikov traktorjev pod vplivom alkohola.

Glavi vzroki za nesreče so nepravilni premiki z vozilom, nepravilno naložen tovor, alkohol, pretrujenost ter ne zbrezhibna vozila.

V praksi je to majhna neprevidnost, ko se nam na strmem obočju ali cesti prevrne traktor in pod seboj pokoplje voznika, ko voznik zaradi pokvarjenih zavor izgubi oblast nad vozilom, ko iz traktorja pade pod kolesa potnik – ponavadi so to otorci, veliko nesreč pa se zgodi tudi na dvoriščih kmetij.

Tudi na območju PP Domžale beležimo v preteklih letih nekaj hujših nesreč s traktorji in delovnimi stroji, ki so se končale s hudimi poškodbami in tudi s smrtnim izidom. Kaj narediti, da ne bi prihajalo do teh prometnih nesreč?

■ Prvi in osnovni pogoj za vožnjo vozil v cestnem prometu in nasploh je vozniški izpit!

Nekaj osnovnih podatkov o voziških dovoljenjih:

- Motokultivator lahko vozi oseba, ki je dopolnila 15 let in ima vozniško dovoljenje G kategorije.
- Delovni stroj lahko vozi oseba, ki je dopolnila 18 let in ima veljavno vozniško dovoljenje G kategorije.
- Traktor lahko vozi oseba, ki je dopolnila starost 15 let in ima vozniško dovoljenje F kategorije.

Vozniško dovoljenje F kategorije se izda do 80 let starosti upravičenca, nato pa se podaljšuje na podlagi zdravstvenega dokazila o duševni in telesni zmožnosti za vožnjo.

Dovoljenja za vozila kategorije G in H se izda z neomejeno veljavnostjo.

Na podlagi spričevala pooblaščenih zdravstvenih organizacij oziroma zasebnega zdravnika o telesni in duševni zmožnosti upravičenca za vožnjo motornega vozila pa se lahko veljavnost omeji tudi na krajši čas.

■ Pogoji za vožnjo

Sedaj, ko smo izvedeli, kakšno vozniško dovoljenje potrebujemo in smo izpit uspešno opravili, že vemo, da je pogoj za udeležbo v prometu traktorja, delovnega stroja, motokultivatorja ali drugega prevoznega sredstva, da vozilo ustreza vsem predpisom in normativom, ki jih določajo zakoni. Kot osnova za vožnjo mora biti na vozilu vgrajena varnostna kabina, vozilo mora biti registrirano in označeno z registrsko tablico.

■ Vožnja z vozilom po cesti

Vsa vozila, ki vozijo po cesti, morajo imeti tudi podnevi prižgane luči, to pomeni, da je potrebno pri vožnji po cesti tudi na traktorjih, delovnih strojih in motokultivatorjih prižgati luči – "ki morajo delati" in to ne zaradi tega, da bomo bolje videli, temveč, da smo bolj vidni (pa tudi denarna kazen je predpisana za neupoštevanje teh zakonskih določil).

Delovno vozilo mora v cestnem prometu obvezno imeti prižgano rumeno vrtečo ali utripajočo luč. Kot počasna vozila morajo imeti v cestnem prometu prižgano rumeno vrtečo ali utripajočo luč tudi traktorji, še posebej v primerih, ko s traktorskimi priključki presegajo širino traktorja.

Nov prometni zakon je prinesel novost tudi za lastnike traktorjev, če so starejši od 12 let, saj je za njih enako potrebno kot za vsa druga vozila, da imajo na vsakih 6 mesecev opravljen tehnični pregled.

Delovnega stroja in motokultivatorja ni potrebno registrirati, vendar velja za njih enak pogoj, da smeta biti tudi v cestnem prometu le, če imata predpisane naprave in opremo.

Pri spravlilu lesa, pri vožnji po strmih travnikih, po razmočenih strmih cestah, pri gradbenih delih z gradbenimi stroji – vožnji z delovnimi stroji, motokultivatorji in traktorji pazimo, da je naše vozilo tehnično brezhibno, da so uporabljena vsa zaščitna sredstva in da delo opravljamo trezno, počasi in previdno, kajti le majha neprevidnost nas lahko stane hujših posledic za nas ali za druge, pogosto nam najbližje in najdražje osebe.

■ Omejitve hitrosti za traktorje

Na cestah je hitrost omejena:

- na 50 km/h za traktorje, ki imajo vzmeteno najmanj prednjo premo in ima delovno zavoro, ki deluje na vsa kolesa traktorja, in traktorje z vzmeteno najmanj prednjo premo in vzmetenim priklopnikom ter z delovno zavoro, ki deluje na vsa kolesa traktorja in traktorskega priklopnika;
- na 40 km/h za traktorje z delovno zavoro, ki deluje na vsa kolesa traktorja in traktor z vzmetenim priklopnikom, katerega delovna zavora deluje na vsa kolesa traktorskega priklopnika;
- na 30 km/h za vse ostale traktorje.

■ Koliko oseb se lahko prevaža s traktorji, motokultivatorji in delovnimi stroji?

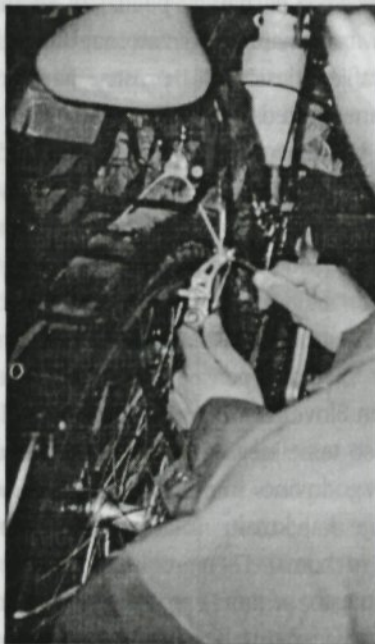
Na traktorju in delovnem stroju se lahko prevaža le toliko oseb, za kolikor oseb je vozilo registrirano. Na prikolici se lahko prevaža le 5 oseb, ki ne smejo biti očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil. Te osebe morajo na priklopniku sedeti na tleh in ne na tovoru ali stranicah, kot se to ponavadi dogaja. Na traktorskem priključku, na priključku delovnega stroja ali motokultivatorja pa je prevoz oseb po cesti prepovedan.

■ Omejitve prometa

Še nekaj o omejitvah prometa na glavni cesti Ljubljana–Celje. Na tej cesti je z Odredbo o omejitvi prometa na cestah v Republiki Sloveniji za traktorje, delovne stroje, motokultivatorje in vprežna vozila prepoved vožnje vsak dan od mraka do popolne zdanitve. Tolerirajo se le intervencijske vožnje ob spravlilu hitro pokvarljivih kmetijskih sadežev, pri prevozu mleka, pri prevozih žita v skladišča ali sušilnice.

S kakšnimi kolesi v promet?

Zime je konec in iz drvarnic, garaž in lop smo na plano prinesli kolesa. Prav prijetna je vožnja s kolesom po bližnji in daljnji okolici. Pa je tudi varna? Smo se mogoče prepričali, s kakšnimi kolesi se odpravijo na pot naši najmlajši? Po izjavah gospoda Matjaža Erdanija iz servisa na Rojski cesti 18 so največkrat na kolesih slabo vzdrževane gume, zavore ter svetlobna telesa. Del teh napak bi lahko popravili sami doma. Večje posege ali popravila pa moramo prepustiti servisom. Naredimo nekaj za varnost naših otrok v cestnem prometu, preden jih s kolesi pošljemo na cesto, se prepričajmo, ali so kolesa pripravljena za vožnjo.

Janez Trdina

NE MENGŠAN, NE DOLENJEC,
AMPAK SLOVENEK

Letošnjega 29. maja bo minilo že 169 let, odkar se je v Mengšu rodil Janez Trdina. Morda bo kdo pomislil, da je bilo o Trdini povedanega in napisanega že dovolj in da ga še iz šolskih let še predobro pozna, pa je vendar v 75 letih svojega življenja ustvaril vsega spoštovanja vredno zapuščino, ki je v ponos vsem Slovencem.

Pred leti se je v Mengšanu veliko pisalo, da bi se moral Mengeš primerneje oddolžiti svojemu velikemu rojaku, torej še s čim drugim kot le z majhnim parkom in spomenikom, ki so ga v poletnih dneh tako ali tako zakrivale ciprese. Danes lahko ugotovimo, da si je nova Občina Mengeš Trdinov dan izbrala za svoj občinski praznik, po njem je poimenovala priznanja dijakom in študentom za izjemno delo na raziskovalnem področju, povezala se je z novomeško občino. S tem so bili seveda narejeni prvi koraki k obujanju Trdinovega spomina v Mengšu, še vedno pa nimamo prave spominske sobe, kjer bi si lahko vsak Mengšan in morda naključni obiskovalec lahko ogledal utrinke iz Trdinovega življenja in dela. Prav tako zaman iščemo razvednice

s Trdinovo podobo ali pa podobo Mengša iz Trdinovega časa, kaj šele, da bi se lahko sprehajali po Trdinovi poti ali pa celo obiskali prireditev na Trdinovih dnevih, kot je takrat predlagal Ivan Sivec.

Druga mesta prirejajo posebne dneve, ki jih posvetijo spominu svojih rojakov, v Kranju imajo Prešernove dneve, v Pišecah Pleteršnikove, v Radovljici Linhartove, v Mengšu pa... Pri tem pa se zastavi še vprašanje, komu Trdina pripada bolj, Mengšu ali Novemu mestu. Seveda je odgovor nanj preprost, Trdina je dovolj velik za oba, njegovo zbrano delo obsega kar 12 knjig (Kersnikovo na primer "le" 6 knjig). Še bolj kot količina pa je seveda pomembna kakovost njegovega dela.

Delo Janeza Trdine je mnogostransko, saj zajema tako literarna kot tudi strokovna in poljudna dela z zgodovinsko, etnološko in tudi politično tematiko. Znamenite Bajke in povesti o Gorjancih so znane domala vsakemu Slovencu, večina pa se ob njih spomni nekih pravljic, kjer lepe gospodične postopajo po belokranjskih gričin in se umivajo z vodo iz potoka, kjer imajo rastline in živali človeško sposobnost govorjenja, drugo pa ostane pozabljeno.

Življenjska pot velikega rojaka, ki so mu ob 200-letnici šolstva v Mengšu in 90-letnici njegove smrti v mengeški šoli pripravili poseben koledar, je znana. Prve učne ure je predsedel v mengeški mežnariji, doma pa poslušal pripovedovanje domače dekle, ki je s svojim pripovedovanjem vzbujala njegovo domišljijo. Starši so ga poslali v kamniško samostansko realko, od koder pa je kmalu pobegnil domov, zatem pa je normalno in gimnazijo obiskoval v Ljubljani. Že pred odhodom na Dunaj leta 1850 sta mu umrla oba starša, vendar je kljub vsemu zmožgel velik strošek študija na Dunaju. Njegovi sodobniki pravijo, da je bil varčen z denarjem in je mnogo poučeval, tako da naj bi bil eden izmed redkih slovenskih učenjakov, ki na Dunaju ni trpel pomanjkanja. Po študiju zgodovine, geografije, klasične filologije in stare cerkvene slovanščine pri takratnem predstojniku slovanske filologije Francu Miklošiču, ki mu je tudi pomagal pri sestavljanju slovenskega slovarja, se je vrnil domov. V čas študija segajo tudi njegova prva pripovedna dela, komaj 21-leten pa je končal tudi obsežno Zgodovino Slovencev, ki so jo izdali šele v šestdesetih letih.

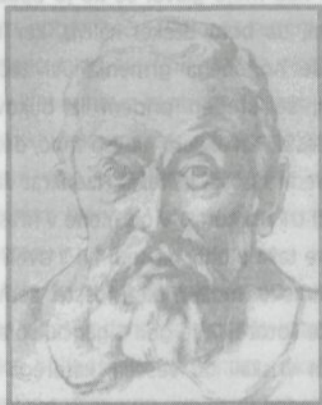
Leta 1853 se je vrnil domov in zavrnil službo v Trstu, kjer bi moral poučevati v nemščini ter se raje odpravil v Varaždin, od koder se je po dveh letih preselil na Reko. Zaveden Slovenec in Slovan je poučeval dijake prav tiste predmete, ki so temeljnega pomena za oblikovanje narodne zavesti, torej zgodovino in zemljepis, zaradi svojega narodnega nazora pa je kaj kmalu prišel v spor z (nemškimi in ogrskimi) oblastmi in komaj 37-leten zaprosil za upokožitev. Preselil se je v Novo mesto, se tam kasneje v drugo poročil in znova ovdovel, tam pa je napisal tudi večino svojih del.

Kot zgodovinar se je seveda zavedal pomena preteklosti za oblikovanje narodne zavesti, zato je poskušal oblikovati tisto besedilo, ki naj bi opevalo in povezovalo narod in njegovo preteklost – to je narodni ep. Pisanje epa je obremenjevalo že mnoge pred Trdino in še mnogi so (bili) prepričani, da ga potrebujemo, če hočemo odkriti svojo identiteto. In res imajo svoj narodni ep vsi okoliški narodi: Nemci se ponašajo z epom o Nibelungih in Eschenbachovim Parzivalom. Francozi imajo ep o Rolandu, Hrvati in Madžari se ponašajo s svojimi junaki. Slovencem pa manjka tisti del, ki bi govoril o (slavni) zgodovini naših prednikov. Trdina je že leta 1850 oblikoval obsežno Pripovedko od Glasan Boga, ki predstavlja poskus narodnega epa v prozi, vendar je sam zapisal, da gre za poskus in da naloga ostaja, leto kasneje je sledil še poskus zgodovinske pesnitve Bran in pogin Japodov. Temu je sledil 30-leten premor pisanja, zatem pa je spet začel objavljati v takratni novi literarni reviji Ljubjanski zvon, katere prvi urednik je bil Fran Levec.

Seveda njegovo pero v teh tridesetih letih ni čakalo v kakšnem predalu, temveč je skrbno zapisovalo zgode in prigode iz življenja dolenskega kmeta, ki ga je Trdina označil, da raje pije kot dela, da je bolj lahkoveren kot kleni Gorenjec in da se nasploh vdaja nasladam brez ljubezni. Marsikdo je Trdini očital, da je preveč strog do dolenskega človeka, saj ga primerja s povsem "drugim tipom" človeka, to je trdim Gorenjcem, ki je vse prej kot podvržen čustvom. Toda Trdinova hudomušnost in pozorno oko sta zabeležila marsikako zanimivost, ki še danes opisuje slovenskega človeka.

Trdina v slovenskem kulturnem prostoru še vedno velja za klasika "nevznemirljive vrste" (Paternu), ki ga prebirajo osnovnošolci in ki ima sicer bogat, sliovit in tekoč jezik, vendar pa naj bi se pisatelj začel sčasoma motivno preveč ponavljati, zato naj bi zašel celo v trivialnost. Da vse skupaj le ni tako preprosto, nam kaže že kratek odstavek iz Levčevega pisma Kersniku, kjer Trdino označuje za hudiča, ki mu bo treba prističi peruti. Trdina je namreč v Ljubjanskem zvonu objavljajal bajke in pripovedke, kjer je skozi ljudsko snov močno aktualiziral tedanje težave malega človeka – kmeta, ki ga izkoriščajo graščaki, zato je imel Levec nemalo težav z naročniki in nasprotniki, ki so se čutili prizadete. Aktualizacija takratnih družbenih razmer je sicer zavita v lep ovojni papir bajke ali pripovedi, ki pa ne more skriti vsebine darila, saj je bila slednja preveč očitna. Trdina se takrat pač ni mogel več bati za kariero ali napredovanje, zato je bil lahko toliko bolj kritičen.

Janeza Trdino lahko torej beremo na več načinov, kot folklorizirajočega pripovednika, ki z motivi iz ljudskega življenja oblikuje snov v svojih delih, kot realističnega opazovalca, čigar pogledu ne uidejo drobne lastnosti posameznika in splošna družbena miselnost, in nenazadnje še kot demokratičnega politika, ki išče pozitivne in negativne strani naroda skozi posameznika.

Zadnja bajka, ki mu jo je Levec natisnil v Ljubljanskem zvonu, se imenuje Razodetje. To je avtobiografsko motivirano in razrešeno utopično poročilo o mogočnem napredku duhovne in materialne kulture na Slovenskem v letu 1875, ki govori o razcvetu slovenstva in slovanstva.

Seveda je to le drobec njegovega življenja, morda je komu vendarle odkril novo plat mengeškega rojaka, ki ga je mengeško politično zdrarharstvo in rovaštvo (!) tako prizadelo, da se ni več vrnil v Mengeš. ostal je med Dolenjci, ki so znali živeti za trenutek v dnevu. Ob poliču vina in s širokokrajnim klobukom je posedal po krčmah, se pogovarjal z domačini in zapisoval podrobnosti v svoje beležke.

Mengša vendarle ni pozabil in čeprav je njegovo literarno ustvarjanje vezano na druge slovenske kraje, je dal Mengšu več, kot morda mislimo, zato bi lahko vendarle (ponovno) razmislili o postavitvi stalne razstave o Janezu Trdini ob 100-letnici njegove smrti pa (ta bo leta 2005), če ne seveda že prej, bi v Mengšu lahko pripravili strokovno srečanje, imenovano Trdinovi dnevi, kjer bi različni strokovnjaki osvetlili in predstavili raznolikost Trdinovega dela in njegovega časa. Šest let ni malo, vendar pa tudi ne tako veliko, da bi lahko še dolgo odlašali. Čas namreč beži, ali kot je zapisal Janez Trdina: "Ko bi predvidel človek za naprej, kaj bo, ne bi bil nikoli nikomur v strahu."

Mateja Jemec

OB OBČINSKEM PRAZNIKU IN OBLETNICI ROJSTVA

JANEZA TRDINE

"Bukve" Janeza Trdine je prav prijetno prebirati. Pa sem vam izbral eno izmed njegovih pripovedi o "njegovih" Dolenjcih, meni se zdi poučna in "fletna".

HUDEVCI

Konj pripelje srečno voz seha do klanca. Tu se ustavi. Gospodar hoče iti že po drugega konja, ali hlapec pravi: "Čemu? Naredimo kakor Hudevci." In gospodar požene konja in hlapec in vsa družina se zaleti od zadaj v voz in ga porine, kakor bi trenli, čez klanec, in konj ga pelje zopet brez težave domov.

Kmalu potem sem sedel v Straži v krčmi poštenega narodnjaka in se pogovarjal z njim o vpeljavi slovenščine v uradnije. Mož, ki je tudi od Mohorjeve družbe, pravi nazadnje: "Bo težko kaj, se ravšamo preveč med sabo. Ko bi ravnali kakor Hudevci, bi dosegli vse."

"Zakaj kakor Hudevci?"

"Zato, ker so Hudevci vsi ene misli, sicer jih ne poznam, še nisem bil nikoli v njihovi vasi."

Pomenek povem svoji bršlinski gospodinjki in jo vprašam, če pozna te složne ljudi kaj bolj natanko.

"O, kako ne, sej je tam omožena moja sestara. Oblazite vse kote, pa ne veste za Hudo! Saj ni daleč: četrť ure za Potočarsko vasjo pod Kačjo ritjo. Rekla bi: Pojdite tja in pogledjte, ali ni vredno. Je pač borna, majhna vas, nad vasjo pa hosta in sem proti Potočarski vasi polje. Bog si ga vedl, kateri bedak je dal vasi tako grdo ime. Boljših ljudi ne najdete v celi fari. Hudevci se med sabo ne prepirajo nikoli, še manj pa pravdajo. Če začne človek, ki ne ve, opravljati Hudevca vpriči drugih Hudevcev, skočijo zanj vsi na noge: "Ti, veš, preden zineš katero zoper Janeza, pojdl lajat drugam na poštene ljudi. Janeza poznamo, da je jak. Kdo pa si ti?" Kar tako nadero človeka.

Hudevci nimajo ne hlapcev ne dekel, pomagajo si rajši med sabo sami v vsaki sili, o vsaki stiski, o vsakem vačjem delu, če se mudl. Vidite, recimo tako. Temu je zmanjkalo drv, ni mu treba nič okoli prositi in iskati, sosed pride kar sam in tudi po dva in po trije in še več in tako leži drugi dan, ker je hosta blizu, že vse

polno drv okoli hiše, da jih je dosti za pol leta. In zopet ta bi rad hitro pooral ali pokosil ali okopal vinograd ali karkoli se nabere takega kmečkega dela pri enem all drugem: vselej bo dobil človek toliko pomoči od sosedov, kolikor je potrebuje. In tako dela včasli cela vas danes pri meni, jutri pri tebi, v sredo pri kom drugem in tako je opravljen posel povsod o pravem času. Vsaka hiša seveda ima svojega gospodarja, pa žive tako, kakor da bi delala cela vas eno samo družino. Take lepe sprave se gotovo tudi Bog veseli, zato pa jim deli tudi tak blagoslov, da ni v vasi nič popolnoma sirotnih, rodi jim dobro polje in gorica, če nikjer ne. O, da se pripovedovati še veliko o teh krščanskih ljudeh. Če je komu trdo za denar, mu ponudi sosed kar sam, in če nima, kaj zato – bo pa posodil tretji all četrti sosed, in če bi se pripetilo, da cela vas ne bi zmogla, bodo šli prosit zanj drugam, k prijatejem, znancem in žlahti v bližnje vasi. In če posodi kaj Hudevec Hudevcu, ne zahteva, bogvaruj, kakih posebnih obresti, saj še dolžnega pisma ne. Prav zdi se mi, da nima vsaka hiša ključavnice: to sem se sama prepričala, če gredo z doma, da dostikrat ne zaklenejo nič, pa se ni prigodila še nikoli nobena tatvina.

Zdaj pa še nekaj. Kadar ima kdo kak pot se vzdignejo vsi in ga spremijo. Tako, kadar je semenj v mestu ali v Mirni peči, gre cela vas, eni kupovat, drugi prodajat, vsi drugi pa za tovarišijo. Dom varujejo starci, dostikrat jemi-jejo matere še otroke s sabo.

In vsi gredo naenkrat proč, vsi skupaj. Tako korakajo po cesti neprej drug pri drugem, v dveh ali treh vrstah čez celo cesti, skupaj stoje all hodijo tudi po sejmu, da se jim ljudje težko ogibljejo, nazadnje sedejo skupaj za eno mizo, če je mogoče, gotovo pa vselej v eni krmči. Tako zahajajo v mesto tudi ob tržnih dneh, vsak ponedeljek; seve, ne vsi, tako kakih

šest, sedem, včasí tudi deset ali dvanajst, in tudi kar zmerom skupaj. Pridružil se jim je že dostikrat kak človek iz druge vasi, nikoli pa še nisem videla, da bi kak Hudevec svoje pustil in šel v mesto ali domov s tujci. Zardi te lepe družbe se sliši marsikatera zabavljiča. Pravijo, kadar prime Hudevec desko, da pristopi precej sosed in jo prime za drugi konec, drugi vaščani pa govore: "Škoda, da nima več ko dva konca, bomo pa mi poprijeli tu ob krajih, da boš laglje nesel." Kadar odsekuje Hudevec na drevesu veje, pravijo, da priplezajo kmalu k njemu vsi sosednje na drevo, da ne more več klestiti, nekaj, ker ni prostora, se ne more gibati, nekaj pa, da mu odsekane veje ne bi smukale prijatelj, in sekač vpraša: "No, kaj bomo pa zdaj delali?" In vsi mu kar v en glas odgovarjajo: "E, kaj neki – če ni drugega dela, se bomo pa radi imeli in Boga hvalili."

O tržnih dneh hodijo Hudevci včasí tudi k nam pit, pa niste pazili. Usedajo se vselej za ono mizo tam v kotu; veste, to so tisti, ki tako pozno pri nas pijo in pojo, kar naenkrat pa se vsi vzdignejo in odrinejo skupaj proti domu, kakor sem pravila, da je njihova navada."

Slovenec se ne drži srede – zlate sklede, ne v graji ne v hvali; povzdiguje rad do vrha nebes, še rajši pa meče na dno pekla. Najbolj neverjetno se mi je zdelo, da se nahajajo kje na svetu tudi taki Dolenjci, ki nočejo poslušati obrekovanja svojih sosedov. Toda, mislil sem si, da mora biti v toliki pohvali vendar tudi precej resnice, kajti je n.pr. hudevska edinost prišla celo v pregovor. Ti ljudje so me začeli močno zanimati ter sem se namenil, opazovati jih bolj natanko, kadar pridejo v ponedeljek k nam.

Še isti dan sem imel prilliko, seznaniti se s prvimi Hudevci. Ko sedem ravno k južini doma, prideta v hišo mož in žena in prosita za polič vina. Moja gospodinja se nasmeje in pravi: "To je pa kaj novega – samo dva Hudevca! Kje imata pa tovariše?"

"Kaj boš nagajala," odgovori žena, "tako radi se pa Hudevci že nimamo, in tudi, če bi utegnili, da bi spremljevali človeka, kadar pripelje plug h kovaču, da ga popravi. Včeraj se nama je potri, bova pa počakala tukaj, dokler ga malo ne pokuje."

Gospodinja gre po vino in po kratkem pomenku odide zopet na svoje delo.

Onadva sta nadaljevala pogovor, ki sta ga imela bržkone že spotoma. O volu, ki ga bosta peljala na sejem v Toplico. Tam mu bo kupila za nedeljo nov klobuk, ker tega nosi že šest let in ga je imel še na poroki. Pomenkovala sta se še naprej prav prisrčno in ganljivo. Jaz pa ju strme poslušam. "Ti moja preljuba Nežika!" – "Bog te živi moj Martinček! Čakaj, mora nama prinesiti kaj prekajenega, saj vem da ima. Anica! Anica!"

Pleče se jima prinese, mož razreže in zdaj si začneta ponujati in pehati drug k drugemu najlepše kosce, prav tako, kakor si ponujata včasí mladi ljubeči ženin in cvetoča nevesta. Jaz sem kar strmel. Ves radoveden vstanem in grem prašat gospodinjo v vežo, kdo sta ta dva človeka, ki se, tako različnih let, med sabo vendar tako presrčno ljubita?

"I no, to je moja sestra nežika, za katero sem vam že povedala, in njen mož Martine. Na Hudem se imajo radi tudi možje in žene, ne samo sosedje. Sestra je imela v prvem zakonu grozno sitnega moža. Nežika je zadela v drugem zakonu terno. Martine jo nosi takorekoč na rokah, tako je dober z njo. Pa kaj bi pravila, saj ste sami videli in slišali." Šel sem nazaj v krčmo in sem se jel tudi jaz z njima pomenkovati, seve, kakor je nanesa beseda, zdaj to pa ono, nazadnje tudi o Hudem in blagih Hudevcih.

Sledeči in še marsikateri ponedeljek se je glasilo v naši krčmi celo krdelo teh preprostih vaščanov. Jaz sem sedel pri svoji mali mizici, kadil smotke, poslušal in gledal. Tu ni bilo čuti nobenega kriča, nobene kletve, nobenega prepira, razen za šalo, veliko veliko, pa veselega pogovora, smeha in petja. Iz njihovih besed sem se prepričal, da so Hudevci ne samo dobri ljudje, ampak tudi razumni kmetovalci. Kak oster sodnik bi jim bil mogel očitati samo eno, občedolenjsko napako: da jih žeja včasí nekoliko prehudo in nekoliko preveč pogostoma...

Neki soparn dan sem predolgo sedel na izviru Bršlinke. Krasnega Fadejeva predrzna knjiga (v neprepovedani nemški prestavi), (Rastislav Fadejev, Uber Russlands Kriegsmacht u. Kriegspolitik) – (prev. Julius Eckhardt – Leipzig 1870) me je bila tako zamaknila, da nisem videl črne nevihte, zbira-

joče se nad mojo glavo. Še ko jo opazim, se nadejam, da bom utekel nalivu, ker ni bilo slišati še nobenega grmenja. Ali začelo je škropiti, še preden pridem iz bukovja do velike ceste. Tekel sem na vso moč, dež se je usipal vedno gošči in težji. Naenkrat zabliska in trešči tri sto korakov od mene v hrast. Zdaj se udere taka ploha, da sem bil v dveh minutah do kože moker. Kraj ceste sem videl ciganske šotore. Trije goli Cigančki so stali na dežju in vriskali od veselja, katerega jim je delala hladna mokrota. Ugledavši me, zavpijejo v en glas: "Gadžo – Bršlino – gadžoi!" Odraščeni cigani pomajajo glave iz šotorov, kažejo s prsti name in se krohotajo strašno moji nadlogi. Ko prispem zopet do hoste, šinem vanjo. Za nekaj časa najdem zavetje. Stoječ pod košato bukvijo, zagledam v nižavi streljaj od ceste hiše. Planem dalje, prisopiham brzo pod kozolec, ki je stal za vasjo in jamem otožno ogledovati svojega razdejane-ga Fadejeva. Vaščani so me morali opazovati, kajti prišel je pome kodroglav deček, da grem z njim v bližnjo hišo. Jaz se zahvalim in ostanem pod kozolcem. Čez pet minut stopi iz druge hiše zornolična deklica ter me zakliče, da pridem tja, in tako me začne vabiti tudi še več drugih zgolj neznanih ljudi iz sosednjih hiš. V tem kraju nisem še nikoli hodil, mala vas mi je bila neznana. Zagledam Martineta in zdaj vidim, da me je prepodila nevihta na Hudo, kamor sem se že tako velikokrat namenil popotovati. Možiček me pelje v svojo hišo. Neizrečeno prijazno me pozdravi Nežika in obžaluje mojo neprilliko. Rada bi mi pomogla, pa ne ve kako. Martine me ogleduje, klima z glavo in pravi jecljaje: "I – no – hm! Morda ni težko pomagati vam; toda, veste, mi smo kmetje. To je res hudo, od vseh strani teče vse od vas kar curkoma. Če se vam ne zamerim, mislim tako, da, da ne bi škodilo, ko bi se vi slekli – da se vam to posuši – in oblekli mojo opravi – seve – nedeljsko – seve kmečko. Ali ne bi bilo to prav – kaj?"

Martinetov predlog mi je kaj dobrodošel. Premočene cunje potegnem s sebe in kmalu stojim pred krohotajočo se Nežiko v tesnih oblačilih njenega moža. hlače (suknene) so segale njemu do peta, meni le malo čez kolena, srajca mi je šla do pasu, naprsnik še ne do

podreber, suknjiča pa nisem mogel spraviti nase na noben način. Golorok sedem za hitro pogrnjeno mizo, Martine prisede, Nežika je že odšla v klet in hram iskat tolažila in krepčila, in hitreje od vsake mestne natararice priskače z bokalom vina, s polnim pladnjem klobas in ogromnim hlebom soržičnega kruha. Tudi ona ostane z nama.

Ta hiša je bila kaj nizka in od zunaj jako sirotna videti, odnotraj pa se je kazala velika kmečka obilnost in udobnost. Okoli velike bele mize so stale na dveh straneh lepe klopi iz naslonom, na drugih dveh pa čvrsti rumeni stoli, katere je umetniška roka izvedenega kmečkega mojstra na razne načine prebušila in narezljala. V kotih so stale velike vreče moke. Na visoki postelji sem videl štramac in pernato blazino, poleg postelje pa veliko pisano skrinjo, natlačeno do vrha s praznično opravo in raznim lišpom hišne gospodinje. Na dveh poliah je ležalo vsakovrstno orodje in priprava za vsako domačo potrebo; dva struga, dleto, kladiva, majhne pile, trak, debel konec, gože, jermeni in sto drugih takih stari. V kotu je stalo lepo pozlačeno razpelo, na obeh straneh na steni do polovice izbe pa so visele podobe sv. Jurija, sv. Miklavža, sv. Antona in drugih takih kmečkih prijateljev in varuhov, nekoliko dalje od njih tudi zrcalo, s stropa pa nova svetilnica s petrolejem. Sploh se nahaja na Dolenjskem sila veliko nelepih, starih, lesenih, s črno, napol gnilo slamo pokritih kolib, ki pa imajo po tukajšnjih razmerah dosti premožne, z žitom, zabelo, suhim sadjem, vinom itd. dobro založene gospodarje.

Komaj se je vnel med nami tremi živejši pomenek, že pride tudi bližnji sosed in kmalu za njim še dva druga. Kupica gre od ust do ust, prvi bokal je naglo izpraznjen, prinese se drugi in tretji. Pogovarjali smo se o prerazličnih rečeh, največ pa o vojskah, o rajnem Maksu (ki ga Dolenjci jako časte) in o Meksikajnarjih, o papežu in Garibaldiju, o Turkih in Črnogorcih, pa tudi o Slovencih in naših zatrtih pravicah. Naš človek ne sliši nobene reči tako rad, kakor vojske, ali pa velika dela slavnih ali pa tudi grozovitih mož. Skoraj vsako četrto ure je prikorakal kak nov Hudevec in nam pomagal z besedo in grlom.

Sčasoma pa začno nekateri tudi odhajati, ali ne za dolgo; vračajo se vsak s polnim bokalom svojega vina, deloma tudi svojega pridelka, češ to ne gre, ni poleg naše stare navade, da bi nosil težo pijače samo eden, in posebno Martine, ki gosti tako rad in tolikokrat znance in neznance.

Tudi nekaj Hudevk pride gledat, kaj pomeni naša skupščina, to glasno govorjenje, to srčno nazdravljanje. Plašljive in sramežljive so tako, da ne vedo, kam bi se dejale, videč za mizo neznanega človeka z brado, brki in očali in v kmečki obleki, ki ga njihovi možje tako spoštljivo poslušajo in zvedavo sprašujejo. Kupica, grede okoli, se je ponudila vselej tudi njim, ali niso hotele piti, vsaka je po enkrat srknila in urno dala kupico naprej. Pa tudi one začno odhajati in prihajati zopet nazaj na tisti način kakor možaki: ena prinese orehov, ena mestne štruce, ena domače potice, ena kračo ali skledo blincev, ali sveže solate in bogve kaj še. Napravila se je z eno besedo velika, prevesela gostija z udeležbo cele vasi. Zabavali smo se preizvrstno do poznega večera. Hudevci so bili zadovoljni z mojimi novicami in odgovori kakor jaz z njihovo postrežljivo gostoljubnostjo, še bolj pa z njihovo blagodušnostjo. Nazdravljal sem jim takrat in nazdravljam jim še zdaj: Bog živi vas pohlevne in poštene, vas zares krščanske, zares slovenske kmete!

*Vir: Izbrano delo Janeza Trdine
(Franc Veider)*

Poselitvena podoba Mengša in okolice

od prazgodovine do srednjega veka

Pregled od paleolitika do zgodnjega srednjega veka

Starejša kamena doba – paleolitik

Zgodovina čoveškega razvoja se začena v starejši kameni dobi ali paleolitiku s prvim namensko izdelanim kamenim orodjem. To preprosto orodje je pred približno 2,5 milijona leti oblikoval spretni človek (*Homo habilis*), prednik današnjega človeka. Živel je v Afriki in znano najdišče iz tega časa je soteska Olduvaj v Tanzaniji.

V Evropi so za paleolitik značilne podnebne spremembe, tako imenovana ledena doba: mrzla obdobja, ki so jih prekinjale različno dolge otoplitve.

Najstarejši Evropejci so bili predstavniki pokončnega človeka (*Homo erectus*), v Evropo pa so se priselili pred približno milijon leti iz Afrike. Njihovo kameno orodje je tehnološko še nekoliko bolj razvito, vendar še vedno grobo.

Pred približno 200.000 leti so *Homo erectus* začeli spodrivati neandertalci (po najdišču Neandertal v Nemčiji), nosilci srednjepaleolitske kulture – moustériena (po francoskem najdišču Le Moustier). Neandertalci so poznali bolj izpopolnjene tehnike za izdelavo kamenega orodja. Umrle so včasih pokopali skupaj s tem orodjem ali drugimi darovi – cvetjem in živalmi. Poleg lova so se ukvarjali z nabiralništvom, ki jim je bilo pomemben vir vsakdanje prehrane, verjetno pa so se preživljali tudi z mrhovino. Pri obdelavi živalskih

ostanov so uporabljali kamena strgala, predvsem za strojenje kož, in nože, s katerimi so rezali mehko tkivo. Z nazobčanim orodjem, podobno kot mi danes z žago, so se lotili lesa; za strganje in glajenje okroglih vej so imeli orodje z izjedo. Kameno orodje so izdelovali iz trdih kamnin, predvsem iz različnih vrst kremenca. Stalna prebivališča so bila redka, večinoma so se selili za plenom, ki so ga zasledovali.

Pred približno 40.000 leti je v Evropi nastopil mlajši paleolitik s prihodom modernih ljudi ali kromanjoncev (po najdišču Cro-Magnon v Franciji). Začeli so spodrivati neandertalce in ti so izumrli. Tako kot prvi Evropejci so tudi kromanjonci prišli iz Afrike, selitvena pot je potekala prek Bližnjega vzhoda. Poznali so nove, naprednejše tehnike izdelave kamenega orodja in od njih so jih verjetno prevzeli tudi zadnji neandertalci. Navedimo pogosto orodje iz mlajšega paleolitika: svedri za vrtanje lukenj ali prebadanje, vbodala, ki so jih uporabljali za dolbenje kosti, in praskala, ki so nadomestila strgala pri obdelovanju kož, kosti ali lesa. Drugače od neandertalcev so moderni ljudje izdelovali orodje in orožje tudi iz kosti. Poznali so koščene konice, ki so jih, nasajene na lesene palice, uporabljali kot kopja. Proti koncu paleolitika jim je lok omogočil lov na daljavo, s harpuno pa so lovili ribe. V mlajšem paleolitu se prvič pojavijo umetniški izdelki. Znanе so gravure na kosteh ali rogu, figuralna umetnost (paleolitska Venera in slike na stenah jam, po dodelanih stenskih slikarjih slovita zlasti jami Ascaux v Franciji in Altamira v Španiji).

Paleolitik se je končal pred približno 10.000 leti s podnebnimi spremembami, ki so vplivale na nastanek novih kultur v času, ko se začne srednja kamena doba – mezolitik.

V Sloveniji je večina paleolitskih postaj jamskih, z najdišči na planem so le posamični predmeti. Ostanke iz starejšega

paleolitika so na našem ozemlju redki, tudi njihova razvrstitev je vprašljiva, saj je sporna starost plasti, iz katerih izhajajo.

Srednjepaleolitske (moustérienske) plasti so znane na več najdiščih, med njimi pa po številu izkopanin prednjačita jami Betalov spodmol in Divje babe. Obe so neandertalci večkrat obiskali in se v njihju zadrževali dlje časa medtem ko so bile drugod le lovske postojanke, v katerih so bivali kratkotrajno. Danes najdemo tod ostanke ognja, na katerem so si kuhali in ob katerem so se gredli, ostanke živali, ki so si jih pripravljali, in kameno orodje za lov ali obdelavo plena.

Mlajši paleolitik se v Sloveniji začneja z aurignaciensko kulturo – imenovana po francoskem najdišču Aurignac (pred približno 40.000 – 30.000 leti). Orodje tega časa je znano iz jam v visokogorju (Potočka zijalka, Mokriška jama) in predalpskem svetu (Špehovka, Divje babe D), značilne pa so koščene konce. Posebno veliko so jih našli v Potočki zijalki. Koščeni izdelki in nove vrste kamenega orodja so posledica prihoda modernega človeka v naše kraje. Aurignacienski kulturi sledi gravettien – imenovan po najdišču La Gravette

(Francija). Ta se v Sloveniji nadaljuje z razvitejšima stopnjama tardigravettienom in epigravettienom. Ob koncu gravettiena (pred približno 22.000 leti) se je podnebje ohladilo, obdržale so se le hladnoljubne živali. Med njimi je pomemben severni jelen, osrednja žival tardigravettienovskih lovcev.

Paleolitik se na Slovenskem končuje z epigravettienom (pred kakimi 10.000 leti). Ker je iz tega obdobja znanih precej najdišč, sklepamo, da so bili naši kraji takrat dobro posejeni. Med kamenim orodjem je najti mikrolite (majhno orodje). Po več skupaj so jih nasadili v lesen ali koščen držaj in tako dobili nekašno sestavljeno orodje. Bilo je zelo prikladno, saj ga ob poškodbi ni bilo treba zavreči, temveč so poškodovane dele le nadomestili. Mikroliti so značilni tudi za mezolitik, srednje kameno dobo, ki nastopi pred približno 10.000 leti, ko se podnebje otopli in se začnejo taliti alpski ledeniki. Velike podnebne spremembe so vplivale tudi na človeka. Doslej je bil lovec in nabiralec, z razvojem poljedelstva in živinoreje pa se je začel trajneje naseljevati.

Simona Petru

Š P O R T

Mengeški skakalci v Benetkah

Sabina in Rok s trenerjem Alešem pripravljani za odhod v Benetke, kjer so prejeli zaslužene pokale in plakete.

Foto: Grega Skok

Najmlajši Mengšan s srebrno plaketo – Grega, slikan na gliserju tik po razglasitvi rezultatov pokrovitelja MIP.

Vsak uspeh in dober rezultat zasluži tudi nagrado in priznanje. Prav tega so bili v soboto, 8. maja, deležni trije zelo uspešni tekmovalci Smučarsko skakalnega kluba Mengeš, s svojim trenerjem na čelu.

MIP (Mesna industrija Primorske), ki je pokrovitelj tekmovalca za pokal Slovenije v smučarskih skokih, je, skupaj s Smučarsko zvezo Slovenije, vse najboljše iz posameznih kategorij odpeljal na nepozaben izlet v Benetke, in to z gliserjem.

Tako so Rok s prvim, Gregi z drugim in Sabina s tretjim mestom v skupnem seštevku, kronali svoje letošnje napore in odreknanja z lepimi pokali in medaljami.

Za njihove uspehe pa je seveda najbolj zaslužen njihov trener Aleš s svojo ekipo, ki pa jim je kot nagrada ostalo le zadoščenje, da so mengeški skakalni šport pripeljali v krog najboljših v Sloveniji, kljub temu, da je klub tretji v državi, takoj za kranjskim Triglavom in ljubljansko Ilirijo. Vso pohvalo zasluži tudi vodstvo kluba, ki je znalo navkljub nemogočim pogojem za delo in s skromnimi finančnimi sredstvi načrte izpeljati do konca.

Niti zamisliti si ne morem, kakšne uspehe bi šele prinesla uresničitev skrite želje "klubašev", da bi si zgradili sodoben skakalni center pod Gobavico. Nad tem pa nekateri v občinski upravi očitno niso posebej navdušeni.

Nenazadnje pa moram omeniti tudi tiste, ki so članom kluba nesebično stali ob strani. To so seveda sponzorji in donatorji, saj so z materialnimi in finančnimi sredstvi pomagali do vseh teh dosežkov.

Jože Trplan

NOVO v Loki pri Mengšu

Najprej lep pozdrav vsem bralcem Mengšana.

27. aprila smo v Loki organizirali tekmo v malem nogometu med ekipama Loka in Ivančna Gorica. To je bilo že tretje srečanje med Ločani in vrilimi Dolenjci. Tekmo je organizirala ŠD Loka pri Mengšu, ki je še v postopku ustanovjanja, vendar upam, da bomo ob naslednjem javljanju imeli v Loki poleg gasilskega in kulturnega še športno društvo.

Vrnimo se na tekmo, ki je potekala v težkih razmerah, kajti vreme nam ni bilo naklonjeno, saj je močno deževalo. Igrali smo 4 x 30 minut na travnati površini, ker ploščadi za ta namen še nimamo. Tekmo smo prav tako kot prvi dve zaključili s podaljški oz. po sedemmetrovkah, le da je bila tokrat zmaga na naši strani. V rednem delu se je končala tekma neodločeno s 5 : 5, po sedemmetrovkah pa smo ugnali žilave Dolenjce z 9 : 7. Igrali smo korektno, sojenje Sandija Bevka pa je bilo izvrstno.

Radi bi se zahvalili vsem sponzorjem, ki so omogočili, da smo gostili in pogostili ekipo z Dolenjske. **Sponzorji: Gostilna Pavovec, Gostilna Pr Jakov Met, CMT d.o.o., Lagoja Franc, Papirna galanterija Jankovič, Servis glasbil Šinko, Temal, Bife Juhant, Bar Glorija, Bife mini bar Cene, Peter Ručigaj, Dare Šenk (kova), Kmečki turizem Ručigaj, Servis Lukan, Janez Stopar, Vesna Market, Trak Mengeš, Pečarstvo Pirnat, Tomaž Močnik, Pivovarna Union in Zavarovalnica Triglav.**

Športni pozdravi!

Matjaž Anžlovar

Stojijo od leve: Franci Stopar, Brane Malus, Matjaž Anžlovar, Marjan Testen, Primož Jeretina, Borut Pišek. Čepijo od leve: Tomo Drobež, Gregor Kosec, Sebastijan Juhant, Miro Pogačar, Senad Civič ter vratar Gorazd Završnik. Manjka pa Robert Jankovič.

Stojijo od leve: Iztok Štepec, Franc Kovač, Marjan Lampret, Franc Ilovar, Roman Kadunc, Marko Hrovat (kap.) Čepijo: Milan Sadar, Marko Ilovar, Matjaž Jordan, Niko Anžlovar

Županovih sto dni

Gospodu Štebetu se je izredno mudilo vzeti stvari v svoje roke, še preden mi je potekel mandat.

Njegov stil dela in kontaktiranja je provokativen, odločen, da se zoperstavi vsemu, kar smo uspeli realizirati v prvem občinskem mandatu.

Nadalje oporeka stvarjem, ki so bile zakonito sprejete, s svojo poslušno večino, ki samodejno dviga roke, je razveljavil tudi prostorski plan.

Ne pozna kompromisov, ne parlamentira, uveljavlja izključno svojo voljo in si prizadeva onemogočiti realizacijo dobro zastavljenih projektov, kot so obvoznica, športna dvorana, tržnica, plinifikacija, vodovod...

Pričakovali smo realen in objektivni županov program – saj predvolilen in uresničljiv v nobenem primeru.

Proračun je sprejel samovoljno brez razprave večine svetnikov, čeprav smo imeli kvalitetne predloge. Ne upošteva nobenih sklepov prejšnjega občinskega sveta, čeprav so obvezujoči do občine in občanov.

Znatno izdatnejši proračun je naravnal razsipniško, je brez razvojne strategije, vanj ni vključil pomembnih projektov, ki so bili tik pred realizacijo.

Za svoj predvolilni adut – vodooskrbo je namenil štirikrat manj, kot smo vanjo vložili lani.

Poudarim le to, da je župan v prvih sto dneh pokazal svoj pravi obraz. Za boljše predstavo tega kaosa, kako se župan poigrava s svetniki in občani, navajam dnevni red zadnje seje v aprilu:

1. nedokončana 1. izredna seja
2. tretjič sklicana 2. izredna seja
3. tretje nadaljevanje 4. redne seje

In tako v nedogled. To ne vodi v napredek občine, ki je bila svoj čas vzorčna, v stotih dneh novega župana je že naredila korak nazaj in se spustila na raven krajevne skupnosti!

Janez Per

Odrpno poismo političnih nesoglasij in polemik županovanja

Spoštovani!

Če pojmi svobodnega mišljenja temeljijo na razumu in so konstitutivni, potem pojem morale, ki temelji na umu, določa regulativnost. Že Kant je opozarjal na nepremostljiv ogled med področjem pojma narave – mišljenja in področjem pojma svobode. Kritiko moči presodnosti lahko postavimo na mesto prehoda, vendar s preudarnostjo in intelektualnim interesom lepega kot simbolom morale.

Sodba okusa kritike zahteva veljavnost, ki je nepojmovana in ki temelji na skupnem čutu, ki ga moramo predpostaviti v vsakem principu spoznanja, ki naj ne bi bil skeptičen. Ta naš skupni čut ne pomeni, da se bo vsak strinjal z našo sodbo, zato moramo skupnemu čutu pripisati status regulativnosti in ga interpretirati na področju, ki je etično in zahteva splošno veljavnost estetske sodbe, intelektualni interes pa omogoča prehod od prijetnega k dobremu.

V upanju za razumevanje mojih osebnih pogledov vaših objav na polemike županovanja vas lepo pozdravljam!

Smiljana Mayer-Škofic

Starši!

Prijave za vpis v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 2000/2001

Osnovna šola Mengeš bo vpisovala v 1. razred šolske novince za šolsko leto 2000/2001 v:

– pretek, 4.6.1999, ob 8. do 15. ure in

– soboto, 5.6.1999, od 8. do 12. ure.

V skladu z Zakonom o osnovni šoli morate starši.

- obvezno vpisati otroke, rojene v času od 1.1.1993 do 29.2.1994 (razen tistih, ki ste to že uredili);
- pogojno pa lahko vpišete tudi mlajše otroke, rojene v letu 1994.

S seboj prinesite fotokopijo izpiska iz matične knjige rojstev. Otroka pripeljite s seboj.

V šolskem letu 1999/2000 morajo otroci obiskovati obvezno pripravo na šolo (malo šolo).

9. nočni rokovnjaški pohod

“Organizacijski odbor 9. nočnega rokovnjaškega pohoda, ki ga pripravlja v sodelovanju MDO kamniško-bistriškega in ljubljanskega območja – planinskih društev, sporoča, da bo letošnji **štart pohoda v soboto, 29. maja 1999, ob 20.30 uri pri gostišču Konšek na Trojanah, cilj pohoda pa bo v nedeljo, 30. maja v jutranjih urah v Gornjem Gradu.**”

Vsi, ki se želijo tega pohoda udeležiti, se lahko predhodno prijavijo pri gospe Jani na Planinski zvezi Slovenije, oziroma obvezno eno uro pred začetkom pohoda, v gostišču Konšek na Trojanah.

Ob prijavi bo potrebno plačati kotizacijo in sporočiti, če bo potreben prevoz ob zaključku pohoda. Avtobus bo odpeljal do Trojan oz. do Mengša in Domžal 30. maja.”

Za organizacijski odbor Stane Simšič

Nekaj o boleznih pri mačkah, ki jih povzročajo virusi

Žalosten je pogled na tako lepo žival, kot je mačka, ko zboli. Kužne bolezni, predvsem virusne, predstavljajo velik del veterinarske problematike. Virusne okužbe so pri mačkah zelo pogosti vzrok obolenj. Mnoge so neozdravljive. V prvi vrsti je pomembno, kako preprečiti bolezen, kar pa pogosto v popolnosti ni možno in za mnoge ni na voljo cepiv.

■ MAČJA KUGA

Mačja kuga je zelo nalezljiva bolezen. Za njo obolijo mačke vseh starosti, če niso imune. Bolezen se pojavlja kot epidemija, ko zboli in pogine večje število mačk, kar ljudje pogosto pripisujejo zastrupitvi. Znamenja bolezni so otrožnost (mačka pogosto čepi pred posodo z vodo), bruhanje, driska, ki je pogosto krvava, mačke so zelo izsušene, dajejo videz, da so shujšale, dlaka je nasršena. Večina obolelih mačk pogine. Intenzivno zdravljenje bistveno izboljša prognozo, vendar kljub zdravljenju nekatere mačke ne preživijo. Mačke, ki preživijo 5 do 7 dni bolezni, si večinoma počasi opomorejo. Preprečevanje bolezni je enostavno in učinkovito tako, da cepimo mladiče prvič med osmim in desetim tednom, drugič med dvanajstim in štirinajstim tednom in nato vsako leto enkrat.

■ MAČJI PREHLAD

Mačji prehlad srečujemo še pogosteje kot kugo. Je zelo nalezljiv. Ni enovita bolezen, ampak jo povzroča več povzročiteljev in znaki bolezni se tudi nekoliko razlikujejo. Najbolj so občutljivi mladiči. Starejše živali so pogosto odporne ali zbolijo za milejšo obliko. Znamenja bolezni so: otožnost, neješ-

čnost, izcedek iz oči in nosa, kihanje, povišana temperatura, včasih spreembe na očeh ali rane na jeziku. Mladiči so v življenjski nevarnosti, vendar ob zdravljenju skoraj vsi preživijo. Pri mladičih in odraslih živalih lahko, če jih ne zdravimo, ostanejo trajne posledice na očeh ali smrkavost. Bolezen preprečujemo tako, da preprečimo stik necepljenih mladičev in odraslih mačk. Cepivo proti mačji kugi vsebuje tudi cepivo proti večini povzročiteljev mačjega prehlada.

■ MAČJA LEVKOZA

Je pogost vzrok smrti pri mačkah. Večina mačk se v življenju okuži s povzročiteljem, vendar se večini uspe znebiti infekcije. Nekatere mačke pa ostanejo trajno okužene in predstavljajo vir okužbe za ostale mačke. Trajno okužene mačke lahko tudi ne kažejo znakov bolezni. Polovico jih preživi več kot pol leta in 20 % več kot tri leta. Mačke se okužijo predvsem s slino, medsebojnim umivanjem, skupnimi skledami za hrano ali vodo in pretepi (predvsem nekastrirani mački). Bolezen je veliko bolj pogosta v večjih skupinah. V takih skupinah je navadno tretjina mačk trajno okužena in vir občasne okužbe za ostale mačke. Bolezenska znamenja so lahko zelo različna, pogosta je slabokrvnost, zaradi neodpornosti so pogoste infekcije z drugimi povzročitelji, tumorji. Z zdravljenjem lahko lajšamo bolezen, vendar je ne moremo ozdraviti. Možni so nekateri preventivni ukrepi. Najpomembnejši je, da omejimo mačje skupine na pet ali manj, da kastriramo tui samce, da ne uporabljamo skupne posode za domače in "sosedove" mačke. Ko dobimo mačko, je dobro, da jo testiramo. Ko sumimo, da je

z mačkami nekaj narobe, je prav, da mačke testiramo in obolele ločimo od zdravih. Pri mačji levkozi je na voljo tudi cepivo, vendar so mnenja o učinkovitosti deljena. Kljub temu cepljenje priporočam. Mačke, ki živijo ločene od drugih mačk, niso v nevarnosti.

■ MAČJI AIDS

Je pogosta bolezen, bolezen povzroča zmanjšano odpornost. Posledica so najrazličnejše infekcije. Zelo pogosto je vnetje dlesni, ko žival tudi izloča večje količine virusa. Ker se virus pogosto prenaša z ugrizi, so nekastrirani mačkoni, ki so znani pretepači, tri do petkrat bolj pogosto okuženi. Bolezen je neozdravljiva. Z zdravljenjem lahko podaljšamo življenje in lajšamo bolezenska znamenja. Cepivo proti bolezni ni na voljo. Bolezen preprečujemo lahko le z izolacijo in v veliki meri s kastracijo mačkonov.

■ KUŽNI PERITONITIS

Bolezen je tesno povezana z boleznijo, ki povzroča blažje ali hujše vnetje črevesja. Z zadnjo boleznijo se v življenju okuži manj kot 25 % prostoživečih mačk. Vendar je v skupinah, kjer je skupaj v gospodinjstvu več kot pet mačk, infekcija skoraj vedno stalno prisotna, pri čemer se večina (80 %) mačk občasno okuži in izloča virus. Manjši del 10 do 20 % pa je trajno okužen. Prav tolikšen je tudi delež odporih živali. Pri prenašanju bolezni je najpomembnejši člen mačji WC. V nekaterih primerih se virus, ki povzroča vnetje črevesja, spremeni in povzroči kužni peritonitis: V kupini z več kot petimi mačkami za kužnim peritonitisom zboli in pogine 5 % mačk, predvsem mlajših od treh let. Bolezen se pojavlja v treh

oblikah. Prva oblika je suha oblika, pri kateri kažejo mačke predvsem znamenja sprememb v centralnem živčnem sistemu in na očeh, čeprav so prizadeti tudi notranji organi. Druga oblika je eksudativna, ko se zaradi vnetja v trebuhu nabira tekočina. Ta oblika je bolj pogosta. Možna je tudi mešana oblika. Vse oblike so neozdravljive. Učinkovitega cepiva proti boleznim ni. Za preprečevanje je pomembno predvsem, da omejujemo število mačk v enem gospodinjstvu na pet ali manj.

■ STEKLINA

Steklina je edina od omenjenih boleznim, za katero zbolimo tudi ljudje, kar ji daje poseben pomen. Pri nas je prisotna silvatična oblika, pri kateri obolevajo predvse divje živali. Cepljenje divjih živali z vabami je uspešno zmanjšalo število steklih živali, vendar so bili v letu 1998 primeri stekline tudi v domžalski in kamniški občini. Domače živali so pomembne predvsem kot vir okužbe za ljudi. Mačke so v centralni Evropi dvakrat bolj pogosto okužene kot psi. Razlog je predvsem, da so psi cepljeni in imajo večinoma omejeno gibanje. Mačke cepijo le najbolj osveščeni lastniki in tudi njihovo gibanje je manj nadzorovano. Tudi besnilo (napadalnost) je pri mačkah bolj pogosta. Cepljenje je tudi pri mačkah učinkovita preventiva.

mag. Matjaž Franko,
dr. vet. med.

SPOŠTOVANJE DRUGAČNOSTI DRUGEGA v Tednu gozdov 99

Moja domovina, moj dom, moje dvorišče, moje srce – besede, ki nam skoraj vedno vzburijo solzno žlezo, pospešijo dihanje in bitje srca, nam ustavijo podivjani in neurejeni tok misli. Ob teh pojmihi se lahko spomnimo marsičesa, največkrat pa pogleda iz skrite kamrice našega srca, kamor se lahko človek zateče v uri veselja in v uri žalosti, kot je zapisal Ivan. Te besede lahko predstavljajo kos neba s cvetočo vejo jablane, pogled na zorano polje, ki ga v rosni jutru obiščejo duhovi zemlje, kipečo zeleno preprogo gozda, čadaste planine s poslednjimi lisami snega ali babičino okno z bršlinkami in fuksijami v glinenih loncih. Geopolitične, katastrske ali kake druge razdelitve, lokalni prepirl, do kje je "naše"; s temi pojmi, vsaj tako si upam misliti, nima pričujoče razmišljanje nobene povezave. Prijatelj, večni popotnik, pravi, da sploh ne gre od doma, ampak samo za vogal, pa čeprav prezeba nekje v Tibetu. Zanj je dom cela zeleno-modra frnikula, preprejena z belimi lisami, drveča s soncem vred v neprestano razširjajoči se prostor.

Prostor: malo dolgočasen pojem, ki pomeni marsikaj, največkrat je to kos koprnine z nebom, vodo in vsem življenjem poleg. Vanj smo postavljeni po izročilu biblije kot dominantna in modra bitja s pravico uporabe in gospodarjenja. Najbolj občudovan in opevan je prostor, ki nam daje tisočere možnosti, vzbuja najbolj razgibane simfonije čustev – narava sama, z vsemi svojimi tisočeriimi obrazy in odtenki, ki se pretakajo in spreminjajo iz trenutka v trenutek, narava z neizmernimi bogastvi za telo in dušo, prostor, ki ga sprejemamo z vsemi svojim bitjem, komur je seveda to sploh dano.

Pa se je z nami zgodilo nekaj nedoumljivega, za sedanje pojme pa nekaj "OK".

**Lahko delam tisto, kar hočem,
kjer koli hočem.**

Iz našega ravnanja ni izvzet niti naš dom, naše okolje. Najbolj cenjen, bolje povedano, ocenjen, je tisti njegov del, na katerega se privežemo s svojo materialno odvisnostjo. Zaradi služenja tej odvisnosti mu v vseh mogočih planih in načrtih predpisujemo strogonamensko uniformirano obliko in funkcijo. Seveda nam prinaša taka ureditev materialne koristi in vsa naša dejavnost je namenjena le temu, da tako stanje traja čim dlje. Vedno bolj se naprezamo, da iz neposredne okolice odstranimo čimveč "motenj". Moti nas naš čudaški sosed s svojo ograjo in sovraštvom do našega ljubljenega psa, drevo v meji, ko jeseni z dvorišča pometa mo listje, krt v našem idealno urejenem zelenjavnem vrtu, opažena in neopažena živa bitja, ki z nami delijo isti prostor, neukročena voda in skoraj vse, kar je še neločljivo povezano z nami v isti sitem. Motimo celo ostanke samih Sebe, če ne uspevamo prehitovati ali pa vsaj dohitevati največje utvare našega materialnega bitja – časa. Pred tem zlim duhom sodobnega sveta poklekamo v prah in blato lastnih ruševin in smo pripravljene zatajiti tudi zakone in predpise, s katerimi si kot družba poskušamo urediti sobivanje in medsebojne odnose. Opravičimo se seveda z nabolj uporabljen in hkrati obrabljen frazo:

**Kaj mi pa kdo more, saj naš sistem
ne deluje; preden pride zadeva naokoli,
bo zastarala; tisto malo kazni,
kolikor je bo, bomo pa prišteli v stroške.**

Pri vsej tej čudni mentalni psihozi naša vest ne šteje prav nič. Cenimo jo kot največjo vrednoto, častimo pa le denar. Skupaj z našimi možgani se je tudi naš jaz razdelil na dva dela. Ena polovica manično prisluškuje cingljanju in šuštenju mamona, se napihuje v lažni moči svoje politične veličine, obupno se peha za časom in z vse večjo grozo pričakuje konec zemeljskega potovanja. Drugi del pa se obup-

no jezi in negoduje nad spremembami, ki tečejo mimo naše volje in želja.

V eksotičnih krajih, kamor gremo na prestižni dopust, negodujemo nad pozidavo plaž, krčenjem gozdov, gnečo, nad smradom in zasmetenostjo pristanišč, večno umazanijo citadel, nad vso bedo drugače živečih – ne pomislimo pa na nos njive, travnika ali gozda, ki smo ga pred domačim pragom izločili iz cikla naravnega kroženja prvin zemlje in se naprezamo, da se ga uvrsti v zazidalca. Groza nas je ob nerazumljivem nasilju človeka nad človekom – ne pomislimo pa na vse povožene žabe, s pesticidi degenerirane ptiče in zajce, tiho propadanje hrastov na melioriranih področjih, na razprta in nesanišana nadržja zemlje v kamnolomih in peskokopih, ki smo jih samovoljno odprli. Obupno se borimo za svoje zdravje in stremimo za lepotnimi ideali in TV srečo – ne pomislimo pa, da s prekomernim potrošništvom na vse možne načine obremenjujemo sebe in druge v našem življenjskem okolju.

Po vsej verjetnosti si bomo morali v najkrajšem času odgovoriti na naslednje vprašanje:

Od kod si, kot eden izmed množice členov, jemljemo

pravico, da tako suvereno in velikopotezno posegamo v sistem, od katerega smo odvisni?

Zmeraj bolj je očitno, da si s svojimi dejanji režemo popkovino, s katero smo privezani na ta planet. Ko bomo prekoračili meje dopustnega, bo človeštvo odmrlo. Planet se bo vrtil naprej po svoji poti, brez človeka kot superi-

Varčevanje je prava pot do prihrankov

V programih varčevanja pri Novi Ljubljanski banki je kar nekaj možnosti postopnega varčevanja, ki lahko brez velikega odrekanja in ob ugodnih obrestnih pogojih v relativno kratkem času pripeljejo do lepih prihrankov.

Stopite do svoje poslovalnice Nove Ljubljanske banke in povprašajte o številnih možnostih varčevanja z mesečnimi plogi in o ugodnostih, ki jih ponujamo.

Obročno, premijsko in rentno varčevanje zagotavlja:

- ugodne obrestne mere
- ohranjanje vrednosti prihrankov
- je prilagojeno vašim zmožnostim in potrebam
- kratkoročne ali življenjske prihranke.

Ker je jutri nov dan!

Poslovalnica za prebivalstvo

Ljubljanska 45
1240 Kamnik

Telefon: 061/818 300

Poslovalnica za prebivalstvo

Ljubljanska 45
1240 Kamnik

Telefon: 061/818 300

Ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Kamnik

orne vrste. Zelo cenimo sistem učenja na napakah, gotovo pa je, da je naše preživetje izjema, v jeziku statistike – poskus brez ponovitve. Ali bomo to preizkušnjo opravili ali ne, je vprašanje, pri katerem je vsako razpravljanje jalovo. Če bomo vendarle pripravljeni prisluhniti svoji vesti, sebi, sočloveku, drugemu živemu bitju, vsej Zemlji, z vsem spoštovanjem sprejemali drugačnost drugega

in se neopazno in kar najbolje uskladitili z okolico ter zadihali v njenem ritmu, potem bo pojem poslednjega dne izginil iz našega razmišljanja, iz naših slovarjev, ostal bo v mračnih legendah o nekem drugem človeku, ki je obstajal v drugače mislečem svetu pred začetkom časa.

Trim pohod Rašica 1999

Med aktivnostmi postaja hoja vse bolj priljubljena, saj jo lahko izvajamo brez posebnega napora.

Tako se lahko vsak izmed nas s primerno kondicijo odloči za hojo na manjše vrhove in planinske ture. Hoja pospešuje krvni obtok in dihanje, krepi mišice in pospešuje presnovo, hkrati pa poskrbi, da se organizem napolni s kisikom. Posamezniki ali skupine, ki redno pešačijo, so bolj zdravi in vitalni, njihova življenjska doba pa je daljša. Med te sodijo člani Pohodniške sekcije pri Društvu upokojencev Moravče, ki vsako leto opravijo Trimski pohod Rašica, ki ga organizira Planinsko društvo Janez Trdina iz Mengša. Tudi v soboto, 24. aprila, se je skupina moravških upokojencev priključila

pohodnikom in planincem iz DU Mengeš, Komenda, Bukovica-Šinkov Turn. Srečanje je bilo v Planinskem domu na Rašici, potem pa na Mengeški koči. Sicer je bilo letošnje leto manj pohodnikov kot prejšnja leta, manjkali so upokojenci - pohodniki iz Društva Kamnik in učenci osnovne šole. Pot ni naporna, zmerne hoje je štiri ure, primerna je za otroke in starejše. Vsak pohodnik je dobil kontrolni kartonček in

potrebne informacije na začetku hoje, na cilju v Mengeški koči pa potrjen žig v knjižico o opravljenem pohodu. Bilo je prijetno druženje, srečanje z vsakoletnimi pohodniki in navezali smo nova prijateljstva. Ob našem snidenju smo si zaželeli na svidenje prihodnjic, v letu 2000.

Jože Novak

Moravški upokojenci – pohodniki na Gobavici
Foto: Simšič

SAM d.o.o.

Trgovina z gradbenim materialom
Zg. Stranje 1A, STAHOVICA
Tel.: 061 827 030, 827 035
Fax: 061 827 045
e-mail: si@sam.si

Trgovina z gradbenim materialom
Krakovska 4b, DOMŽALE
Tel.: N.C. 061 720 020
Trgovina: 061 720 560
Fax: 061 713 288
e-mail: dom@sam.si.
http://www.sam.si

VSE ZA GRADNJO IN OBNOVO

IZKORISTITE UGODNE CENE IN GOTOVINSKE
POPUSTE:

- **STREŠNIKA** Bramac, Bobrovec in drugih kritin
- **cementa**
- **apna**
- **barve za polepšanje vašega doma**
- **prane plošče, tlakovci, robniki**
- **vseh vrst izolacij**
- **ter ostalega gradbenega materiala.**

GOTOVINSKI POPUSTI OD 5% DO 17%

**NUDIMO VAM MOŽNOST BREZPLAČNE DOSTAVE
Z AVTODVIGALOM**

*Izkoristite čas za nakup pred bližajočo uvedbo
davka na dodano vrednost.*

► **NOVO: OPAŽ ZA OKROGLE STEBRE!**

*V trgovini vas pričakujemo vsak dan od 7. - 19. ure,
ob sobotah pa od 7. - 13. ure.*

Internet: W W W. S A M. S I

NM

Trgoavto Koper

TRGOVINA BURNIK

Mengeš • Prešernova 3
telefon / fax: 061 737 785
Mobitel: 0609 648 422

AKCIJA POMLADI:

- Skuterji Piaggio, Gilera – v račun za ceno 30.000,00 SIT vzamemo kakršen koli Tomosov star nič vreden motor (lahko samo okvir) – ugodni plačilni pogoji na več čekov ali kredit T+0% brez pologa
- Kolesa Rog – vseh vrst in dimenzij – plačilo z gotovino – podarimo kolesarsko čelado ali plačilo 1-12 čekov brez obresti
- Avtoplačši Pneumant – plačate 3 kom – dobite 4 komade, brezplačna montaža
- Avtoplačši Sava – 1-10 čekov, rezplačna montaža.
- Rotacijske kosilnice – Castle Garden, Harry, navadne in s pogonom (samohodne) – 1+ 3 čeki
- Betonski mešalec – 120 l Liv Postojna
- Agregati za pranje vozil, traktorjev, kamionov
- Čelade Nolan

VEDNO NA ZALOGI:

avtodeli za osebna vozila in tovorna vozila, pločevina, olja Castrol Elf, Shell, Valvoline, Mapetrol, zavorne ploščice in obloge Lucas, dodatna oprema, avtoakustika, avtokozmetika, ptljažniki Fapa, izpušni lonci, ročno elektro orodje, brusne in rezalne plošče, akumulatorji Solite in Fiam za motorje, osebna in tovorna vozila, filtri Donit in Fram, avtoelektrika Saturnus in Hella.

VSE ZA VAŠ AVTO - OD STREHE DO IZPUHA!!!

Možnost plačila na več čekov brez obresti. Za pravne osebe in podjetnike nakup brez prometnega davka.

Odprtro vsak dan od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 12. ure.

Obiščite nas in se sami prepričajte o naši pestri in konkurenčni ponudbi.

KULTURNI DOM
MENGEŠ

KOLEDAR PRIREDITEV

28.5. ob 20.00

KD SVOBODA MENGEŠ

GLEDALIŠKA SKUPINA UPRIZORI

KOMEDIJO

J. Kesselring

ARYENIK in STARE ČIPKE

Igrajo:

Bojana Burger, Marjana Prvinšek,

Niko Robavs, Urban Kolar,

Karmen Novak, Janez Burnik,

Matjaž Repnik, Gašper Ogorelc,

Borut Jurko, Albert Črnologar,

Aleš Hrovat in France Jerič.

Režija:

Zvone Urbič

29.5. ob 15.00

SLAVNOSTNA SEJA

OBČINSKEGA SVETA

OBČINE MENGEŠ

S KULTURNIM PROGRAMOM

11.6. ob 20.00

KD SVOBODA MENGEŠ

MPZ - LETNI KONCERT

100 LET AVTOMOBILOV OPEL

Ob stoletnici avtomobilov Opel vam predstavljamo nove modele Astra, Frontera in Vectra s posebno ugodnimi cenami.

100
Avtomobili Opel. Od 1899.

OPEL

Pooblaščeni prodajalec in serviser vozil OPEL

avtotehna VIS - KOSEC d.o.o.

Kamniška 19, Domžale, Salon: tel. 061/716-092, Servis: tel. 061/715-333

**ŽUPNIJSKA KARITAS
MENGEŠ**

Trdinov trg 9
Telefon: 738 977

Pisarna
in skladišče
sta odprta vsak petek
med 16. in 18. uro.

Žiro račun:
50120 - 620 - 149
05 1301110-13498

**AVTOPREVOZNIŠTVO
IN VRTNARSTVO**

HUBAT PETER s.p.

Dobeno 75, 1234 Mengeš

Tel.: 061 737 473,

041 617 355, 0609 617 355

Nudimo vam raznovrstne
sadike balkonskega cvetja:

- SURFINIJE, BRŠLANKE od 100 - 180 SIT
- POKONČNE PELARGONIJE IN VODENKE - NOVA GVINEJA po 250 SIT

IMAMO PA TUDI BOGAT IZBOR
OSTALIH SADIK - ENOLETNIC.

Nudimo vam tudi dostavo kurilnega
olja po konkurenčnih cenah.

Se priporoča
AVTOPREVOZNIŠTVO HUBAT

Zahvala

*V 87. letu nas je zapustila
žena, mama, stara mama in
teta*

MARIJA TRAVEN
iz Mengša

*Iskreno se zahvaljujemo vsem
sorodnikom, prijateljem, zancem,
sošedom, vsem, ki ste jo imeli
radi, nam izrekli sožalje in jo
pospremili na zadnji poti.*

*Zahvaljujemo se tudi osebu neu-
rološkega oddelka Kliničnega
centra v Ljubljani, posebej pa
sošedovi družini Skok za nese-
bično pomoč.*

*Za opravljen žalni obred se zah-
valjujemo gospodu župniku
Zevniku, pevcem in organistu,
da je bila maša še posebej čutno
doživeta.*

Žalujemo vsi njeni

AVS AUDIO
VIDEO
SERVIS

pooblaščen servis:

SHARP KENWOOD

1234 Mengeš, Hribarjeva 38
tel, fax.: 061/ 738-409

servisiranje:

E-mail: avs.menges@siol.net

delovni čas:

9. - 12. in 15. - 18. ure
sobota: 10. - 12. ure

**tehnične informacije
pri odločitvi za nakup
audio-video aparatov**

**SHARP in
KENWOOD**

- TV APARATI,
- CD KOMPONENTE,
- VIDEOREKORDERJI,
- HI-FI KOMPONENTE vseh znamk;
- KAMKORDERJI znamke SHARP;
- AVTORADIJI,
- DVD (digital versatile disk) in
- MINIDISKI znamke KENWOOD

oglasi
oglasi
oglasi
oglasi

FILC MENGEŠ

TOVARNA FILCA d.d.
Slovenska 40 • 1234 MENGEŠ
Telefon: 061 737 222

Spoštovane občanke in občani!

V A B I M O vas na dan odprtih vrat
na naš praznik v soboto, 29.5. od 8. do 10. ure.

Ob obisku tovarne Filc d.d. Mengeš si boste ogledali
proizvodnjo, obenem pa bi ob tej priložnosti pokramljali
in se bliže spoznali.

Ob prazniku Občine Mengeš vam iskreno čestitamo in
vas pozdravljamo

Kolektiv Filc d.d. Mengeš

SERVIS LUKAN s.p.

Sadnikarjeva 4 • 1240 Kanik
Tel.: 061 832 413 • GSM: 041 666 335

**REGISTRSKE BLAGAJNE
ZA GOSTINSTVO IN
TRGOVINO**

Optima CR 500, 505, 600, 605 itd.

OPCIJE:

- direktno programiranje DDV davka na register
- minimalno 700 - 20.000 ali več artiklov
- povezava na računalnik, črtno kodo, tehniko itd.
- cena osnovne opcije: 99.900 SIT
- programiramo vse vrste registrskih blagajn v roku 48 ur
- brezplačno svetujemo pri novih ali starih registrskih blagajnah
- servisiramo in prodajamo vse vrste tiskalnikov, računskih strojev,
strojev za štetje denarja, fotokopirnih strojev, numeratorjev, itd.

Za zaupanje se vam zahvaljujemo!

POLETJE JE PRED VRATI

V trgovini Zarja v Mengšu boste našli vse za brezskrbno uživanje počitnic in dopusta.

**VELIKA PONUDBA -
NIZKE CENE**

NOVO

italjanske
kopalke

goldrea

Izbirate lahko
tudi v pestri po-
nudbi ženskih,
moških in otroš-

kih kopalok priznanih domačih bla-
govnih znamk: Lisca in Beti.

Majice za odrasle s kratkimi rokavi v
različnih barvah samo **850 SIT**

Otroške majice s kratkimi rokavi v
različnih barvah samo **680 SIT**

Moške kratke hlače od **1.850 SIT** naprej
Otroške kratke hlače od **1.310 SIT** naprej

Majice FRUIT OF THE LOOM od **1.700 SIT** naprej

Prijazne prodajalke Vam bodo svetovale ob nakupu.

Delovni čas: od 8:00 do 19:30, ob sobotah od 7:30 do 13:00

NAPREDEK - DOBRO IME MED TRGOVCI

NAPREDEK Trgovina d.d., Ljubljanska 64, Domžale

NAPREDEK

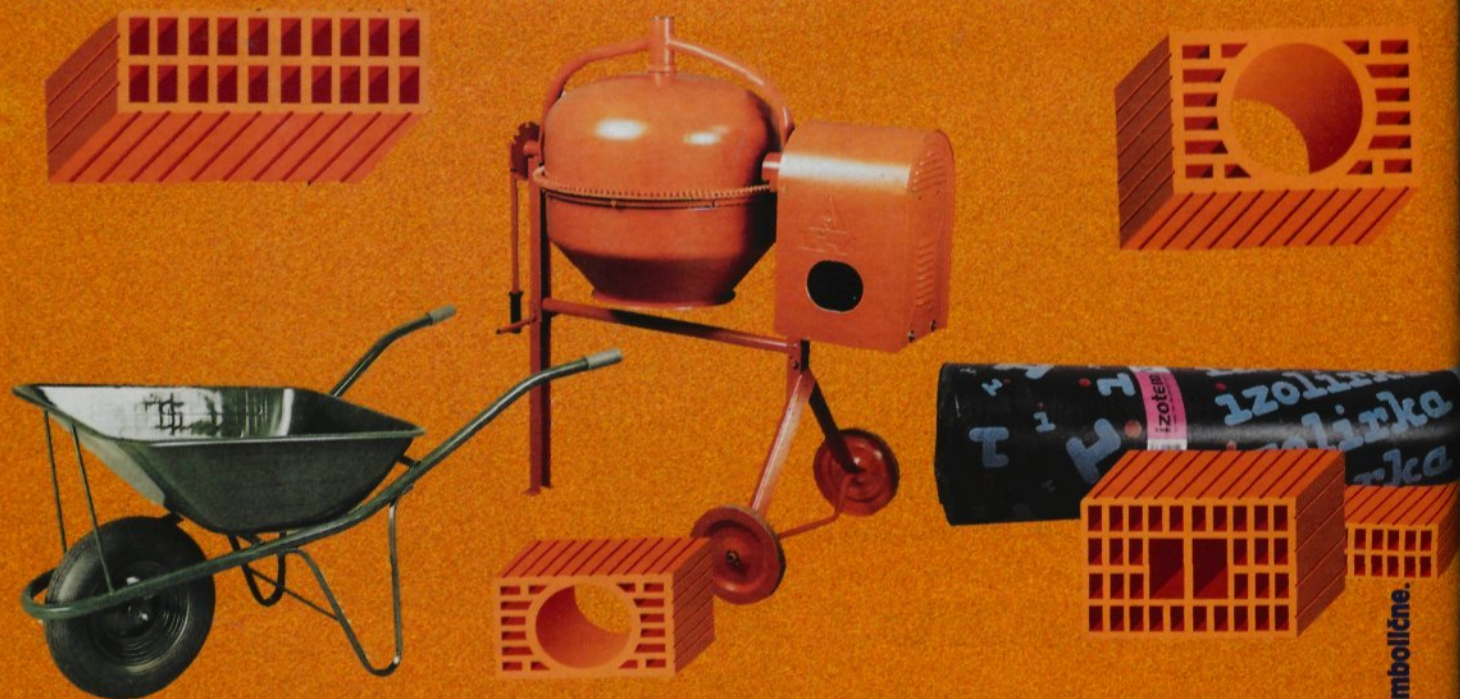
DOMŽALE

Trgovina Zarja
Slovenska cesta 30
Mengeš
tel.: 061/737-044

kočna

Trgovsko podjetje d.d.
KAMNIK • Ekslerjeva 8

VSE ZA GRADNJO

- nudimo vam možnost brezplačnega prevoza
- plačilo na 5 enakih obrokov brez obresti
- možnost nakupa z Merkurjevo kartico zaupanja

**PRIDITE IN POMAGALI VAM BOMO
PRAVILNO IZBRATI!!!**

silke so simbolične.